

A
A
0
0
0
3
6
6
7
8
1

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA
LOS ANGELES

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

<http://www.archive.org/details/fabulasdeloqmn00luqm>

FABULAS DE LOQMÁN

VERTIDAS EM PORTUGUEZ

E PARAPHRASEADAS EM

VERSOS HEBRAICOS

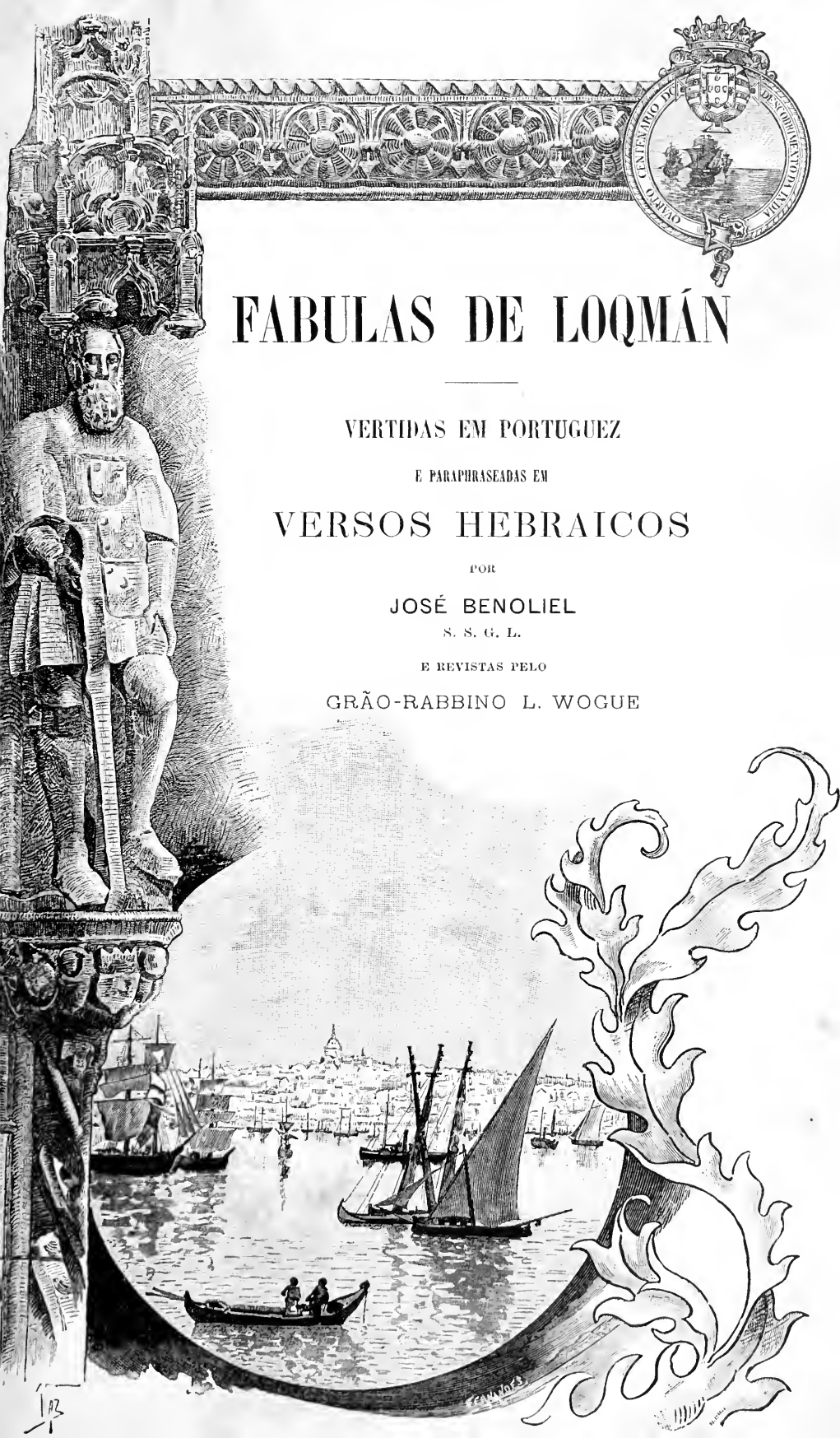
POR

JOSÉ BENOLIEL

S. S. G. L.

E REVISTAS PELO

GRÃO-RABBINO L. WOGUE

FABULAS DE LOQMÁN

QUARTO CENTENARIO DO DESCOBRIMENTO DA INDIA

CONTRIBUIÇÕES

DA

SOCIEDADE DE GEOGRAPHIA DE LISBOA

FABULAS DE LOQMÁN

VERTIDAS EM PORTUGUEZ

E PARAPHRASEADAS EM

VERSOS HEBRAICOS

POR

JOSE BENOLIEL

S. S. G. L.

E REVISTAS PELO

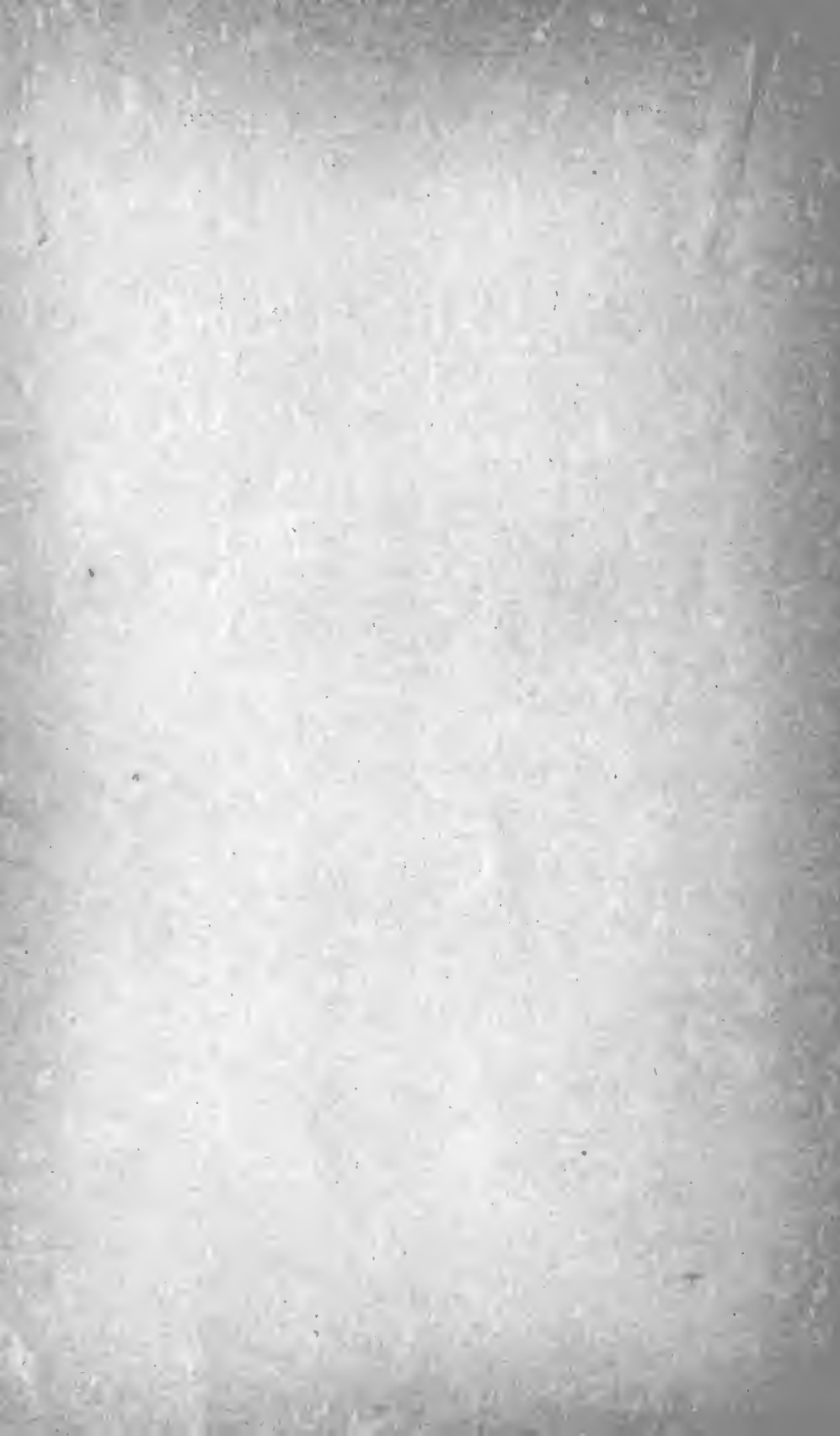
GRÃO-RABBINO L. WOGUE

LISBOA

IMPRESA NACIONAL

1898

PI
T 080
L 96 f 8
1898

À SAUDOSA MEMÓRIA

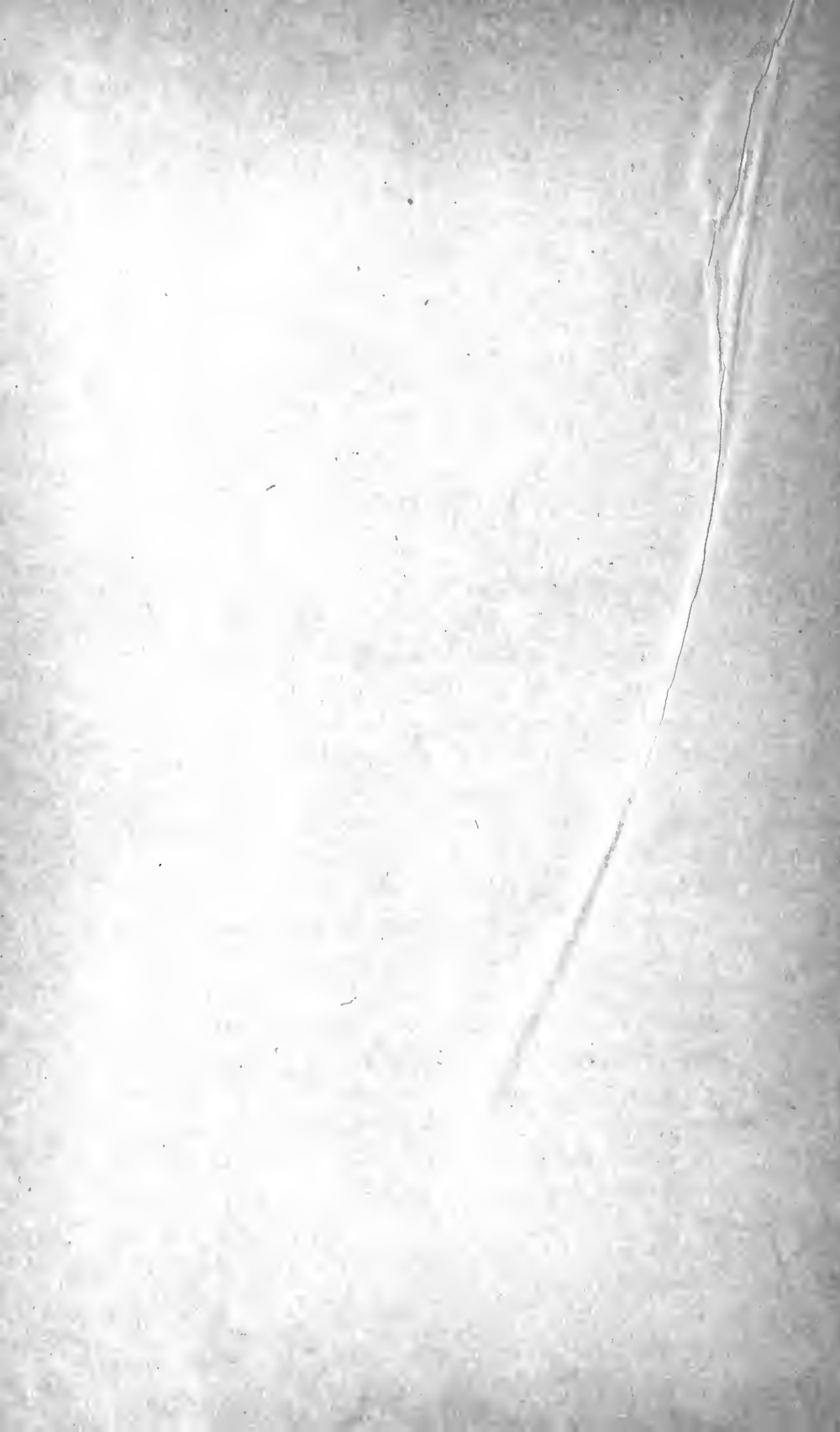
DO

GRÃO-RABINO LAZARO WOGUE

meu sempre chorado Mestre e amigo inolvidavel

ל"ט"ו

2210325

PREFACIO

Restam bem poucas (41 apenas) das Fabulas attribuidas a Loqmán, o celebre e lendario sabio arabe, que mereceu especial menção no Alcorão, o livro sagrado dos Musulmanos (sura 31, vers. 11), e essas estão desde muito traduzidas em numerosos idiomas, e diffundidas e adoptadas nas escolas de varios paizes europeus para o ensino da lingua arabe.

Depois de tanto quanto tem sido escripto ácerca do Fabulista arabe, e principalmente depois do estudo de inexcedivel erudição com que o eminente orientalista René Basset abrilhantou a sua traducção das mesmas Fabulas em dialectos norte-africanos, seria presumpção da minha parte insistir mais neste assumpto, que, no fim de contas, só conduz a conjecturas problematicas e conclusões negativas. Com effeito, nem se sabe quem tenha sido o Loqmán, nem onde ou quando viveu, nem se é o auctor das Fabulas que lhe attribuem, nem se foi arabe sequer.

Das Fabulas em si, do seu valor litterario, escusado é tambem falar: o leitor lhes saberá apreciar a singelleza e profundidade. Direi sómente duas palavras ácêrea do meu trabalho, que, destinado na origem ao 10.º Congresso de Orientalistas, que devia realisar-se em Lisboa em 1892, só agora poudo ver a luz da publicidade.

O texto arabe de que me servi para esta obra é o que foi publicado pelo insigne arabista francez Augusto Cherbonneau.

A minha traducção portugueza, revista pelo illustre polyglotta e meu excellent amigo, sr. Gonçalves Vianna, ha de ainda resentir-se de muitas pechas inevitaveis em consequencia da resolução que tomei de cingir-me o mais possivel á lettra do texto, cuja construcção e syntaxe são tão differentes da nossa.

Para a paraphrase em versos hebraicos, desprendi-me da concisão demasiado arida da prosa arabe do texto e só aproveitei o assumpto e o conceito, revestindo-os de formas mais em harmonia com o caracter da lingua hebraica e com os predicaos da poesia.

As regras de metrica que adoptei são quasi sempre analogas ás da portugueza, isto é, a divisão syllabica rigorosa do verso, as cesuras correspondentes ao tamanho d'este, as differentes especies de estrophes, a rima, ora emparelhada, ora alternada, etc.

Em varios casos, distribui os versos hebraicos por modo que houvesse dois graves, seguidos ou cruzados por dois agudos.

Os versos do soneto correspondente á fabula 35.ª estão construidos de maneira que a tonica se repita de duas em duas syllabas. Cada pé, por conseguinte, fica composto de

tres syllabas, a primeira e a terceira phoneticamente fracas, a segunda predominante. O verso é de cinco pés¹.

Sabido é que nada definitivo se tem apurado até hoje a respeito das minuciosidades da arte poetica da Biblia. No entanto não podem deixar de reconhecer-se nos versos das Escripturas umas proporções, uma medição², quasi sempre cadencialmente regular, assim como pausas ou cesuras pouco mais ou menos equidistantes, e, sobretudo, o signal distinctivo, o cunho mais original e typico de toda a poesia hebraica — o parallelismo. Não podendo resistir á tentação de apresentar um fac-simile d'este genero, esforcei-me por compôr a primeira fabula num metro de dimensões e cadencia analogas ás dos versos do livro de Job, ajuntando-lhe, porém, a rima, e uniformizando a extensão syllabica.

---

¹ Esta classificação das syllabas não concorda exactamente com a que as grammaticas costumam dar das vogaes breves e das vogaes longas. Também não é do valor intrinseco das vogaes em si que en aquí trato. Refiro-me sómente á duração phonetica relativa, que as syllabas offerecem ao concorrerem num só vocabulo, ou em varios vocabulos seguidos, debaixo da influencia da predominante. A theoria dos que, considerando a lingua hebraica como morta e sepultada, põem em duvida o valor quantitativo das suas syllabas, assim como a sua verdadeira accentuação e entoação, não vem aquí ao caso. Eu uso da lingua hebraica em conformidade com a sua pronunciação actual (entre os sepharadins), e assim é, se me não engano, que se pratica com as outras linguas.

² Submettendo as Lamentações de Jeremias a uma medição syllabica, encontrei, depois de repetidas tentativas, que este poema está escripto em tercetos de versos de doze syllabas como os nossos alexandrinos, com as cesuras e pausas normalmente dispostas, e com poucas excepções que se podem attribuir a erros de copia ou de vocalização. Reservo-me para dar mais tarde uma completa demonstração d'este facto.

Emfim, para não excluir d'este quadro o famoso verso hybrido inventado pelos poetas hebreus de Hespanha da Edade-Media, verso que contribuiu não pouco para a deturpação e extincção da genuina poesia hebraica, antepuz ás Fabulas um prologo versificado por esse methodo e cujo unico merecimento é, a meu ver, o de satisfazer ás exigencias pueris de uma metrica diametralmente opposta ao genio da Biblia. A arte d'estes versos consiste em dispôr as palavras por forma que um *xeva* ou um *hataph*, i. é, uma vogal nominalmente brevissima, seja seguida ou precedida por uma, duas, tres vogaes sonoras (breves ou longas), desaccertada adaptação ao hebraico do jambo, espondeu, dactylo, etc., dos Gregos e dos Latinos! Se, ao ménos, esse trabalho insano dêsse em resultado uma cadencia, um *rhythmo* qualquer ao verso . . . mas pelo contrario, tirando-lhe a liberdade do andamento proprio da lingua, sem modificar sensivelmente a quantidade dos sons, — pois que hoje, como então, de facto, se não grammaticalmente, cabe ao *hataph* e ao *xeva* mobil a mesma quantidade que a outra vogal qualquer (excepto a tónica) — esse trabalho, ingrato por demais, só serviu para dar aos versos a mais fastidiosa monotonia, e obrigar o poeta a centos de licenças contra a grammatica e as proprias regras prosodicas ¹.

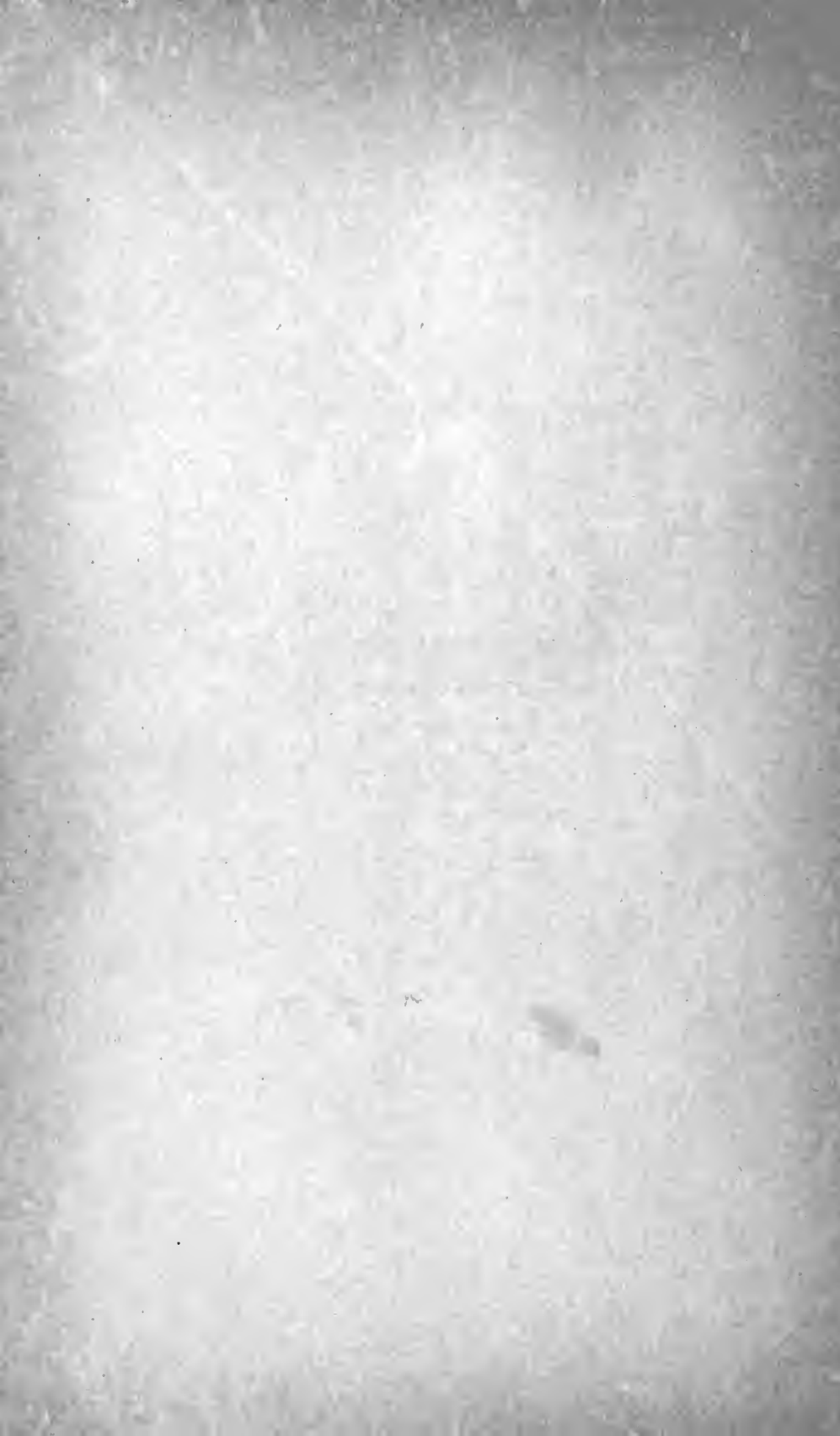
---

¹ A poesia conhecida pela designação de *אֶרְוֹן עוֹלָם*, por exemplo, e citada geralmente como modelo do genero, além de muitos erros de linguagem e de prosodia, em quatorze versos apenas, conta 24 pés começados pela conjunção וְ, sete pela preposição בְּלִי, 6 por בְּ e outras tantas por לְ egualmente preposições; 43 pés iniciados por conjunções e preposições sobre 56 pés de que constam ao todo os 14 versos!

O leitor poderá, auxiliado pelas notas e referencias, que acompanham todo o texto hebraico, verificar que, não só me abstive systematicamente (salvo em um ou dois casos) do que é costume chamar-se licenças poeticas, mas que, sobretudo, evitei com cuidado o estylo post-biblico.

Num vocabulario de mais de mil e quinhentos significados, tres ou quatro palavras, se tanto, não são puramente biblicas.

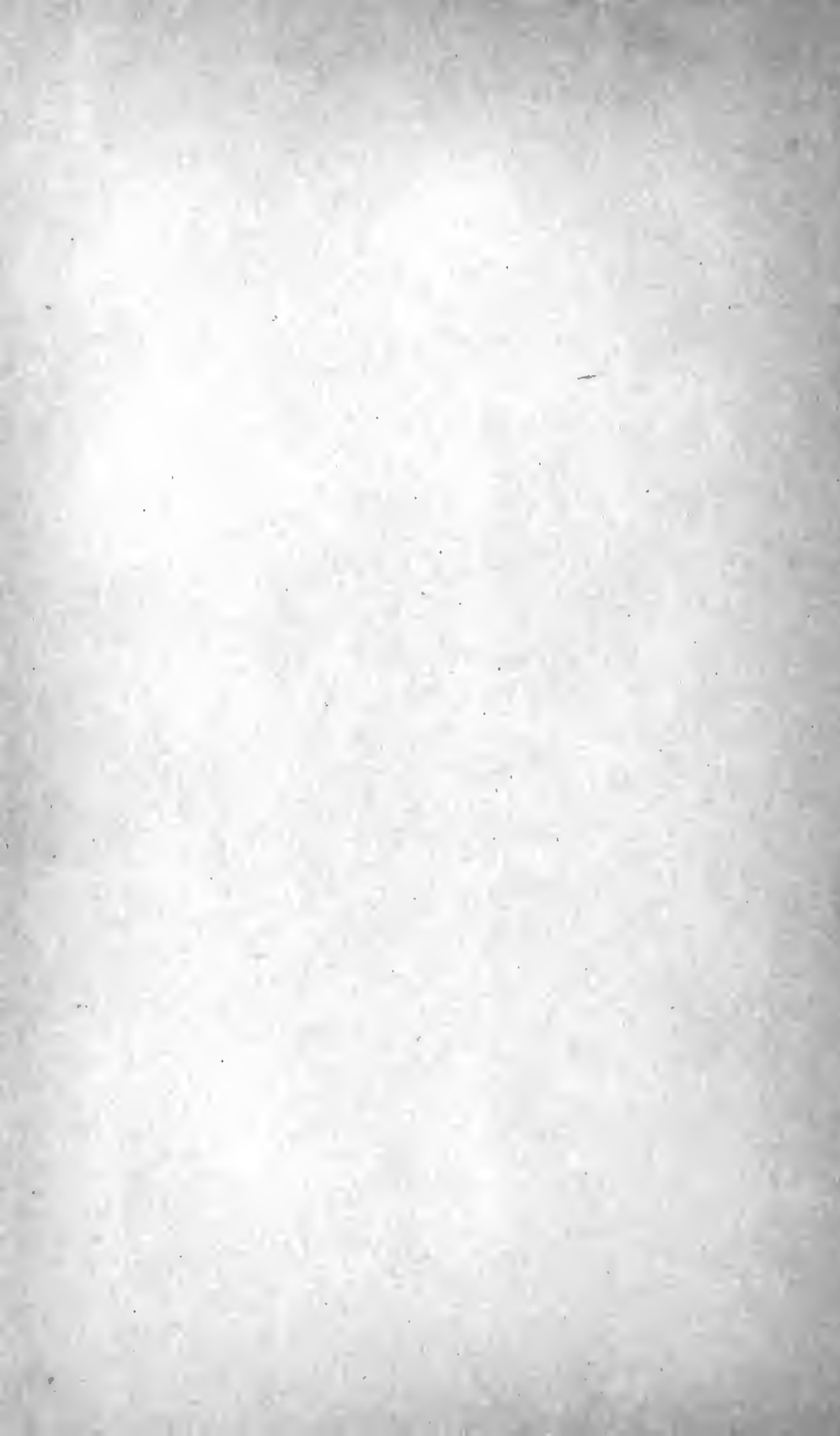
Se algum merecimento houver na minha paraphrase hebraica deve-se todo attribuir aos preciosos conselhos do meu querido mestre e amigo, o Grão-Rabbino e eminente sabio Lazaro Wogue, cuja recente morte vein encher-me de profunda magua, e a cuja saudosa memoria offereço este livro, como testemunho de gratidão, de affecto e de respeito.

امثال ومعانی للقبان الحکیم ترجمها عن العربية الى البرتغالية
والى العبرانية الفقير يوسف بن عوليال

חידות ומשלים ללוקמן
חכם מכל בני תימן
אשר במדה ובמשקל
הליץ מלשון ישמעאל
ליהודית ושפת פורתוקל
הדל יוסף בן עולייל :

אל מקורא

אַחַנָּה נָא לֵךְ קוֹרְאִי
וְדִיד נֶפֶשׁ נְגִינוֹתִי .
תְּבוֹאָתִי אֶמְדֵם לָךְ
כְּמִנְחַת שֵׁי וְחִירוֹתִי .
בָּמֶן לָקֹו וְצוֹ לָצֹו
מִתְּכַנּוֹת מְלִיצוֹתִי .
שְׁקוּלִים הֵם כְּמֵאנֻנִים
מִשְׁלִי גַם וְחִירוֹתִי :

גְּבוּעֵי חַן כְּלָאִים קוֹשֵׁט
יְהִי שִׁירִי לְחֶבֶד .
רְבִיד וְקֵב גְּלוּל חֲרוּץ
צִפִּירַת הוֹר לְרֹאשָׁה .
דָּעָה חֲדָמָה וְחֹבֶמֶת
כְּאוֹר נֶגַה לְעִינֶיךָ .
קֶגֶה בִּינָה וְחֹשֶׁה
עֲרוֹכִית הֵן לְפָנֶיךָ :

הֵלֵא מוֹסֵר יוֹכָה אֶת
 נְתִיבוֹת אִישׁ כָּכָל שָׁעַר .
 צָרוּר חֹמֶר אֶחָי תִּכְצָא
 נָאִם אֲרִגָּה וְגוֹר גֶּעַר .
 וְכָל חֲנָה תִּדְבֹּר כֹּה
 לְלִבִּי חֶק לָמוּ גֶעַר .
 פָּקַח אֵזֶן וְהִשְׁמִיעַ קוֹל
 צָכִי צוֹעֵק בְּמוֹ שָׁעַר :

זָאֵב תְּכִיט מִכַּמֶּשׁ עַד
 וְיִלְכֹּד בְּרָעָתוֹ .
 עֲבֹד הָלְאָה וְכֹבֵד הַרְאָה
 וְשׁוֹר עֹבֵד עֲבוּדָתוֹ .
 תִּתּוֹל מִסָּגֵר הָלֶם תִּשׁוֹר
 מִלְחָמָה אֶת פְּצִירָתוֹ .
 סִחַר לִקְחֵי לְאִישׁ מִשְׁכִּיל
 וְיוֹסֵף עַל תְּבוּנָתוֹ :

סָהָר לִכְבֹּב וְתָם נָפֶשׁ
 וְדָר נָא זֹאת לְטוֹכָה לִי .
 נִכְתּ אֵין לִי לְחֻמְרֵיב לָד .
 רָצָה נָא אֶת פְּרִי חֲבָלִי .
 וְהִי בְּרוּר לְגִנְדָּד
 קָשִׁי נִטְלִי וְעַל סִבְלִי .
 קִיּאוֹם בַּפֶּר וְכָל מִשְׁנֵה
 וְאַל תִּקְצָא לְמִסְעָלִי :

כָּסִיל שָׂאג וְלֹא חִשָּׁד
 עָלַי מִלִּין וְחִבְהָרָם .
 לְבַמֶּשׁ אֶת שְׁנֵאוֹתַי
 וְהָעֵב כָּל מִזְמוֹתָם .
 רְבֹול וְיִמָּר סְפִיחֵי פִי
 כָּלֵב נִכְצָא עֲרוֹגוֹתָם .
 וְאַל־אִירָא לְוֹת נְהִיר
 וְלֵל לֶצֶן וְרִנְשָׁתָם :

امثال ومعاني للقمان الحكيم *

١ اسد وثوران

اسد مرّة خرج على ثورين فاجتمعا جميعا وكانا
يسنطحانه بقرونهما ولا يمتكانه من الدخول بينهما فانفرد
بأحدهما وخدعه ووعدة ألا يعارضه ان تخلّى عن صاحبه فلما
افترقا افترسهما جميعا *

هذا معناه

انّ مدينيتين اذا اتفق على رأى واحد اهلتهما فيّند لا
يمكن منهما عدوّ فاذا افترقا هلكا جميعا *

1. O leão e os dois touros

Um leão, uma vez, investiu contra dois touros. Ache-
gam-se um ao outro e puseram-se a empurrá-lo com as
hastes, impossibilitando-lhe a entrada por entre elles.

Afastou-se (o leão) com um delles e illudiu-o, prometten-
do-lhe não molestá-lo se se desviasse do seu companheiro.

Mas, logo que se separaram um do outro, devorou-os a ambos.

Eis aqui a significação (dêste apologo):

Quando, em duas cidades, sabem pôr-se mutuamente de acôrdo os seus habitantes, não ha inimigo que possa contra ellas; mas, se se desunem, perecem ambas.

א אררה וצמד בקר

בְּמֶרֶם אֹר הָרִים וְשָׁמַיִם²
וְהוֹפֵעַ שָׁמַיִם בְּשָׁמַיִם³
לְעֵת לָבֶת יַעֲלֵי קֶלַע⁴
לְשִׁבֹר צִמְאֵם אֱלֵי כּוֹס⁵
עֹנְדֵנוּ לַיֵּשׁ וְדָרֵשׁ אֶקֶל⁶
וְאַרְחוּתָיו וְלָפֶת שָׁחַל⁷
וְנָעוּ אֱלֹפִים בְּכּוֹ אָחוֹ⁸
צָמֵד בְּקָר עַל שִׁפְתַּי נָחַל :
שָׁם יַחַד וְרָעוּ שְׂאֲנָנוּ⁹
קִיבְעוּתֵי שָׁסִים וְרָעוּ :
יִרְק וְגַם דִּשָּׂא וְלִחְבּוֹ¹⁰
נִפְשָׁם בְּחֻצִּיר וְשִׁבְעוּ¹¹ :
וְאַלְיָמוֹ וְכֶסֶף לְמָרָף¹²
כֹּן שְׁחִין עָתִיד לְכִידוֹר¹³ :

1) A prep. בְּ adjunta ao adv. מְרֶם é uma redundancia poetica. Cf. Ex. i, 19; Ps. xc, 2; Is. lxvi, 7. — 2) Reg. antes do v. Cf. Ps. xlv, 3; Is. xlii, 1; Prov. xxix, 11; xxxi, 19. — 3) Job iii, 4; x, 22. — 4) Gen. viii, 11; Esth., iv, 14. — 5) Job xxxix, 1. — 6) Ps. civ, 11. — 7) Ps. civ, 21. — 8) Job vi, 18. — 9) Job vi, 5. — 10) Gen. xli, 18. — 11) Job iii, 18. — 12) Num. xxii, 4. — 13) Ez. vii, 19; Ps. lxxxviii, 4. — 14) Job xxviii, 8. — 15) Ps. xvii, 12. — 16) Job xv, 24.

יַעֲרֹבוּ צָבָא וַיִּחְדּוּן¹⁷
 בָּלֵב וּבִתְקֶף הַעֲדָר¹⁸ :
 שְׂרָגֵימוּ מִצְנִים חֲדוֹת
 בִּיחִין וְרִמָּה מִיִּמְרָט¹⁹ :
 וַיִּגְנְחוּ צָר בָּאוֹנִם²⁰
 הַדָּרֶךְ נִגְדָּמוּ יִרְט²¹ :
 וַיִּבְקְאוּהוּ לֹא יִחְמְלוּ²²
 מִכֹּהֶה נִכְהָ וַיִּבְעֶתוּהוּ²³ :
 כֵּן יוֹכֵל לַעֲבֹד בְּיַגְמוֹ
 בְּהוֹלָם פַּעַם פִּצְעוּהוּ²⁴ :
 הָכִי אֲרֹנָה תֵּשׁוּב רִיקָם²⁵
 אִם תֵּאֱסֹף מִבְּלִי עַד²⁶ :
 שִׁמְרָתָ לְטָרֶף הָנֶם²⁷
 חֹמֶה תֵּשָׂאֵנָה וְלֹא תִסָּעַד²⁸ :
 וַתִּתְקַצֵּר וַיִּדָּךְ וַיִּנְלָאָה²⁹
 כִּי עַל צִיּוֹד פֶּר הַיִּתְפַּלֵּין :
 הִנְיִמוּ בָד וַתִּתְלֹן³⁰
 הַשּׁוֹר פֶּאֲרֹנָה וַתִּמְלָם³¹ :
 מִצּוֹרֶךְ עָלִימוּ סִמָּה³²
 חֹק אִפּוֹא לְמִקְרָב מִתְנִיד :
 מִיָּה אִיִּתְנִים כִּי הִסְלַח³³
 אוֹי מִי יִהְיֶה הוּא רַב אֶתְדָּ :³⁴

17) I Sam. xvii, 2; Gen. xiv, 8. — 18) I Chr. xii, 33. — 19) Ez. xxi, 14, 33; I Reis vii, 45. — 20) Ps. xlii, 6. — 21) Num. xii, 32. — 22) Lament. ii, 2, 21; iii, 43. — 23) Ex. ii, 12. — 24) Is. xli, 7. — 25) II Sam. i, 22. — 26) Ps. civ, 22. — 27) Gen. xlix, 27. — 28) Job xxiv, 5. — 29) Ps. civ, 15; I Reis xiii, 7. — 30) Num. xi, 23. — 31) Ps. lxxviii, 10. — 32) I Reis xviii, 27. — 33) Hab. i, 10. — 34) Job xix, 6. — 35) Job xi, 19. — 36) Num. xxiv, 23; Is. xlv, 9.

הֵן בְּכִיר הַבְּלִיגִי הַתְּאֻשִׁישׁ³⁷
 וּבְכִירָיו חֲרָף וְעִירָנוּ⁴⁰ :
 בְּמִנְמוֹת מִלְכוֹ בָּרָא⁴¹
 נִפְתָּל עַל גִּדּוֹד וְגִדְּנוּ⁴² :
 פִּיהוּ מִלֵּא מִכְמוֹת וְתֵד⁴³
 עַל שׁוֹר הַחֲלִיק שִׁפְכָיו⁴⁴ :
 וְהִבְחִשׁ לוֹ בַּחֲלָקוֹת⁴⁵
 אָרְבוּ וְיָשִׁים בְּכִלְיוֹתָיו⁴⁶ :
 לוֹ מַעַל רָעָה נָטִיתָ⁴⁷
 אִם בְּיָדִי תִפְגְּרוּהוּ⁴⁸ :
 כִּי עֲמֹד אֲמִית וְחֶסֶד
 חֶק וּבְרִית לְעַד אֲשִׁימָהוּ :
 חֲקַר מֵה יוֹשִׁיעַד זֶה
 כִּי לָד רָעָה הָאֵלֶּה⁴⁹ :
 בְּכִיד כִּי וּגְמָל מִנִּי רָץ⁵⁰
 אִם תִּקְרָא וְהוּא יַעֲנֶה⁵¹ :
 אֵל תַּחֲשֹׁבֵנִי לְאוֹיֵב⁵²
 חֲנֹךְ בְּמוֹס עֲמֹדִי⁵³ :
 חֲלָף וְהִיִּיתָ מְצָק⁵⁴
 אֶדְ מִגֹּן צָרִי בְיָדִי⁵⁵ :
 בְּכָה חֲטָחוּ בְּלִקְחוּ⁵⁶
 בְּנִפְתַּת חֲלָק אֲמָרוּ :⁵⁷

---

37) Job x, 20.—38) Is. xlvi, 8.—39) Job xvi, 3.—40) Is. xlii, 13. — 41) Neh. vi, 8.—42) Gen. xxx, 8. — 43) Gen. xlix, 19.—44) Ps. x, 7.—45) Ps. v, 10.—46) II Sam. xxii, 45.—47) Dan. xi, 32.—48) Jer. ix, 7.—49) I Sam. xvii, 46.—50) Ps. xci, 10.—51) Job ix, 25.—52) Prov. xxi, 13.—53) Job xiii, 24.—54) Deut. xxxii, 34.—55) Job xi, 15.—56) Gen. xiv, 20.—57) Prov. vii, 21.

וּנְשִׁיךְ מִגֵּל אָחִיו פָּתָאם⁵⁸
 וְלֹא הָבִיט לְאַחֲרָיו :
 הַנִּיד הַנּוֹף כָּפִיר רַעְיָה⁵⁹
 עֵינוּ כָּאֵשׁ הַפִּין שָׂבִיב :⁶⁰
 לְקוֹל רַעִשׁ שֶׁאֲנִתוּ⁶¹
 תִּרְעַד חִתּוֹ אֶרֶץ סָבִיב :
 נָתַר עַל שׁוֹר וַיִּנְתְּהוּ⁶²
 נֶסֶק רֹאשׁוֹ וַיִּפְרָקֵנוּ :⁶⁴
 וּפְרִיץ חִוֹת חָשׁ עַל רַעְהוּ⁶⁵
 וַיִּפְצֹצֵצוּ וַיִּפְרָקֵנוּ :⁶⁶
 בַּחֲתֵּיו שָׁחֲחוּ אֶפְיָקִים⁶⁷
 וַיָּנוּס אָבֵד מִגִּתָּם :⁶⁹
 הוֹפְכּוּ רוּעֵי עֲמֻנִים⁷⁰
 כִּנֵּר פִּשְׁעִים וַחֲבִלֹתָם :⁷¹
 הֵן אָבִיר מִיֶּשֶׁל קִדְמוֹנִי⁷²
 טוֹבִים שְׁנַיִם מֵאֶחָד :⁷³
 כִּי אִם יִתְקַפְּנוּ אוֹיֵב⁷³
 אִישׁ בְּאַחֲהֵו וַיִּתְּאָדָר :
 גַּם לָאִם בְּלֹאִם וַאֲדָיִן⁷⁴
 וְכָל הוֹלֵךְ שְׂפִי חֶלֶשׁ :⁷⁵
 וְדַע לֵךְ כִּי לֹא יִנָּתֵק⁷³
 מִתּוֹר הַחַוֵּט מִיֶּשֶׁלֶשׁ :

58) Prov. iv, 15; vii, 25.—59) Job xxxix, 19.—60) Job xviii, 5.—61) Nah. iii, 2; Job xli, 21.—62) Lev. xi, 21.—63) Ex. xxix, 17; Juiz. xix, 29.—64) Zach. xi, 16.—65) Is. xxxv, 9.—66) Job xvi, 12.—67) Job ix, 13.—68) Job xii, 21.—69) Job xi, 20.—70) Job xxiv, 24.—71) Job viii, 4.—72) I Sam. xxiv, 14.—73) Eccl. iv, 9.—73) Eccl. iv, 12.—74) Gen. xxv, 23.—75) Num. xxiii, 3.—73) Eccl. iv, 12.

٢ غزال

أَيْل يَعْنِي غَزَال مَرَّةً عَطَشَ فَاتَى إِلَى عَيْنِ مَاءٍ يَشْرَبُ فَنَظَرَ
خَيَالَهُ فِي الْمَاءِ فَحَزَنَ لِدَقَّةِ قَوَائِدِ رِيسٍ وَابْتِهَاجِ لِعَظَمِ قُرُونِهِ
وَكِبَرِهَا وَفِي الْحَالِ خَرَجَ عَلَيْهِ الصَّيَادُونَ فَانْهَزَمَ مِنْهُمْ فَأَتَمَّ
وَجْهُهُ فِي السَّهْلِ فَلَمْ يَدْرِكْهُ فَلَمَّا دَخَلَ فِي الْجَبَلِ وَعَبَّرَ
بَيْنَ الشَّجَرِ فَلَحَقَتْهُ الصَّيَادُونَ وَقَتَلُوهُ فَقَالَ عِنْدَ مَوْتِهِ الْوَيْلَ
لِي أَنَا الْمُسْكِينُ الَّذِي أَزْدَرَيْتُمْ هُوَ خَلَّصَنِي وَالَّذِي رَجَوْتُمْ
أَهْلَكَنِي .

2. A gazella

Uma gazella, isto é uma cerva, apertada uma vez pela sede, chegou-se a uma nascente de agua para beber. Vin a sua imagem na agua, e affligiu-se da magreza das suas pernas, ao passo que se regozijou e ufanou da altura e magnificencia das suas hastes.

Neste comenos, lançaram-se contra ella os caçadores, e ella fugiu. Ora, em quanto esteve na planicie não pu-

deram alcançá-la, mas quando penetrou no monte e atravessou pelo arvoredo, alcançaram-na os caçadores e mata-ram-na.

Infeliz de mim! disse ella ao expirar, aquillo que desprezei salvou-me, e aquillo em que confiava foi o que me perden.

ב האילה

אֵלֶּה זְמַנָּה בָּאָה אֶל בְּלִי כַיִם .
וּבְרֹאוֹת שֵׁם צִלְמָה צַר לָהּ עַל דַּק רַגְלָיוֹם .
וַתִּשְׁמַח וַתִּגַּל בְּקוֹמַת קָרְנִים :

אִז עָבַת צִידִים עָלֶיהָ הַתִּצְצָה¹ .
וַתִּנָּם וַתֹּאמֶר ' אֵלֵי ' עֲנֵה לִי הִבָּה² .
וּבְלִפִּיד בְּעֵמֶק ' הִנֵּה רָצָה וְשָׁבָה³ :

רוֹצִי ' נוֹסִי ' אוֹצִי ' הִכִּיָּה ' נִסְעָה⁴ .
אֵל תַּעֲלֵי לָהֶר לְתוֹר שֵׁם מִיִּתְרָה .
כִּי אִין בַּעֲר לָךְ מָנוֹם בְּיוֹם צָרָה⁵ :

מִנוֹגֶשׁ אֵין ' וְהִיא נִבְהִלָּה⁷ ' נִחְפָּה⁶ .
וּבְמִרְנֵי גְאוּנָה בְּסִבֵּד נֶאֱחָזָה⁸ .
וַתִּזְעַק בְּקוֹל מֵר עַת נִפְשָׁה נִגְרָזָה⁹ :

אָהָה לִי עַל שִׁבְרִי ' אוֹנָה לִי כִּי שְׁנִיתִי .
כְּמַעַט הַצִּילוּנִי רַגְלִי אֲשֶׁר בְּזִיתִי .
וּמִרְנֵי בָּנָדוּ כִּי אֲשֶׁר בָּהֵן חֲסִיתִי :

1) Ps. II, 2. — 2) II Sam. XVI, 20. — 3) Gen. VIII, 7. — 4) Juiz. VI, 2. — 5) Jer. XVI, 19. — 6) Ex. V, 13. — 7) Ps. XLVIII, 6. — 8) Gen. XXII, 13. — 9) Ps. XXXI, 23. D'onde a palavra נִגְרָזָה, machado, fouce.

٣ غزال

غزال مَرَّةً مرض فكان اصحابه من الوحوش يأتون اليه
يعودونه ويرعون ما حوله من الحشيش والعشب فلما افاق
من مرضه الشمس شيئاً ليأكله فلم يجد فهلكت جوعاً *

هذا معناه

من كثر اهله كثرت احزانه *

3. A gazella

Adoeceu uma vez uma gazella.

Os animaes, seus amigos, tendo vindo visitá-la, andaram, em quanto estiveram ao pé della, a pastar o feno e a herva que havia ao derredor.

Quando se levantou da sua doença procurou alguma cousa de comer, e não encontrando (nada), morreu de fome.

Significa esta fábula que, ao passo que vai augmentando a familia, vão tambem crescendo os cuidados.

ג. הַצְבָּה

הוּי ' צְבָה מְלָה ' בּוֹמֶמֶת עַל שְׁפָרָה '
 מִתְחַלֶּלֶת עַל פְּעֻמֶּה '
 אֵלֶּת אֲהָבִים ' מְדוּעַ בְּמִגְוָה '
 בְּסֶתֶר חֲגִי סֶלֶעֶה '
 מִחֶרֶת לְהֶחֱבֵא ' גְּרַחֲמָה וְהֶחֱסֵלֶמֶלֶת :
 בְּנֵי חָרֶם ' סְרַבּוּנֵי מִוִּין
 הַשִּׁיגוּד ' מִצְאוּד ' וְאַתָּה נִפְלֵת וְחֵלֶת '
 וְתוֹעֲקֵי אֶחָד הַחֲמִין :
 דָּמִי ' מִנְעִי קוֹלֶךְ מִכְבִּי ' חֲכִינָה '
 כִּי מִרְחוֹק בָּאוּ רַעְיוֹד .
 קָלָם אָצוּ וַיִּחְדּוּ לְנוֹר לָךְ ' צְבָה '
 וַיַּחֲנוּ סְבִיבוֹתֶיךָ :
 סְבִיבוֹת מְעוֹנֶךָ ' בְּשָׂפָם וּבְחִילָם '
 גַּם קִטּוֹן גַּם גְּדוֹל נוֹעְדוּ .
 מְרַקְדִים ' רָצִים ' עוֹרְגִים אֶל אֲבָלָם '
 כֹּה נֹכַח נְבוֹצוֹ וַעֲדוּ :

1) Is. xxviii, 1; i, 4. Estes textos, assim como varios outros do mesmo auctor, serviram de modelo para o movimento dos primeiros versos d'esta fabula. É igualmente debaixo da inspiração do mesmo propheta que adoptei esta forma de verso, e o recortado e precipitado do estylo que mais caracterisam os eseritos do grande Isaias. — 2) Cant. ii, 14. — 3) Gen. xxvii, 20. — 4) Esth. vi, 12. — 5) Esth. iv, 4. — 6) Ps. xxxii, 4. — 7) Job xxvii, 20. — 8) Ps. cxvi, 3. — 9) Ez. xiii, 10. — 10) Jer. xxxi, 16; ii, 25. — 11) Is. lx, 4. — 12) Is. xxii, 4. — 13) Is. li, 19; Job ii, 11; Jer. xlviii, 17. — 14) Num. xi, 24. — 15) Num. x, 3. — 16) Ps. cxiv, 6. — 17) Ps. xlii, 2. — 18) Ez. xxxiv, 6.

בָּעָרוֹ מִשָּׂדֶה ' לִחְכוּ הַכָּרִים ' ¹⁹
חֲשָׁפוּ גַם דָּשָׁא וְגַם יֶרֶק ' ²⁰
הַשְּׂמִידוֹ כְּחֶגֶב עֲשׂוֹת הַהָרִים ' ²¹
צִיץ וְחִצִּיר כָּרְתוּ בַּיֶּלֶק : ²²
רֹעֵד קָדְרוּ כִּד ' הוּי ' צִבְיָה מִלָּה ' ²³
כֵּן חֲסִמוֹ הַכֹּל וְנָסוּ : ²⁴
וְאִם תָּרִימֵי קוֹל ' עֲדִינָה ' נִבְחָלָה ' ²⁵
גַּם אָכַל וְשָׁכַר חֲצָצְרוֹ : ²⁶
אִי לָד ' וְפָה פָּתָה ' רִבְחָה וְיִמְעָנָה ' ²⁷
בַּחֲסֵר וּבְכֶפֶס וְעֶצֶב ' ²⁸
מִה תִּצְאוּ שׁוֹקֵקָה מִחֲדָר מִדְּרָגָה ' ²⁹
אָבְדוּ עֲטִינִים ' כָּלָה עֶשֶׂב : ³⁰
כָּלָה וּכְלִיוֹן ' שְׂמָה וְשִׁמְיוֹן ' ³¹
נִגְנָדָה ' וְהוּן לְרִיק שׁוֹאֶפֶת . ³²
בְּחִשְׁתֶּפֶד גִּפְשָׁד תִּלְוִיל בִּישְׁמִיּוֹן ' ³³
וּבְהִבְלֵי מִוֶּתֶ מִתְעַטֶּפֶת : ³⁴
³⁵

מִרְבֵּה אֲמִין וְאוֹתִיבִים

וְגִבֵּעַ הוּן ' וְגִדִּיל מִבְּאֵרִים :

19) Ex. xxii, 4; Is. iii, 14.—20) Num. xxii, 4.—21) Jael i, 7; Ps. xxix, 9.—22) Prov. xxvii, 25.—23) Num. xiii, 23.—24) Lam. i, 2.—25) II Sam. xx, 18.—26) Gen. xxxix, 18.—27) Job. xx, 17.—28) Job xxx, 3.—29) Is. xxix, 8.—30) Job xxxi, 24.—31) Nah. i, 8; Jer. xxx, 11.—32) Ez. xxiii, 33; iv, 16.—33) Job vii, 2; xxxvi, 20.—34) Lam. ii, 12.—35) Deut. xxxii, 10.—36) Lam. ii, 12; Ps. cvii, 5.

הָאֵל . עֲרֵךְ אַחֵר

הָאֵל נִחַלָּה .
 גִּשׁ אֶמֶר אֵלֶּה :
 בָּאוּ לוֹ כָּל רָעִיו
 וְכָל מִיִּדְעָיו :
 אָבְלוּ סָבִיב הָעֵשֶׁב¹
 וְנוֹסַף לוֹ אֵז עֵצָב .
 כִּי יוֹם אֲשֶׁר יֵצֵא²
 נֶם אֶבֶל לֹא מִצָּא .
 וַיִּגַּע וַיִּדָּאֵב³
 וַיָּמָת בְּרָעָב :

מִרְכָּה אָמוֹן¹⁰
 מִרְכָּה יָגוֹן :

---

1) Dan. viii, 27. — 2) Néh. v, 2, 3, etc. — 3) Job. ii, 11. — 4) II Reis x, 11. — 5) Joel i, 4, 7, 10, etc. — 6) Joel i, 18. — 7) Joel i, 16. — 8) Gen. xxiii, 8. — 9) Jer. xxxi, 25. — 10) Ecc. v, 9, 10, 12.

٤ اسد و ثعلب

اسد مَرَّةً اشْتَدَّ عَلَيْهِ حَرُّ الشَّمْسِ فَدَخَلَ إِلَى بَعْضِ الْمَعَاثِرِ
يَتَطَلَّلُ بِهَا فَلَمَّا رُبِضَ أَتَى إِلَيْهِ جُرْذٌ يَشِي عَلَى ظَهْرِهِ فَوَثَبَ
فَأَثَمًا فَنَظَرَ يَمِينًا وَيسَارًا وَهُوَ خَائِفٌ مَرْغُوبٌ فَنَظَرَهُ الثَّعْلَبُ
فَتَضَحَّكَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَهُ الْأَسَدُ لَيْسَ مِنَ الْجُرْذِ خَوْفِي وَإِنَّمَا
كَبُرَ عَلَيَّ احْتِقَارِي *

هذا معناه

أنَّ الْهَوَانَ عَلَى الْعَاقِلِ أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ *

4. O leão e a raposa

Um dia, afflicto pela violencia do calor, um leão entrou numa caverna para por-se á sombra. Ao deitar-se, veio-lhe uma toupeira andar sobre as costas. Erguen-se logo o leão pôs-se a olhar, medroso e tremendo, para a direita e para a esquerda.

Uma raposa que o viu riu-se delle. Disse-lhe o leão: Não é medo da toupeira o que eu tenho, mas custa-me muito a sua falta de respeito.

Esta fábula significa que a humilhação é mais cruel para o homem digno do que a morte.

ד הארנה והשועל

עָלִי אֲרֵנָה שָׁמֵשׁ הַגְּבִירָה רִשְׁפִּיהָ .
 הַיּוֹד מִעֲרָה רַבִּץ בְּחִדְרֵי אֲלִלֶיהָ .
 אִזּוּ בָּאָה הַנְּשֻׁמָּה לְרִמֵּשׁ עָלַי שְׂכָמוֹ .
 אֲרֵנָה רָאָה וְגָם וָזַע מִמְּקוֹמוֹ :

וַמִּיֹּן וּשְׂמָאֵל ' כָּרַב אִימָה וְגַעַל וְחֹד ' .
 הַבֵּיט בֵּיט לָצֵאת ' כִּי גָדַל עָלָיו פֶּחַד .
 שׁוֹעַל עָבַר עָלָיו וַיֵּרָא זֹאת מִמְּרָקָק ' .
 וַיִּחַתֵּל בּוֹ עַד בּוֹשׁ וַיִּלְעַג וַיִּצְחָק :

אָמַר אֲרֵנָה ' הֵן לֹא הַנְּשֻׁמָּה תִּבְהִילֵנִי ' .
 אוֹלָם תִּרְהֶה לִּי כִּי תַעֲפִיל לְחַכְנִיעֵנִי :
 טוֹב קְבוֹד לְחָכְמָה מִפֶּסֶף וְהָדָב ' .
 גַּם מִקְלֹן מִנֶּזֶח וּבְחֹר וַיֵּאָהֱב :

---

1) Esth. v, 9.—2) I Reis xviii, 27.—3) Num. xiv, 44.—4) Jer. viii, 3.

٥ اسد وثور

اسد مرّة اراد يفترس ثورا فلم يجسر عليه لشدة فمضى
اليه ليحتال عليه قائلا اعلم اننى قد ذبحت خروفا سمينا
وأشتهي ان تأكل عندى فى هذه الليلة خمزا فأجابده الى
ذلك فلما وصل الى الموضع ونظر واذا بحطب كثير
وخلقين كبير فولى الثور هاربا لما عاين ذلك فقال له الأسد
لماذا وليت بعد مجيئك الى هاهنا فقال له الثور لانتى
علمت ان هذا الاستعداد لما هو اكبر من الخروف *

هذا معناه

انذ ما سبيل العاقل ان يصدّق عدوّه ولا يأنس اليه *

5. O leão e o touro

Um leão quis uma vez devorar um touro, mas não ousava atacá-lo por causa do vigor delle. Approximou-se-lhe com tenção de o enganar e disse-lhe: «Saberás que degolei um cordeiro gordo, e que muito desejaría que viesses a minha casa jantar commigo esta noute.»

Accedeu a isto o touro.

Quando chegou ao lugar determinado, pôs-se a olhar (em volta), e eis (que viu) um grande montão de lenha, e uma enorme panella.

Ao ver isso, voltou-se o touro e deitou a fugir.

Disse-lhe o leão: «Porque retrocedes depois de teres vindo até aqui?»

Responden-lhe o touro: «Porque sei que todos estes preparativos são para animal maior de que um cordeiro.»

Isto significa que o prudente não deve fiar-se do seu inimigo, nem ter com elle relações.

ה הַכֶּפֶר וְהַפָּר

כֶּפֶר¹ עַל פָּר וְצֹא'²
 וְלִהְיוֹת לֹא מִצָּא
 בָּרִיב וּבְמִלְחָמָה .
 וַיֵּשׁ בְּעֶרְמָה'³
 לֵאמֹר ' אֲנִי אֶתִי
 בּוֹא בְּצֹל קוֹרְתִי'⁴
 וְתֹאכַל וְתִשְׁתֶּה'⁵
 כִּי לִי הַיּוֹם מִשְׁתֶּה .
 הִנֵּה לְבֵרֶת הַלֵּיל⁶
 עֲרֹךְ עֲבַדְתִּי אֵיל :
 וַיִּלָּךְ אִזּוֹ עִמּוֹ
 עַד פֶּתַח מְקוֹמוֹ'⁷
 וַיֵּרָא שָׁם עֵינַי לָרֵב'⁸
 וְסִיר גָּדוֹל קָרוֹב

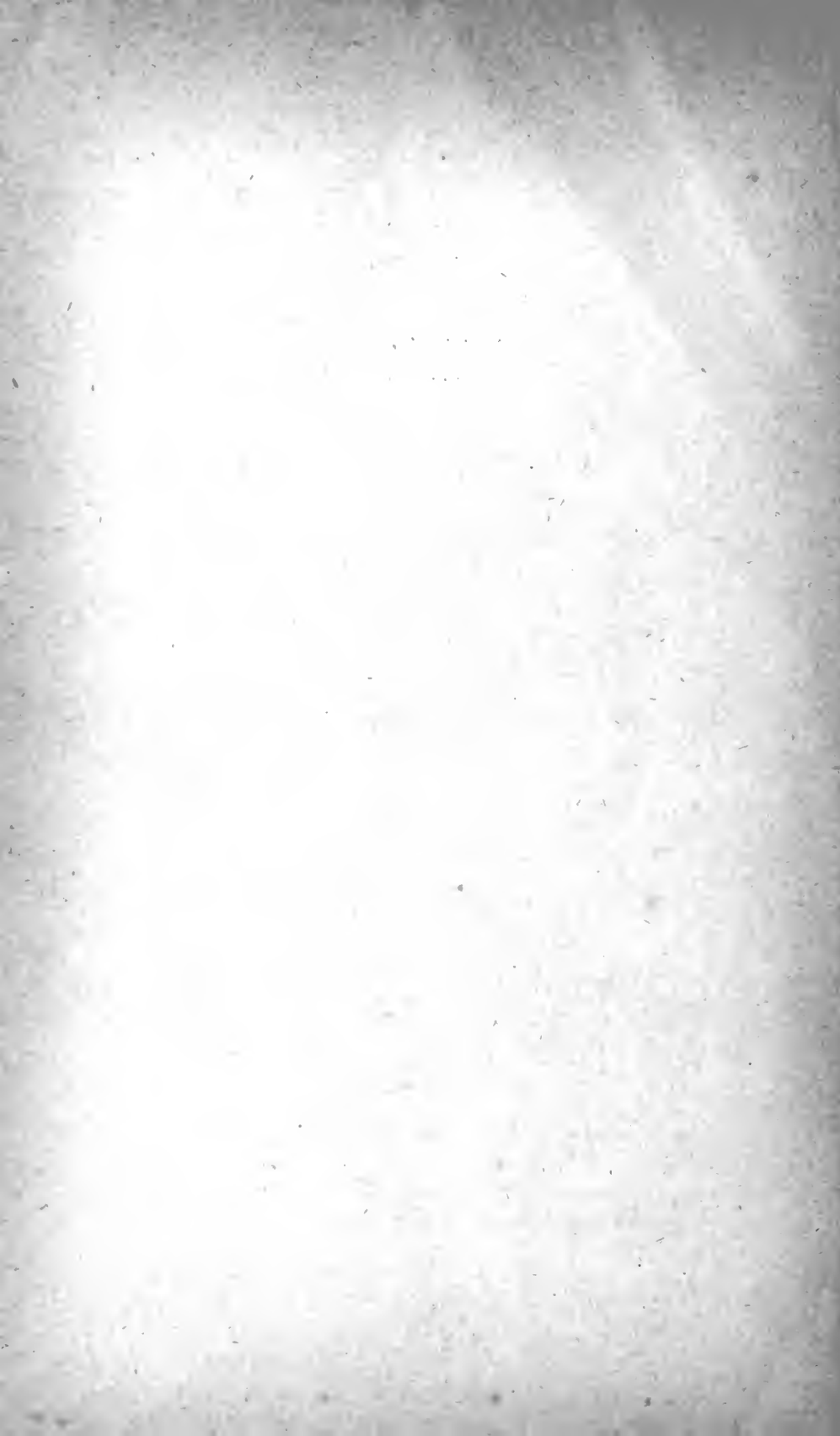
1) Juiz. xvi, 12; Ez. v, 8. — 2) Deut. xxiv, 5; I Sam. viii, 20. —
 3) Gen. xix, 8. — 4) II Reis vi, 23.

אֶל חֹר עֵמֶק שָׁחַר⁵ '
 וַיָּשָׁב לְאַחֹר⁶ :
 אֲמִיר שֶׁחַל⁷ ' מִיָּה לָךְ :
 עָנָה⁸ ' צַר לִי אֲפָלָה⁹ '
 כִּי עֵץ מֵצִיל רַב
 וְסִיר מֵצֵאן רָחֵב¹⁰ :

אִישׁ עֵינָיו בְּלִבּוֹ¹¹
 לֹא יִסְדֹּךְ עִם אוֹיְבּוֹ¹² :

---

5) Nah. ii, 13.—6) Lam. i, 8.—7) Juiz. i, 14.—8) II Sam. xxiv, 14.—9) Ps. xli, 13.—10) Ez. xli, 7.—11) Ecc. ii, 14.—12) Is. xiv, 20.

٦ اسد و ثعلب

اسد مرّة شاح وضعف ولم يقدر على شيء من الوحوش
فأراد ان يحتال لنفسه في المعيشة فتمارض وألقى نفسه في
بعض المغائر وكان كلما أتاه شيء من الوحوش ليعوده
افترس داخل المغارة وأكله فأتى الثعلب عائداً له
فوقف على باب المغارة مسلماً عليه قائلاً له كيف حالك
يا سيد الوحوش فقال له الأسد لماذا لا تدخل يا أبا
الحصين فقال له الثعلب يا سيدي قد كنت عوّلت على
ذلك غير أنني أرا عندك آثار أقدام كثيرة قد دخلوا
ولا أرا ان خرج منهم ولا واحد *

هذا معناه

أنّ ما سبيل الإنسان ان يهجم على امر او يميّزه *

6. O leão e a raposa

O leão, tendo envelhecido, chegou a não poder já (ir á caça) contra os animaes.

Resolveu empregar a manha para alcançar a subsistencia.

Fingiu-se doente, e retirou-se a uma caverna.

Aconteceu pois que qualquer dos animaes que o ia visitar era por elle despedaçado dentro da caverna e devorado.

Veu visitá-lo a raposa, e parando á porta do antro, cumprimentou-o nestes termos: «Como vaes de saude, ó rei dos animaes?» Respondeu-lhe o leão: «E porque não entras tu, ó senhor do castello?» Repliou a raposa: «Meu senhor, nessa intenção vinha eu, mas estou a ver, pelas pègadas marcadas no solo, que muitos são os visitantes que entraram, e no entanto não vejo que haja saído um só delles.

Quer este apologo dizer que não convem ao homem precipitar-se num negocio, sem o ter bem examinado antes.

וְהָאֲרִי וְהַשָּׁעִל

עָלִי אֲרִיָּה אֲדִיר אֵים
 עָבְרוּ גֵזוּ מִשְׁכְּבֵי יוֹם
 וְזָנוּ מִסִּין בְּסִבּ כִּתְּנֵי
 רָפָה יָדָיו חֲבִיר אֲזִנָּיו
 שָׁפַל רוּחַ מִרְפִּיּוֹן עֵין
 שָׁאֵג לָרִיק וְטָרַף אֵין
 חָבַל רִגְזוֹ מְגוּר חֲלָף
 כִּי מִה אָרִי כִי חֲתַעֲלָף
 שָׁקַט צְבִי צָחַק שִׁכּוֹן
 כִּי בָא בְּחֶסֶר וּבְקָצָן
 אָמַר טוֹב מְנוּת מִשִּׁיבָה
 וְעֵתָה אֲנִי אֲנִי בָא

1) II Sam. xii, 5.—2) Job xxvi, 12; Deut. xxxiii, 11.—3) Job xii, 21; Jer. xxxviii, 4.—4) Is. lix, 1; vi, 10.—5) Prov. xvi, 19.—6) Jer. xlvii, 3.—7) Ps. civ, 21.—8) Job iii, 17.—9) Amos viii, 13.—10) Ecc. vii, 1.—11) Gen. xxxvii, 30.

מִכְבֵּד לֵב וְשִׁבְרוֹן בֶּחַ¹² '
 בְּמִקְדָּשׁ יְשׁוּעָה מְבַל לִי חוֹם :
 הִבֵּה אֶדְרֵשׁ אֵלַי עֲרֻמָּה¹³ '
 אוֹלֵי תִיטֵב לִי מִעֲצָמָה :
 אִם אֶמְרֵתִי כִי נִחְלִיתִי '
 וְאִם בְּתוֹךְ עֲרִשֵׁי נִחְבֵּאתִי '
 הֵן לֹא יִגְוְרוּ מִפָּנַי¹⁴ '
 וְלֹא יָנוּסוּ מִיִּשְׁעֵי
 אֲשֶׁר חִנְחְרוּ לְהִקָּם¹⁵ :
 וְנִעַשׂ אֶת אֲשֶׁר זָמַם¹⁶ '
 וְהִמָּה כָּל חַיַּת הַיַּעַר '
 דְּחוּפּוֹת ' בָּאוּ עָבִי שְׁעַר
 הַחֹר לְשָׂאֵל¹⁷ לוֹ לְשָׁלוֹם .
 הִמָּה נִגְשׁוּ עַד הַלֵּם¹⁸ '
 וְהוּא קִפֵּץ בְּחִבּוֹן '
 וְקִבֵּץ מִרְרָה וּמִזֶּן :
 אֶתְרִי כֹן לְבִקְרוּ¹⁹
 בָּא הַשּׁוֹעֵל מִמִּגְוָרו '
 אֶבֶן חָג לוֹ גְּבוּל וְחֶק²⁰ '
 וַיִּתְנַבֵּב לְמִרְחֹק²¹ '
 וַיֹּאמֶר ' מַה לָּךְ אֲדֹנִי :
 וַיַּעַן ' גִּשְׁהָ נָא ' בְּנִי²² '
 וְאִם דְּבַר מִלֶּךְ נִחוּץ²³ '
 בּוֹא ' לְמִיָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ : ²⁴

12) Ez. xxi, 11.—13) Ex. i, 10.—14) Deut. i, 17.—15) Ez. xxi, 14.—16) Esth. ix, 24; Deut. ii, 15.—17) Gen. xi, 6.—18) Gen. xliii, 27.—19) II Sam. vii, 18.—20) Ez. xxxiv, 11, 12.—21) Job xxxvi, 10.—22) Ex. ii, 4.—23) Gen. xxvii, 21.—24) I Sam. xxi, 9.—25) Gen. xxiv, 31.

אָמַר ' רְאִיתִי בְּעֶפֶר
 צִעְרֵי בָּאִים אֵין מִסָּפֶר ²⁶
 וְשָׁבִים בֶּל אֶרְאֶה אַחֵר .
 עַל זֹאת נִבְנְעָתִי כִי אֶפְקֹד : ²⁷

כִּי נִצּוֹר ²⁸ וְעֶצֶר ²⁹ בְּגִלְיָד .
 אִזּוּ תִשָּׁבֵל ³⁰ בְּכָל דְּרָכָיָד :

---

26) Job xxxi, 4.—27) Joel i, 13; Num. xxii, 16.—28) Ps. xxxiv, 14.—29) Job iv, 2; xii, 15.—30) Jos. i, 7, 8.

٧ اسد وإنسان

اسد مرّة وإنسان اصطحبا على الطريق فجعلا يتشاجران
بالكلام على القوّة وشدة البأس فجعل الأسد يطنب في
شدّته وبأسه فنظر الإنسان على حائط صورة رجل وهو
يخفق الأسد فضحك الإنسان فقال له الأسد لو أنّ
السباع مصوّرون مثل بنى آدم لما قدر الإنسان يخفق
سبعاً بل كان السبع يخفق الإنسان *

هذا معناه

أنّ ما يزكى الإنسان بشهادة اهل بيئته *

7. O leão e o homem

Um leão e um homem iam uma vez em sociedade pelo caminho. Puseram-se ambos a conversar, e travaram uma contenda a respeito da força e do valor do ânimo.

O leão insistia na ponderação da sua força e da sua valentia.

Nessa ocasião avistou o homem, numa parede, um quadro representando um homem a estrangular um leão, e pôs-se a rir.

Então, o leão disse-lhe: «Na verdade, se os leões soubessem pintar como os filhos de Adão, não seria o homem que afogaria o leão, mas o leão que afogaria o homem.»

O conceito desta fábula vem a ser que não justifica ao homem o testemunho da sua família.

וְהָאָדָם וְהָאֵלֶּה

גִּזְרֵי אֲרֵיגָה וְאָדָם יוֹם בְּדֶרֶד עָבְרוּ '
וְלִלְכָה נִחְדָּו בִּינִימֵי הִתְסַכְּרוּ :
וַעֲרָבוּ מִלִּים וְלִמְג וְתוֹבַחַת '
לֵאמֹר ' לְמִי עֲזוּז אֶף גְּבוּרָה נִצַּחַת :
אָמַר בְּפִיר ' אֵין עוֹז וְגִבּוֹר פֶּאֶרִי '
וְעַל כָּל חַי יָדוּ בִּבְחַם נֶאֱדָרִי :
עֵדֵנִי מִיִּבְרָר ' וְהִנֵּה הָאָדָם
מִצַּחֲק ' בְּרֹאוֹתוֹ ' עַל קוֹר מִיִּצָּב גִּנְגָּם '
אָלֶם אִישׁ וְאַבֶּק בָּעוֹ עַל שְׂפַת נָחַל '
וּבְנָדוּ מִחֲנֶק גַּם חֹדֶב גַּם הִשְׁחַל :
אָמַר הָאֲרֵיגָה ' לוֹ בְּמִעֵינִי בְּפִירִים
נִמְצָא רֶקֶם וְגַם חֹשֶׁב וּמִקְתָּרִים '
לֹא הִבֵּה אִישׁ אֲרֵיגָה ' כִּי ' לְפִי הָאֲמִית '
אֲרֵיגָה וְטָרַף הָאִישׁ וְהָאִישׁ הוּא חֲמִית :

לֹא יִצְדַּק הָאָדָם בְּאֲמַרְתִּי אִתְּבוּ .
גַּם לֹא יִבּוּזוּ לוֹ בְּדַבַּת אוֹיְבוֹ :

1) Job xxxii, 14.—2) Juiz. xiv, 18.—3) Ex. xv, 6.—4) Job i, 16.
—5) Gen. xxviii, 12.—6) I Sam. xvii, 36.—7) Nah. ii, 12.—8) Job
ix, 2; Ps. cxliii, 2.—9) Prov. vi, 30.

٨ غزال وأسَد

غزال مرّة من خوفه من الصيادين انهزم الى مغارة
فدخل اليه الأسد فافترسه فقال في نفسه الويل لي انما
الشقيّ لأنّني هربت من الناس ووقعت في يد من هو أشدّ
منهم بأساً *

هذا معناه

من يفر من خوف يسير فيقَع في بلاء عظيم *

8. A gazella e o leão

Uma vez, uma gazella, assustada dos caçadores, metten-se numa caverna, (para lhes escapar). N'essa occasião, entrou um leão no mesmo logar e devorou-a. «Infeliz de mim, dissera ella (antes de morrer), por eu fugir dos homens fui topar com quem é mais terrivel do que elles em fôrça e valor.»

Eis a significação desta fábula:

Tal que foge de um perigo pequeno, vae cair noutro muito maior.

ח הארנה והאיל

מִפְּנֵי צִדִּים אֵיל¹ נָם בְּמִהְרָה² '
 וַיִּתְּסֵבֶא מִהֶם בְּחִדְרֵי מְאֹרָה³ :
 אֹו פָּגְעוּ אֲרָנָה רַבִּץ שֵׁם בְּמוֹ אֲרָב :
 וְעַק אֵיל⁴ ' אֹו לִי ' כִּי בְּבַחְתִּי מִחֲרָב⁵
 וּבְיַד אוֹיֵב קָשָׁה וְעַו מְצֹאֹתַי שָׁחַת :

וְשׂ אִישׁ מִפֶּחַד⁷ נָם וַיִּפֹּל אֶל הַפֶּחַת :

---

1) Is. xxxi, 8. — 2) Gen. iii, 8. — 3) Is. ii, 8. — 4) Amos v, 19. —
 5) Job xxxvii, 8. — 6) Ex. xxvi, 36, 37. — 7) Is. xxiv, 18.

٩ غزال وثعلب

غزال مرّة عطيش فنزل الى جبّ ماء فشرب منه بشرة
ثم اراد الطلوع فلم يقدر فنظره الثعلب فقال له يا اخي
قد اسأت في فعلك اذ لم تميز كيف تطلع وبعد ذلك
نزلت *

هذا معناه

من ينفرد برأى نفسه بغير مشورة *

9. A gazella e a raposa

Uma gazella, apertada pela sede, desceu uma vez a um poço, onde bebeu com avidez.

Depois, procurou sahir mas não pôde.

Uma raposa que a viu disse-lhe: «Ó minha irmã, erraste de todo no que fizeste; tivesses tu primeiro examinado o meio de sahires, e depois descesses.»

Eis o conceito:

Esta fábula tem em vista (advertir) os que só seguem as suas ideas sem recorrerem ao conselho de outrem.

ט האָל נחשוועל

הוּד גב וַיֵּרֶד לְשִׁתּוֹת צָבִי צָחָה צָבִיא '
 וַיֵּלֶא לַעֲלוֹת עַל פְּנֵי אֲדָמָה :
 אִם אָמַר לוֹ שׁוּעַל ' עַל הַבֶּלֶךְ תֵּאָשֵׁם .
 מָרָם תִּגְדֹּל בַּבּוֹר ' בֵּין אֵיף תֵּצֵא מִשָּׁם :

הַמְשִׁיב עֲצָה ' אַל תִּכְאֹן .
 אַל בִּינְתֶךָ אַל תִּשָּׁעַן :

---

1) Jer. xiv, 3.—2) Is. v, 13.—3) Gen. xix, 11.—4) Prov. iii, 5.

١٠ ارانب و ثعالب

النسور مرة وقع بينهم وبين الارانب حرب فمضت
الارانب الى الثعالب يسومون منهم الحلف والمعاضدة على
النسور فقالوا لهم لو لا عرفناكم ونعلم بمن تحاربون لقلنا
ذلك *

هذا معناه

انّ ما سبيل للإنسان ان يحارب من هو اشدّ بأسا منه *

10. As lebres e as raposas

Entre as aguias e as lebres occorren uma vez uma guerra.

As lebres dirigiram-se ás raposas pedindo-lhes a sua alliança e assistencia contra as aguias.

Responderam-lhes: Se não vos conhecessemos e não soubessemos o que são os vossos adversarios, acceitaria-mos a proposta.

Eis o que significa:

Não é prudente aquelle que trava contenda com quem lhe é superior em força e em valor.

י הארְנבות והשוֹעֵלִים

אַרְנָבוֹת ' עִם לֹא עָז ' גּוֹי קָטָן הָעֶצָה .
 וְאֵת מְנַשְׂרִים ' מְלֵאִים הַנּוֹצָה ' ⁴
 הִכִּינוּ מִלְחָמָה ' בְּאֲנָשֵׁי עוֹ וְחֹהֵל :
 וְהַשְׁלַחְנָה צִירִים ' בְּנִטּוֹת צִלְּלֵי לֵוִי ' ⁵
 לֵאמֹר לְשׁוֹעֵלִים בְּעָלֵי בְרִיכָן ' ⁶
 הָנוּ עֹבְרֵת מִצָּר ' וַיַּעֲנוּ אִיהֶן ' ⁷
 לוֹלֵא גָדַע הַצָּר הַצָּר עִמָּן ' ⁸
 וְאִם לֹא יִדְעֵנוּ גְבוּרַת לְבָבָן
 כִּי עָתָה הָלַכְנוּ לַעֲשׂוֹת בְּדַבְּרִיכָן :

כִּי תִחַצֵּב לָרִיב עִם מֹשֶׁל אֶת רִיבְךָ ' ⁹
 רֵאשִׁיטָה בֵּין תָּבִין אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ :

---

1) Prov. xxx, 25, 26.—2) Jer. xxxii, 19.—3) Gen. xiv, 2.—4) Ez.
 xvii, 3.—5) Ob. i, 1.—6) Jer. vi, 4.—7) Gen. xiv, 13.—8) Ps. lx, 13.
 —9) Num. x, 9.—10) Prov. xxiii, 1.

١١ ارنب رابوة

ارنب مروة عبرت على لئوة قائلة لها انا انتج في كل سنة اولادا كثيرة وانت انما تلدين في كل عامك واحدا او اثنين فقالت لها اللبوة صدقت غير انه وان كان واحدا فهو سبعة *

هذا معناه

ان ولدا واحدا مبارك خيرا من اولاد كثيرة عاجزين *

11. A lebre e a leôa

Passando um dia ao pé de uma leôa, uma lebre disse-lhe: «Eu dou á luz, cada anno, um grande número de filhos, e tu em toda a tua vida mal tens um ou dois.» É verdade, redarguiu a leôa, mas com quanto não seja senão um, é um leão.»

Por esta fábula vê-se que um só filho, mas bom, vale mais que muitos imbecis.

יֵא הִלְבִּיָא וְהִאֲרָנְכֶת

עַל פֶּתַח מְעוֹנָה ' שִׁמְמָת וְשִׁכְכָת
 הִיָּתָה הִלְבִּיָא ' וְהָנָה הִאֲרָנְכֶת
 אִמְרָה לָהּ בְּגָאוֹת ' מִי סָפֵר ' מִי מִנָּה
 הַיָּלָדִים אֲשֶׁר אֲמַלֵּט כָּל שָׁנָה :
 וְאַתָּה ' בְּיָמֵי הַלֵּדָה ' הָנָה כָּל פִּתְחֵי
 וְהַפְלָחֵי כִי אִם בֶּן אוֹ שְׁנֵי בָנִים :
 וְשֶׁעַן ' אֵד בְּנִי עַל בֶּן נִקְרָא אֲרִי :

אֵלּוֹן הֵן לִי אֶבְחַר מֵאֵלֶּפֶי בְּרִקְנִים :
 וְגַם בֶּן טוֹב אֶחָב מִשְׁבַּעַה פְּתָאִים .
 הָמָּה וְיָשְׁבוּ בְּטֵיט ' וְהוּא בֵּין נְשִׂאִים :

---

1) (Gen. iv, 7.—2) Num. xxiii, 10.—3) Is. xxxiv, 15; Ps. lxvi, 7.

١٢ امرأة ودجاجة

مرأة مرة كان لها دجاجة تبيض في كل يوم بيضة
فصدت فقالت المرأة في نفسها ان انا كثرت علفها فهي
تبيض بيضتين فلما كثرت علفها انشقت حوصلتها فماتت *

هذا معناه

ان ناسا كثيرا بسبب ربح كثير يهلكون رأس مالههم *

12. A mulher e a gallinha

Uma mulher tinha uma gallinha que punha todos os dias um ovo de prata.

«Se eu lhe augmentar o sustento, pensou ella, tambem ella porá dois ovos.»

Porém ao augmentar-lhe a alimentação, rebentou-se-lhe o papo e morreu.

Applica-se esta fábula a muitas pessoas, que tanto querem augmentar os seus lucros que ficam sem o capital.

יב הַאִשָּׁה וְחַתָּנָהּ *:

בַּמִּסְכָּה מִצָּאָה צִפּוֹר בֵּית אִשָּׁה אֶלְמָנָה .

וּבִסְתֵּהר מִדְּרָגָה² אֲשֶׁר שָׁם קִנְיָה³

תַּמְלִיט יוֹם וַיּוֹם⁵ בִּיצַת בָּסֶף טָהוֹר⁴

במאור :

וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה ' אִם בְּכַפֵּל אֶקְנֶה

בְּרוּתָהּ⁶ ' וְתֹאכַל כָּל יוֹם לֶחֶם מִשְׁנֶה⁷

הַיְהִי גַם הַיּוֹם יוֹם הַתֵּלָד לִי לְקַמְצִים

הביצים :

וְהַשִּׁיבִם⁹ בַּבֶּקֶר¹⁰ לְהַלְעִיטָה¹¹ וְהַתֵּר¹

עַד בְּלִי דִי ' אוֹתָהּ כָּל אֶבֶל וְכָל שִׁבֵּר .

אֶךְ בְּזוֹת בְּקִעָה¹² מֵרַב תְּאוֹתָהּ¹

מִרְאָתָה :

יֵשׁ אִישׁ לֹא יֹשְׁבֵעַ הוֹן . בִּקְרַי אִמֵּר ' הֵב הֵב ' ¹³ ¹³

וּבְעֶרְבִי יִסְפֹּר עֲרֻמוֹת הַזֶּהָב .

אֶךְ כִּנְיָשָׁר יַעֲזֹף חֵישׁ הוֹנֹ בְּכַנְפָּיִם

לְשָׁמוֹם :

* פִּרְנָגוּלָה, gallinha, não é expressão bíblica, mas rabbinica.

1) Ps. lxxxiv, 4. — 2) Cant. ii, 14. — 3) Ps. civ, 17; Is. xxxiv, 15. — 4) Is. *ibid.* — 5) A forma singular מִצְוָה não se encontra na Biblia, naturalmente por não ter havido occasião de se fazer uso d'ella, mas é muito frequente na Mishna. — 6) Ps. lxxix, 22. — 7) Ex. xvi, 22. — 8) Gen. xli, 47. — 9) Gen. xxii, 3. — 10) Gen. xxv, 30. — 11) II Sam. xiii, 5. — 12) II Reis viii, 12. — 13) Prov. xxx, 15, 16. — 14) Prov. xiiii, 5.

١٣ بعوضة وثور

بعوضة یعنی ناموسه وقفت على قرن ثور فظنت انها قد
ثقلت عليه فقالت له ان كنت قد ثقلت عليك
فأعلمني حتى اطير عنك فقال له الثور يا هذه انا
ما حسست بك في وقت نزولك ولا وقت تطيرين
اعلم بك *

هذا معناه

من يطلب ان يجعل له ذكرا ومجدا وهو ضعيف حقير *

13. O mosquito e o touro

Um mosquito pousou um dia sobre a haste de um touro, e imaginando que se lhe tornava demasiadamente pesado, disse-lhe: «Se te incommoda muito o meu peso, declaro-m'o, para eu me tirar de cima de ti.» Respondeu-lhe o touro: «Ó tu, quem quer que sejas, não dei pela tua chegada, nem terei consciencia da tua partida.»

Esta fábula diz respeito áquelle que aspira ao renome e á gloria, sem ter merceimentos nem consideração.

יג * הַזָּכִיב וְהַפָּר

בְּשִׁנֵּי רוּחַ זָכֹב ¹ ' מִפְּנֵי וּמִכִּכָּר ² '
 נָח עָלֵי קִרְוֹ פָּר ³ ' וְאִנּוֹ וְחִמָּר ⁴ '
 לֵאמֹר ⁵ ' הֲלֹא עָתָה מֵאֵד מֵאֵד כְּבִדְתִּי ⁶
 עַל שְׂכָם הָאֱלֹהִים ⁷ ' וְהִנֵּה עָלְיוֹ חֲסִתִּי :
 וַיֹּאמֶר לוֹ ⁸ ' חֲגֹד ⁹ ' אִם לֹא עֲצָרְתָּ כֶּחַ ¹⁰
 לִסְבֹּל אוֹתִי ¹¹ ' וְאִם הִיִּיתִי לְךָ לְטָרַח ¹² '
 בְּתֵר וְעִיר ¹³ ' אֲעֹפֶה מִעָלַי כְּתַפְיֹד :
 וַיַּעַן ¹⁴ ' מִי זֶה ¹⁵ ' הֵן לֹא בִנֵּיתִי כְּבוֹאֵד ¹⁶
 וְתִחְלָף ¹⁷ ' וְגַם בְּצִאֲתִי לֹא אָדַע ¹⁸ :

דָּרַשׁ קְסִיל כְּבוֹד וּמִכְבוֹד נִגְדָּע :

* זָכֹב é propriamente mosca, e não mosquito, como no texto arabe está; na Bíblia não tem termo equivalente bem determinado. No hebreu post-bíblico dá-se-lhe o nome de יִתּוּשׁ.

1) II Sam. vi, 16. — 2) Ecc. xii, 9. — 3) I Sam. v, 11. — 4) Ps. cxliv, 14. — 5) Jon. iv, 10. — 6) Dan. x, 8. — 7) Gen. xlix, 15. — 8) Is. i, 14. — 9) Job xxxvi, 2. — 10) Is. xi, 14. — 11) Esth. vii, 5. — 12) Neh. xiii, 7; Prov. vii, 7. — 13) Job ix, 11. — 14) Gen. xix, 33. — 15) Prov. xvii, 7; xxvi, 1.

١١٤ انسان والموت

انسان مَرَّة حمل جررة حطب فشقت عليه فلما اعيى
وخسِر من حملها رمى بها عن كتفه ودعا على روحه
بالموت فمشى شخص له الموت قائلاً «هذا انا لماذا دعوتنى
فقال له الانسان دعوتك لترفع هذه جررة الحطب على
كتفى»

هذا معناه

ان العالم بأسره يحب الحياة الدنيا وإنما يملكون الضعف
والشقاء»

14. O homem e a morte

Um homem ia, uma vez, carregado com um feixe de lenha, que se lhe tornara pesado demais. Cansado e aborrecido da carga, deitou-a fóra dos hombros, e pôs-se a chamar pela morte.

A Morte appareceu-lhe dizendo: «Eis-me aqui; para que me chamaste?» — «Chamei-te, respondeu-lhe o homem,

para que me ajudes a pôr outra vez esta lenha sobre os hombros.»

Esta fábula significa que toda a gente ama a vida d'este mundo, e que só se desgosta com as enfermidades e a miseria.

יד האדם והמות

חַיִּיבָא בָּא לְחַטֵּב בִּיעֵר¹ ' וַיִּקְטֹף²
 אֲנִידַת וַיִּנְקוּת ' וַיִּשֶׁם עַל בָּתָּהּ .
 וַיִּלְלֵה לְדַרְכּוֹ ' וְהוּן נִשָּׁם שִׁטָּה⁴ .
 וַיִּינַע בְּסִבְלוֹ הָאִישׁ וַיַּעֲטָה⁵ :

וַיֵּרָא כִּי הִתְעַלָּה⁶ וַיַּעֲתוֹ הַטָּה ' ⁷
 וַיִּזְרַד אֶת נִטְלוֹ אַרְצָה ' כִּי הִתְעַטָּה⁸
 עָלָיו רוּחוֹ ' וַיִּמְקוּ לָמוֹת וּלְהַקְטֹף .
 וַיֹּאמֶר ' לוֹ ' מוֹתָה ' חַיִּי כִמִּי בַחֲטָה⁹ :

טָרַם כֹּלָה לְזַעַק ' נֹעַ רֹאשׁ וַיִּכְפֹּף¹¹ ' ¹⁰
 וַיִּזְהַר הַמִּנּוֹת בָּא ' בְּשִׁטָּה מְעוּפָה¹² .
 וַיֹּאמֶר ' לָמָּה לָךְ בְּבִיחֵי הַסְתּוּפָה¹³ :

וַיַּעַן ' וַיַּעֲתֵי ' הָהָ ' הִלָּךְ וַיִּטְפֹּף¹⁴ .
 וַיֹּאמֶר אֲחֵלִי בְנִדָּה¹⁵ הַטּוֹפָה
 עַל שִׁכְמִי מִשָּׂאִי ' כִּי אֵין עָלַי חָפָה¹⁶ :

1) Ez. xxxix, 19.—2) Ez. xvii, 4, 22.—Deut. xxiii, 26.—3) Gen. xxxii, 2.—4) Ez. xiii, 13.—5) Is. lvii, 16.—6) Jon. iv, 8.—7) Gen. xlv, 11.—8) Ps. cxlii, 4.—9) Ps. x, 9.—10) Gen. xxiv, 15.—11) Is. lviii, 5.—12) Is. xiv, 29.—13) Ps. lxxxiv, 11.—14) Is. iii, 16.—15) Is. x, 32.—16) Deut. xxxiii, 12.

بستانى يوما كان يسقى البقل فتيل له لماذا البقل
البرى بهى المنظر وهو غير مخدوم وهذا الجوى سريع
الذبول والعطب قال البستانى لأن البرى تربيد اتم وهذا
تربيد امرأة أبيد .

هذا معناه

ان تربية لأم للأولاد افضل من تربية امرأة لأب .

15. O jardineiro

Um jardineiro andava um dia a regar plantas. Perguntaram-lhe: «Porque motivo as plantas silvestres tem tão bello aspecto com quanto não sejam cultivadas, ao passo que as cultivadas emmurchecem e morrem tão depressa?»

Responden o jardineiro: «Porque as silvestres são criadas pela propria mãe, em quanto as outras o são pela madrastra.»

Deprehende-se d'esta fábula que a educação dada pela mãe é muito melhor do que a da madrastra.

טו * חִיּוֹגֵב

אֶל־בֶּן־יִרְקָן מִן־הַכָּרָר
 יָרַד אִישׁ וּמִצָּא אֶרֶץ
 וְהוּא מְרוֹנָה הוֹרְעִים :
 אָמַר ' לָמָּה הַמִּשְׁוֹנִים
 כִּמְאִין עֲבוּדָה וְחָרִישׁ
 נִמְעַם צִמָּח וּמִשְׁרִישׁ
 בִּלְדָּה גִדֵּל וּמוֹסִיף
 כָּלִי שְׁקוּי וְכָלִי גִרְנוּף .
 וּמִדּוּעַ לֹא שָׁבְעוּ מִמֶּנּוּ
 וְרָבִים כִּיּוֹנְגוּ שָׂדִים
 כָּל עֹשֶׂב טוֹב ' כָּל גִּרְוֵעִים
 כָּל אָבִי עֵדֶן ' וְנִטְיָעִים :
 עֲנֵה יוֹגֵב ' אֵל תִּשְׁתַּאֲף
 לְקוֹץ רִמְפֹּשׁ לַמֶּרְאָה
 כִּי נָה שְׂדֵי אָמוֹ יִנָּק
 יִשְׂדֵי אִשְׁתְּ אָב ' הַיִּרְק :

אוֹי לִילָד אֲשֶׁר עָמוּ
 אִשְׁתְּ אָבִיו וְלֹא אָמוֹ :

* חִיּוֹגֵב significa «lavrador, cultivador». A palavra que mais propriamente conviria para designar o jardineiro seria גִּנְהָרֵן, mas só se encontra na Bíblia empregada como nome proprio. (Vid. *Dic. Hebreu Français*, par Sander et Trenel). Entretanto a Mixna diz גִּנָּן.

1) Deut. xi, 10.—2) Jer. li, 23.—3) Dan. i, 16.—4) Ps. lxxx, 10.—5) Gen. xxvi, 13.—6) Lev. xix, 25.—7) Prov. iii, 8.—8) Ps. lxxii, 6.—9) Prov. xxx, 16.—10) II Reis xxv, 12.—11) Gen. xxiv, 21.—12) Job xxxiii, 25.—13) Job iii, 12; Cant. viii, 1.

١٦ انسان وصنم

انسان كان له صنم في بيته يعبده وكان يذبح له
في كل يوم ذبيحة فأفنى جميع ما يملك على ذلك
الصنم فمشى شخص له الصنم قائلا لا تفن ما لك على ثم
تلومني الآخرة .

هذا معناه

من يفتي ماله في الخطية ثم يحتج أن الله أفقره .

16. O homem e o idolo

Um homem tinha em casa um idolo a que prestava culto, e a quem oferecia cada dia um sacrificio, até dar cabo de tudo o que possuia em despesas com o idolo.

Appareceu-lhe o idolo e lhe disse: «Não desbarates o que te pertence por mim, que depois me deitarás a mim as culpas».

Eis aqui o conceito disto:

Ha tal que dispende todos os seus bens no peccado, e que depois pretende que foi Deus que o empobreceu.

מז האיש והאיל

גִּבֹר אֵוִיל
קִנָּה אֵלִיל'¹
וּבְרוֹן וְגִיל
שְׁמוֹ בְּבֵית :

וּבִסְגָר לֹו
כָּרֵב כְּסֵלו'²
לְבֹול כְּסֵלו'³
שְׁמִיר וְשִׁית :

וְבַח לֹו וְבַח'⁴
וּיְכֹן טַבַּח'⁵
כְּהוֹר וְשִׁבַּח'⁶
וְשִׁמֹן וְזֵית :

---

1) Is. XLIV, 15, 17.—2) Is. XLIV, 19.—3) Is. IX, 17.—4) Gen. XLIII, 16.—5) Este substantivo é regularmente derivado da raiz verbal שָׁבַח, frequente na Biblia, assim como וָבַח «sacrificio», צִמָּח «vegetação, florescência», שָׁלַח «rebento, arma», רָקַח «essencia, perfume», רָוַח «allivio, salvação, espaço», פָּסַח «acção de passar, paschoa», נִצַּח «victoria, eternidade», טָפַח «punhado, palmo», כִּלַּח «sal», כָּטַח «confiança, tranquillidade», וָבַח «claridade, luz», טָבַח «morticínio, carnificina», o são das respectivas raizes וָבַח, צִמָּח, etc. O facto de não se encontrar, na forma substantiva, senão nos auctores post-biblicos, não prova que seja um neologismo. Não vem na Biblia por não ser esta um dictionario, onde forçosamente devam caber todos os vocabulos da lingua. — 6) Ex. XXVII, 20.

אָמַר הוֹשִׁיעַ
 לִי כִי אֶפְשָׁע⁷
 כְּמוֹד רָשָׁע⁸
 מִדָּבָר וְעֵינֶיט :

וַיַּעַן פֶּסֶל⁷
 נָא⁸ רַעְיָה כֶּסֶל⁷
 לָכֶּה מֵאֲצֵל
 הִכָּל עֲבָדָתָ :

הוּן בַּל אֲהַב⁷
 וְלֹא זָהָב .
 לְאַחֵר חַב
 כָּל מֵה חֲפָצָתָ :

אֱלִיל נָרַשׁ⁷
 פִּעַל חֲרַשׁ⁷
 פֶּן תִּנָּרֵשׁ⁸
 וְגַם נִסְכְּלָתָ⁹ :

לְאֹמֵר⁷ קִנִּי⁷
 אֵינִי הוֹנִי .
 הוּן⁷ בָּעֲנִי⁷
 אוֹתִי עֲזָבָתָ :

---

7) Prov. xv, 14; Os. xii, 2.—8) Prov. xxx, 9.—9) II Chr. xvi, 9; II Sam. xxiv, 10.

פָּתִי וְשָׁקֶל
בְּסִפּוֹ לִכְל'⁹
וַיָּרִים קוֹל
וְגַם יָדָיו :

אָבֵר עֲשָׂרוֹ .
וּבְמַחְסוֹרוֹ '¹⁰
רַב אֶת יוֹצְרוֹ '¹⁰
שָׁכֵן שְׁמָיִם :

יָלַד מַחֲשָׁה
כְּלִי מוֹשָׁחָק '¹¹
וַיִּבְרָא יוֹעֵק '¹¹
יִסְפֹּק בְּבָיִת :

בֶּן כְּעוֹלָל '¹²
כָּל מִתְהַלֵּל '¹²
וְכָל זוֹלָל '¹³
יִזְלוּ מִיָּם '¹⁴

---

10) Is. xlv, 9.—11) Lam. ii, 15.—12) Jer. xlv, 9; xxv, 16.—13)
Deut. xxi, 20.—14) Jer. ix, 17.

١٧ انسان اسود

انسان مرّة رأى رجلا اسود وهو واقف في الماء يستحم
فقال له يا اخي لا تعكّر النهر فإنك لا تستطيع
البياض ولا تقدر على ابد الدهر ❦

هذا معناه

ان المطبوع لا يتغير طبعه ❦

17. O homem preto

Um homem viu um dia um preto banhando-se na agua. Disse-lhe: «Ó irmão, não enxovalhes o rio, que, por mais que faças, jamais conseguirás fazer-te branco».

Esta fábula prova que o signal pôsto pela natureza é indelevel.

יו עֶבֶד שָׁחֹר

ד /
 בּוֹשֵׁי יִבְלָה לְרַחֵץ בְּנֶחֱל בְּשָׂרוֹ :
 אָמַר לוֹ אִישׁ ' אֲשֶׁר מִנְּגִד הַקִּיּוֹר '
 אֵל תִּרְמֹשׁ הַנֶּחֱר בְּקִדְרוֹת הָאָרֶץ .
 גַּם הַיָּם בְּגִלְיוֹ לֹא יִלְבִּין אֶת עוֹרָד :

וַיֵּרָא לֵב הָאָדָם לֹא יִמּוֹר מִשְׁפָּטוֹ .
 חָכָם יַחֲבֹם ' וְכִסּוּל שׁוֹנֶה בְּאַגְלָתוֹ :

---

1) Lev. xiv, 9.—2) Ez. xxxii, 2.—3) Is. l, 3.—4) Jer. xiii, 23.—
 5) Gen. viii, 21.—6) Prov. ix, 9.—7) Prov. xxvi, 11.

١٨ انسان و فرس

انسان كان يركب فرسا وكانت حاملا وفيما هو في
بعض الطرق انتجت ابنا فتبع امد غير بعيد ثم وقف
وقال لصاحبه يا سيدى هوذا ترانى صغيرا ولا استطيع
المشى وان مضيت وتركتنى هاهنا هلكت وان انت
اخذتنى معك وربيتنى الى ان اقوى حملتك على ظهري
وأوصلتك سريعا الى حيث تشاء *

هذا معناه

انّ يجب ان يسدى المعروف لأهلد ومستحقيد ولا
يطرحوه *

18. O homem e a egua

Um homem andava montado numa egua prenhe. Num dos caminhos, pariu. O filho seguiu a mãe até uma pequena distancia, e depois parou e disse ao donno: «Ó meu senhor, tu bem vês que ainda sou muito pequeno para conti- nuar a andar. Ora agora, se tu prosegues o teu caminho e

me abandonas, perecerei aqui, mas se me levares contigo e me criares até eu me fazer forte, também por minha vez trazer-te-hei ás costas, e te conduzirei rapidamente para onde quiseres».

Desta fábula depreheende-se que os beneficios se devem conceder a quem os merecer, em lugar de se prodigalisarem a quem não é digno d'elles.

יח הָאִישׁ וְסוֹסָתוֹ

אֶל שׁוֹק רְחוֹק יוֹם חֲבֹךְ גָּדַר
וַיִּקְנֶה שָׁם צִידָה וְשֹׁכֵר :
הוּא בַּחֲצֵי הַלַּיְכָתוֹ¹
וַתִּפְּלֹט בֶּן סוֹסָתוֹ :
וַיֵּט אַחֲרֵי אִמּוֹ הָעֶפֶר²
אָבֹן נִלְאָה לָּבֹוא עַד בֶּפֶר :
וַיֹּאמֶר³ ' עֲמֹד נָא מַעַט
וְאַנְפֹּשׁ⁴ ' כִּי אִם לֹאט
לֹא תִנְהַל⁵ ' אֲמוּתָה תִּנְה :
אֵךְ אִם גִּפְשִׁי תִרְחֲמֶנָּה⁶
וְתַעֲזֹר קִטּוֹן וְדָל⁷
לְהַחְיוֹת עַד כִּי יִגְדֹּל⁸
גַּם אֲנֹכִי אֶתְאַזֵּר בָּהֶם⁹
וְאֶהְיֶה לָּךְ לְמָנוּחַ¹⁰
כִּי אוֹבִילְךָ¹¹ ' חֵישׁ כְּאִמִּי
אֶל כָּל מְקוֹם עָלִי שְׂבָמִי :

1) Cant. iii, 20. — 2) Nah. ii, 6. — 3) Job. xxi, 10; Mich. vi, 14. —
4) Ex. xxiii, 12. — 5) Gen. xxxiii, 14. — 6) Is. lvii, 15. — 7) Gen.
xxxviii, 12. — 8) Ps. xciii, 1. — 9) Ps. lx, 11.

לא וּשְׁלִידֵי אִישׁ טוֹבוּ לַחֲדָק¹⁰ '
 וְלֹא וּשְׁחִית חֶסֶד וְצֶדֶק¹¹ :
 מִשְׁקָה שְׂמִיר שְׁנוֹת וְקֶצֶר¹² '
 חֲגֹן רָשָׁע מְנוֹת וְנָצַר :
 מִן לְאִישׁ מָם וְנִלְמוֹד חֶלֶד¹³ '
 מִן לְעָרוֹם יְתוֹם וְיָלֵד¹⁴ :
 וְאַל עָלֵי אֲבָזָר מַחְמֹל¹⁵ '
 כִּי רַע מַחַת טוֹבָה וְנִמֹּל¹⁶ :
 הֵן לְאוֹבֵד שֶׁקֶר וְנִין¹⁷ '
 וּשְׁקָה וּשְׁבַח עֲמֹל וְאֵין :
 עוֹר לְרַע לֹא וְבוֹרֵךְ¹⁸ '
 אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל בֵּל וְרָף :
 אִישׁ חֶסֶד לֵב מוֹשִׁיעַ פָּהֵן¹⁹ '
 וְחֶבֶם²⁰ ' חֲמַר סִדְרֵי בָּזֶן²¹ '
 מְבַשְּׁרוֹ לֹא וְהַעֲלֵם .
 בָּעַל גְּמוּלָה בֶן יִשְׁלָם²² :

---

10) Mich. vii, 4. — 11) Ps. lxxviii, 38. — 12) Pr. xxii, 8. — 13) Job. 30, 3. — 14) Is. lviii, 7. — 15) Deut. xiii, 9. — 16) Is. iii, 9; 1 Sam. xxiv, 18. — 17) Pr. xxxi, 6, 7. — 18) Pr. xxii, 9. — 19) Ps. xli, 2. — 20) Pr. xviii, 8. — 21) Is. lviii, 7. — 22) Is. lix, 18.

١٩ انسان وخنزير

انسان مرة حمل على بهيمة كبشا وعزرا وخنزيرا وتوجه
الى المدينة لبيع الجميع فأما الكنش والعز فلم يكونا
يضطربان على البهيمة وأما الخنزير فإنه كان يعرض دائما
ولا يهدأ فقال له الإنسان يا بشر الوحوش لماذا الكبح والعز
سكوت لا يضطربان وأنت لا تهدأ ولا تستقر فمثال له
الخنزير يا سيدي كل واحد يعمل رأى نفسه فأنا أعلم ان
الكبح لصوفد والعز يطلب للبئها وأنا الشقي لا صوفى الى
ولا لبن انا عند وصولى الى المدينة ارسل الى المسلخ لا
تجالد

هذا معناه

ان الذين يغرقون فى الخطايا والذنوب التى قدمت
ايديهم يعلمون سرّ منتقلهم وماذا تكون آخرتهم .

19. O homem e o porco

Um homem carregou, um dia, num jumento um carneiro, uma cabra e um porco, e foi vendê-los á cidade. O carneiro e a cabra nem se agitaram nem se mexeram sobre o animal; quanto ao porco, esse debatia-se de continuo e não queria estar quieto. Disse lhe o homem : «Ó tu, o peor dos animaes, porque é que o carneiro e a cabra estão calados e sossegados, ao passo que tu nem te acalmas nem te aquietas?»—«Ó meu amo, respondeu o porco, cada um porta-se conforme o que mais lhe convém. Ora, eu sei que o carneiro é procurado pela sua lã, e a cabra pelo seu leite, enquanto que eu, infeliz de mim! sem lã e sem leite, apenas chegar á cidade, logo serci mandado para o açougue sem a menor dúvida.»

Refere-se este apologo áquelles que, engolfados no crime e no peccado, estão bem scientes do funesto futuro que os espera na outra vida.

יֵט הָאִישׁ וְהַחֲזִיר

אִישׁ הָשִׁכִּים לַעֲמֹס² ' עַל שְׂכֶם בְּהֶמְתּוֹ

כֶּבֶשׂ ' עֶז וְחֲזִיר ' לְמִכּוֹר בְּמִדְבָּרָתוֹ³ :

לֹא זָעוּ שְׁנֵיהֶם כִּקְבֹּל אוֹתָם רוּעַם '

וְהַחֲזִיר זָעַק וְזָעַף וְזָעַם :

וְכִי מֵאֵן הִשְׁקַט ' אָמַר הָאִישׁ ' מַה זֶה .

לָמָּה לְבַד תִּקְרָא ' חֲזִיר ' בַּע וְנִבְּנָה⁵ .

---

1) Gen. xxii, 3. — 2) Gen. xlv, 13. — 3) Ez. xxvii, 24. — 4) Is. lix, 20; Jer. xlix, 23. — 5) Is. liii, 3.

וְלֹא צָמַד תִּרְאֶה אֵין קָשִׁי וְאֵין קוֹל :
 עֲנֵה טָמֵא ' כִּי לֹא מִקְרָה אֶחָד לְבַל .
 כִּי חֲכָמָשׁ לְטוֹב עַל צָמְרוּ וְנָבֵר .
 וְאַף חָזָן גַּם הוּא עַל חֶלֶב תִּמְבָּר .
 אֲנִי ' אֵין לִי צָמֹר ' וְחֶלֶב הַיּוֹשׁ לִי .
 כִּי בְטִבַּח אִיבַל ' עַל זֹאת אִישָׁא קוֹלִי :

בֶּן חָמוּ אֶלְשִׁי שִׁנְאָה לֹא חֶסֶד בְּנָדָם
 לְהִיּוֹת לָהֶם צִדָּה בִּי גִבּוֹא יוֹם אִידָם :

---

6) 1 Reis xviii, 26. — 7) Ecc. ii, 14. — 8) Pr. xxvii, 26. — 9) Pr. xxvii, 27. — 10) Gen. xxvii, 38. — 11) Jer. xxxi, 19. — 12) Gen. xlii, 25.

٢٠. سلحفاة وأرنب

سلحفاة وأرنب مرّةً تسابقا وجعلا الحدّ بينهما الجبل
يستبقان اليد فأما الأرنب فلا دلّال بحققتد وجريد توانى
فى الطريت ونام وأما السلحفاة فلعلها بشقل طبيعتها لم
تكن تستقرّ ولا تتوانى فى الجرى فوصلت الى الجبل
عند استيقاظ الأرنب من نومد .

هذا معناه

ان طول الروح والمداومة خير من الخفة والعجلة .

20. A tartaruga e a lebre

Uma tartaruga e uma lebre desafiaram-se um dia a correr, e fixaram por meta o monte.

A lebre, confiada na velocidade da sua carreira, deteve-se no caminho e pôs-se a dormir. Quanto á tartaruga, sciente do seu pêso natural, não se deixou ficar inactiva, nem se deteve na sua carreira. De sorte que chegava á montanha ao despertar a lebre do seu somno.

Esta fábula prova que a longaninidade e a perseverança valem mais do que a ligeireza e a precipitação.

כ. הַצֵּב וְהֶאֱרִיבָה

אֶמְרָה לְצֵב אֶרְנָה '
 לִיָּה ' עַל כְּתִיב '
 בְּעַל חֲמוּר ' רוֹבֶה '
 לְנֶצַח טִירָה :

אם אֶנְדִּי בִשְׁבָה '
 וְאֵת עֲשֵׂה ' תוֹעִלָה '
 גּוֹ אֵל תְּחִיבֵנִי מִשְׁבָּט .
 אִי תִמְלֵךְ בְּלִבִּי :

עֲנֵה ' אם אֵת אֶהְבָּה '
 חֲטִי אֶדָּךְ אֶנְדִּי .
 לְשִׁמְעַ מִן־שְׁבָה '
 שְׁחַשְׁבִּי עָלֶיךָ :

הִנֵּה ' לְמוֹל עֵינֶיךָ '
 הֲלֹא תִרְאֵי מַצֵּבָה .
 אִוֵּת הִיא לִי וְאֶלֶיךָ '
 אֶצֶל הַחֵר נִצְבָה :

---

1) Neh. i, 11. — 2) Prov. xiii, 24. — 3) Prov. v, 1 — 4) Jer. xi, 19. — 5) Ex. xxxi, 17.

עֲתָה⁶ ' נִפְשִׁי תִאֲכָת
 לְרֹאוֹת אִם בְּעֵצְמוֹךְ
 תִּמְרָטוּ ' אֲרִנָּת
 חֲצֹב שִׁלְחָנְךָ :

אִם תִּגְבְּרָנָה רִגְלֶיךָ⁷
 וְאַתָּה מִנִּי שִׁנָּת⁸
 שִׁבֵּר עֲקֹבוֹתֶיךָ
 חַיִּי עָלֵי נִקְבָּת⁸ :

וַיֵּצֵא אֹן לְדֶרֶךְ
 צֹב דָּבָר כְּמִתְקָת⁹
 וְאַרְנָת עַל דֶּרֶךְ
 מִלְעָנָת וּמִלְעָת :

אֶךְ ' בְּהִיוֹתָהּ שִׁכָּת⁹
 חֲצֹב בָּא לַמִּצָּת :

לֹא לִמְלֵךְ הַמְרוֹץ⁹
 חֲרוֹץ אֶל בְּעֶרֶץ :

---

6) Ps. cxix, 20. — 7) Deut. ii, 36. — 8) Gen. xxx, 28. — 9) Ecc.
ix, 11.

٢١ ذئب

ذئب ممرّة اختطف خستوصا صغيرا وفيما هو ذاهب بد
لقيد الأسد فأخذه منه فقال الذئب في نفسى اتعجب ان
شيئا قد اغتصبته كيف لم يثبت معى *

هذا معناه

انّ ما يكسب من الظلم لا يقيم مع صاحبه وان هو
اقام معه فلا يتهنأ به *

21. O lobo

Um lobo arrebatou uma vez um leitão. Indo a fugir com a sua presa, appareceu-lhe um leão que lh'a tiron. «Estou assombrado, disse de si para si o lobo, que não se conserve no meu poder aquillo que arrebatei á fôrça».

Isto quer dizer que os bens mal adquiridos não duram, e se ficarem não os goza aquelle que os tem.

כא הַנֶּאֱבָר

וְאֵבֶר רָעַב נָשָׂא שָׁה בְּרִיא מִהָעֵרֶר .
 אִזּוּ פָּגְעוּ אֶרְנָה¹ ' גְּדוֹל שְׁחִין וְאֶרֶר .
 וַיִּמְהַר וַיַּחֲתֶק הַשָּׁה מִבֵּין שְׁנָיו :
 וַיֹּאמֶר הַנֶּאֱבָר ' בְּבִרְחוֹ מִפָּנָיו² ' .
 מָתִי וְשִׁבְתָּ נֹגֶשׁ ' שָׁה ' לְבָצְעִי³ ' הַרְגָּתִי .
 וַיִּקַּח מִשְׁנֵי ' וְלִבִּי לֹא סָעֲרָתִי⁴ :

וּזְרַע שׁוֹר ' קָלֹן וְקָצֵר .
 וּמַחֲוִיר חֲמָס אֶדָּ לְמַחְסוֹר :

---

1) 1 Sam. xvii, 34. — 2) Amos v, 19. — 3) Job. ix, 12. — 4) Is.
 xiv, 5. — 5) Gen iv, 28. — 6) Gen. xviii, 5. — 7) Prov. xxii, 8.

٢٢ العوسج

قال العوسج مرة للبستاني لو ان لي من يهتم بي وينصبني في وسط البستان ويسقيني ويخدمني لكانوا الملوك يشتهون ينظرون زهرى وثمرى فاخذوه ونصبه في وسط البستان في اجود الارض وكان يسقيهم في كل يوم دفعتين ففشا وقوى شوكة وتفرعت اغصانه على جميع الشجر التي حوله فجافت واصلت عروقه في الارض وامتلأ البستان مند ومن كثرة شوكة لم يكن أحد يستطيع أن يتقدم إليه *

هذا معناه

من يجاور إنسان السوء فإنه كلما أكرم شد شدة وتعدده وكلما أحسن إليه أساء هو الفعل معد *

22. O espinheiro

Disse uma vez o espinheiro ao jardineiro: «Se eu tivesse alguém que tomasse conta de mim, que me plantasse no meio do jardim, que me regasse e tratasse, de certo os proprios reis teriam desejo de me ver e de contemplar as minhas flores e os meus fructos.»

O jardineiro pegou nelle, plantou-o no meio do jardim, no melhor terreno, e andou-o regando duas vezes por dia.

Então fortaleceram-se-lhe os espinhos, multiplicaram-se-lhe os ramos, á custa das arvores que o rodeavam, as suas raízes penetraram profundamente na terra, e o quintal ficou todo coberto por elle. Tal foi a quantidade dos seus espinhos que já não havia ninguem que d'elle se pudesse approximar.

Esta fábula significa que quem protege um homem perverso faz com que se augmente a maldade e a obstinação d'este em proporção da generosidade praticada com elle; a ponto que paga cada beneficio recebido com uma ingratitude ao seu bemfeitor.

כב האָטד

אָמער אָטד¹ לָמוֹ נוֹטד נֶגֶב .
 לֹא־מִשְׁלָךְ נָטַשׁ אֲנוּרָה חוּצָה '
 אֵין עֵין ' שְׁפֵל אוֹ רָם ' מְנוֹ שֶׁגֶב .
 עֵתָה ' אֲרוֹן ' אֵם עַל עֵינֵי תְּחוּסָה '

1) Entendendo que o leitor não desgostará de ver um exemplo da prodigiosa riqueza que ostentavam na synonymia as linguas semíticas, vamos passar aqui revista aos vocabulos que a Biblia nos conservou para designar *espinhos* ou toda planta que os produz.

Alem de אָטד, espinheiro, encontramos tambem: ' שְׁמִיר ' תְּחוּסִים
 (?) תְּרוּיִן ' שִׁית ' בְּרִקְנִים ' קִימוֹשׁ ' קִימוֹשׁ ' קִימוֹשׁ ' קִימוֹשׁ ' חוּם '
 גִּתְלֵל ' סָבֵף ' סָבֵף ' סָלוֹן ' סָלוֹן ' גַּעְצִיִן ' חֲדָק ' חֲדָק ' חֲדָק '
 2) Is. xxxii, סָנָה ' סָרְפֵד ' צִנָּה ' צִנָּה ' שֶׁבֶר ' שֶׁבֶר ' סָרְבֵר '
 14.—3) Is. xxxiii, 7.

בִּנְיָמִן יִשְׁמְעִי ' עַל צִנּוֹר מִי גִב .
 אֲנִי ' כִּדְלִיל וְפָנִי צָרִי אֲבִי־סָפָה '
 מִלְכִּי חֲבֵל וְשָׁבוּ מִסֶּתֶר צִלִּי '
 לְחִתְּעֵלָם בִּיקָר חֹדֶר וְבוֹלִי :

אֵץ לְשִׁתְּלוֹ יוֹגֵב עַל פִּלְגֵּי מָוֶם .
 וַיִּוֹסֶף עוֹד וַיֹּמַר ' עֲנֹק ' בַּחֵל .
 וַיִּשְׁתֵּן שְׁרִישׁוֹ כִּבְלֵי יוֹם פִּעֲקֻמֹּם .
 אֶדֶּן חֲאָמֶד כִּבְלֵי עֵץ וַחֲנַבֵּל .
 וַיַּעַל קוֹץ בְּרִדְדֵר עַד לִשְׁקֻמֹּם '
 עַד כִּי סִעְדִּיתָ מִבֶּן ' נִלְאַחַ בְּלֵבֶל :
 חָנָן רָשָׁע כִּרְחָ לְנַפְשׁוֹ סָחַת .
 כְּרוֹם נָכַל ' בִּקְשִׁיל עוֹנֵרוֹ אֵל שָׁחַת :

---

1) Jer. xiv, 3. Comquanto a palavra גִּב, no versículo citado, só se encontre na forma plural, não nos parece ilícito o emprego do singular: 1.º, por isso que também achamos palavras da mesma origem e significação, como גִּבָּא, usadas no singular, Is. xxx, 14, ou no plural, Ez. xlvii, 11; 2.º, porque ao empregar o plural, o propheta não obedece á forma da palavra mas sim ao sentido da phrase que assim o requer; 3.º porque o objecto representado pela palavra גִּב não é dos que se offerecem sempre á nossa vista em numero superior á unidade, como רִבְבִּים, «numerosas gottas»; יַעֲיָרִים, «chuvas abundantes», asserção, que comprovam os synonymos בֹּר, בָּאָר, בְּאֵר, «poço», בְּרִכָּה, «tanque» como מַכָּה, etc.—2) Cf. עֵלֶן, עלן, עלם.—3) Ps. i, 3.—4) Is. v, 2.—5) Ps. cv, 25.—6) Ps. xii, 9.

أسود مَرَّةً في يومٍ ثلثِ ثلجٍ نزع ثيابهُ وأقبل يأخذ
 الثلجَ ويعرُكُ بهُ جسمهُ ففُيِّلَ له لماذا تعرُكُ جسمُكَ
 بالثلجِ فقال لعلِّي أبيضُ فأجابهُ رجلٌ حكيمٌ قائلاً له يا هذا
 لا تنعَبُ نفسُكَ فقد يمكن أنْ جسمُكَ يسودَ الثلجَ وهو
 لا يزدادُ إلَّا سواداً *

هذا معناه

أنَّ الشريرَ يقدرُ أنْ يفسدَ الخيرَ وأما الخيرُ لا يقدرُ أبداً
 على إصلاحِ الشريرِ *

23. Um preto

Um dia de muita neve, um preto despin-se e pôs-se a esfregar com ella o corpo.

Disse-lhe alguém: «Porque esfregas tu o corpo com a neve?»—«É que talvez assim o faça branco, lhe respondeu o preto.»—Um sabio (que isto ouvia) replicou-lhe: «Oh homem! Não te cansas dêsse modo; ora pode muito bem ser que o teu corpo emegrega a neve, ao passo que elle só poderá augmentar em negrura.»

Isto mostra que o mau pode corromper o bom e honrado, mas que o homem honesto não poderá jamais emendar o perverso.

בג הבושי

בְּקֶרֶר הַשָּׂכִים כּוֹשִׁי ' וַיֵּרֶד כּוֹן הָעָרֶשׁ .
וְהִנֵּה מִכְפּוֹר בָּסָה אֶת עֵינַי הָאֲרָצִי :
וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ ' עֲתָה אֶלְבִּין כִּשְׁלֹג ' ¹
בְּקִרְבִּי אֶתְבַּחֵן ' וַיֵּשֶׁב לִי מִמִּי פֶלֶג :
אָמְרוּ לוֹ אִיךָ תִּסִּיר בְּתַפְיֶךָ מִסֶּלֶל .
אִם תָּבוֹא בַּמִּבְתָּשׁ ' לָרִיק תִּינָע וְלֹחֶבֶל ' ²
הַשְׁלֹג יִחַלֵּף וְלֹא יִחַלֵּף סֶלֶל : ³

מִעֲנִת לֹא יִתְקַן ' וְהוּא יַעֲנֵת אֶלֶף : ⁴

---

1) Ex. x, 5. — 2) Ps. li, 9. — 3) Job ix, 30. — 4) Ps. lxxxı, 7. —
5) Pr. xxvii, 22. — 6) Job ix, 29. — 7) Pr. xi. 3. — 8) Ecc. i, 15.

خنفسه مَرَّةً قالت لنحلة العسل لو أخذتني معك لعملت
عسلاً مثلك وأكثر فأجابتها النحلة إلى ذلك فلما لم تقدر
الخنفسه على مثل ذلك فضربتها النحلة بحميتها فماتت
فقالت عند موتها لقد استجبت ما نالني من السوء فلم
يكن لي بصيرة بعمل الزفت لماذا التمسيت عمل الشهود *

هذا معناه

من يتحلى بما ليس له ويدعى عمل ما يتجد له *

24. A vespa e a abelha

A vespa disse um dia á abelha: «Se me quisesse deixar estar contigo, assevero-te que fabricaria mel tão bem como tu, e melhor até.»

Consentiu nisto a abelha, mas como a vespa não lograsse realisar as suas pretensões, feriu-a a abelha com o seu ferrão.

Sentindo approximar a morte disse a vespa: «Bem mereci de certo a funesta sorte que me alcançou. Pois se não me foi dada intelligencia sufficiente para fabricar pez que fosse, quem me metteu a mim em querer fazer favos de mel?»

Esta fábula refere-se áquelle que se enfeita com o que lhe não pertence, e pretende executar aquillo para que não tem aptidão.

בר המצוה ומדבורה

צִרְעָה אֲמָרָה

לְדַבֵּרָה :

כִּי ' אֲחֹתִי

לְתַחֲנִנִּי

חֲטִי אֶזְגֵּד .

תּוֹךְ כִּיעֻגֵּד

חֲבִי מִחֶסֶה '

וְאֶעֱשֶׂה '

בְּסַעֲיָכִים

נוֹפֶת צוֹכִים :

וּמַעַן ' בּוֹ .

בּוֹאִי לָמֶן .

וַיִּוְדַע '

אֵם לֶךְ מִדַּע '

אֲשֶׁר זָכַל
עֲשׂוֹת בְּכָל
הַדְּבָרִים
בְּדַבְּרֵיהֶם :

וְתִבְּרָא שֵׁם
אֱלֹהֵינוּ :
כִּי אֵיךְ יִצְלַח²
אִישׁ נִיָּלַח³
אֲבָר כְּחָה
וְרַעוֹת רוּחָה
מִהָר נִגְלַח .
וְלֹא נִפְלְאוֹת⁴
הַפְּעָלָה
עַד אֵין הַקְּלָה :

וְכִי נִלְאֹת
לְעֲשׂוֹת אֹת
הַמְּלָאכָה
הַעֲרוּכָה
וְהַדְּבָרָה
בְּחִמְמָה
הַדְּבָרָה
בְּלִהִי סָרָה⁵ :

---

1) Ex. xxxv, 32, 33.—2) Jer. xxii, 30.—3) Job xv, 16.—4) II Sam. i, 26; Deut. xxx, 11.—5) Is. 14, 6.

אִזְּ בְּעֶצְבָּה
 וּבְכֹמֶר לִבָּהּ '
 אִמְרָה צָרָה '
 הֵן הָרָעָה
 מִצָּאָה אוֹתִי
 עַל אֹלְתִי .
 כִּי אֵין אִמְצָא
 עוֹז וְנִעָצָה '
 גַּם בַּעֲשׂוֹת
 נִפְתַּח חוֹצוֹת '
 טִיט וְחֹמֶר :

וְאִידֹ אִמֶּר '
 חֲבִין אוֹכֵל
 צוֹף מִאֶקֶל *
 הִנֵּה עָתָה '
 קִצִּי אָתָּה '
 עֲקֹב בְּסִלִּי .
 וּמֵאֵד חֲבָלִי
 מֹר לִי וָצָר :

קָחוּ מוֹסֶר '
 אִישִׁים רִיקִים '
 הָרְחוּקִים
 מִכָּל נְחִיב
 אִשֶּׁר יִטִּיב :

---

1) Deut. xxxi, 17, 21.

עֲתָה ' שִׁמְעוּ
 וְלֹא הִתְעוּ
 בְּכִסּוּל בּוֹטָה :
 כִּי ' כָּל פּוֹתָה
 מִמְּלִי חוֹק
 אֶל הַרְחֹק
 יֹאמַר קָרוֹב
 וּמַעַט ' לָרֹב :

אִם יִנְסָה
 הַמַּעֲשֶׂה
 עַל מִתְכַּנְּתוֹ
 כָּל חֲקָמָתוֹ
 חֵיֵשׁ הַתְּבַלֵּעַ :

אֶל הַתְּגַלֵּעַ
 בְּכָל מַפְעֵל
 מָרָם תִּשְׁאַל
 בְּנֵי ' גַם כֵּן
 אִם יִתְבֵּן :

אֲדָא אִם לָךְ
 תִּקְנָה הַזֶּה
 יֵשׁ לְרֹאשִׁיךְ
 וְעַתָּה :

---

1) Pr. xii, 18.—2) Job v, 2.—3) II Chr. xxiv, 13.—4) Ps. cvii, 27.—5) Pr. xx, 3; xviii, 1.—6) Ez. xviii, 25.

אם נִכְסִים
 ורכוש נָחוֹן'
 לְךָ פָּסִים
 נְהוֹד נָאוֹן :

אם אֵין זָהָב'
 אם כִּים עֲלֶיָּה'
 אֵל נָא תִרְחֹב'
 שִׁים יָד עַל פֶּה :

---

1) Ez. xxxi, 15. — 2) Job xxi, 5.

٢٥ صبيّ

صبيّ مرّة رمى نفسه في نهر ماء ولم يكن يعرف يسبح
فأشرف على الغرق فاستعان برجل عابر الطريق فاقبل
إليده وجعل يلوّده على نزوله إلى النهر فقال له الصبيّ يا
هذا خلّصني أولاً من الموت وبعد ذلك لوّمني *

هذا معناه

أند لا يجب أن يلام الإنسان عند وقوعه في شدّة في
غير موضع اللوم *

25. O menino

Um dia um rapazito deixou-se cair num rio, e como não sabia nadar, esteve a ponto de se submergir.

Implorou o soccorro de um transeunte. Este aproximou-se e pôs-se a admoestá-lo por elle ter descido ao rio.

Ora a criança bradou-lhe: «O senhor! salve me primeiro da morte e admoeste-me depois.»

Esta fábula mostra que não é conveniente o censurar um individuo na occasião em que está sepultado na desgraça, sendo este muito mau ensejo para censuras.

כה. הילד

ילד ' בשם אחת ' נפל אל תוך אגם .
והנה הטבעו בנליו בבין ורקיש :
ונקרא בקול רם ' ובו לבו עגם .
כי ' בקשת פתאם ' באו מים עד נפש :

שמע בקיו חלד עומד למרחוק '
ויואל לנער הנער בתוכחת :
אמר הילד ' נא ' טרם תתן לי חוק '
העלני מפה ' הושע חני משיחת :

לכל זמן ' אומר הכישל ממךמון .
עת לדבר צחות ' עת לחשך שפתים :
אל תבוא בקל עת תובחך לאמון .
ודבר בעתו בעגיל על אונים :

---

1) Jer. xxxviii, 22. — 2) Job xxx, 25. — 3) Ps. lxix, 2. — 4) Job xxxix, 29; Ex. ii, 4. — 5) Ps. ciii, 4. — 6) Ecc. iii, 1. — 7) Ecc. iii, 7. — 8) Pr. x, 19. — 9) Lev. xvi, 2. — 10) Pr. xv, 23. — 11) Ez. xvi, 12.

٢٦ صبي وعقرب

صبي مرة كان يصيد الجراد فنظر عقربا فظن أنها
جرادة كبيرة فمد يده ليأخذها ثم تباعد عنها فقالت له
أما لو أنك تنقبضني في يدك كنت تنوب عن صيد
الجراد *

هذا معناه

أن سبيل الإنسان أن يميز الخير من الشر ويدبر لكل
شيء تدبيرا على حدة *

26. A criança e o escorpião

Uma criança andava um dia á caça de gafanhotos.

Vendo um escorpião, que lhe pareceu ser um grande gafanhoto, estendeu a mão para o apauhar, mas retirou-a logo.

Disse-lhe então o escorpião: «Se me tivesses posto na mão, ter-te-hias de certo escarmentado da caça dos gafanhotos.»

Desta fábula resulta que o homem deve discernir entre o bem e o mal, e tratar cada coisa pelo modo que lhe é adequado.

כו הילד והעקרב

ילד ירד לגן לצוד חסיל .
מָצָא עֲקָרֵב רִמָּשׁ תַּחַת הָעֵשֶׂב :
אָמַר ' אֵד זֶה לְגֹב רֹאשׁ וְאֶצִּיל .
הֵן ' בְּחִנֵּב ' יֵשׁ לוֹ תֹאֵר וְקָצֵב :

וּכְלָטְבָהּ יוּבֵל לְבִטָּח כְּשֶׁב '
דָּבָה אֵל שֶׁעֲקָרֵב נִקְרַב כְּסִיל :
אָבֵן ' מָרֹם נִבּוֹא וְגֹזֵן וְעֵצֵב '
חֲסִיר יָדָיו הָאֵל טוֹב וּמִצִּיל :

אָמַר עֲקָרֵב ' לֹלֵא אַחֲזֹר חֲסִנָּה '
וְיָרֵד ' הִלָּאָה מִנִּי ' לֹלֵא נִהְגֵּת '
אֲמָנָם ' עוֹד בֶּל תּוֹסִיף לְקַבֵּץ אַרְבָּה :

וְבַע ' כִּי יֵשׁ תְּמִיד לְתוֹר בְּכַפֵּל '
אִם בֵּין אִם חֲמֹה מִלֵּא חֲכָמִים .
לְנֹעַר מִצֹּר נִפְשׁ מָרֹם תִּבְרָכָה :

1) Cant. vi, 2. — 2) Ex. xxiv, 11. — 3) I Reis vi, 25. — 4) Is. liii, 7. — 5) Ps. xxxii, 7; Pr. xxiv, 12.

٢٧ حمامة

حمامة مرّة عطشت فأقبلت تحوم في طلب الماء فنظرت
على حائط صحفة مملوءة ماء فطارت بسرعة وصربت نفسها
إلى تلك الصورة فانشقت حوصلتها فقالت الويل لي أنا
الشقيّة لأنني أسرعت في طلب الماء وأهلك روحى *

هذا معناه

أنّ التأخير والتأني على الأشياء أخير من المبادرة والمصارعة
إليها *

27. A pomba

Um dia uma pomba, apertada pela sede, esvoaçava á procura de agua, quando avistou sobre um muro um vaso cheio della. Precipitou-se para o vaso, com tanto impeto, que rebentou o papo. «Desgraçada de mim, exclamou ella, por minha precipitação em procurar a agua, acabei com a vida.»

Isto significa que a lentidão e a paciencia nos negocios valem mais do que a pressa e o estouvamento.

כו הַיּוֹנָה

חֶרֶם עַל שָׂרוֹן¹
 עֵת הַצִּהְרִים²
 חֲצִיו בְּחֶרֶן
 יָרָה שִׁבְעָתָיִם.
 אֲנִי תַחְרַג³
 וּבָנֹעַת אֲפִים⁴
 יוֹנָה תַעֲרַג
 עַל אֲפִיקוֹ קָיָם :

נִשְׁאַח וּתְפַרֵּשׁ⁵
 אֶבֶר בְּנִפְּוִים⁶
 תִּמְלֵל הַמְּרוֹץ⁷
 תַּחֲתוֹר בְּעֵינָיו.
 עֵת אֶרְצָה תִּדְרֹךְ⁸
 עֵת תִּסַּק שְׁמָיִם⁹
 שִׁמְשׁ תַּחֲרֹךְ¹⁰
 יוֹנָה¹¹ וְאֵין קָיָם :

צָפוֹן וְדָרוֹם
 תַּחְקֹר בְּכַפְלָיו.
 הֵן¹² עַל קִיר קָרוֹם¹³
 לַפִּשְׁעִים קְמָתָיו¹⁴

---

1) Ps. xviii, 46.—2) Ps. xlii, 2.—3) Ex. xxv, 20.—4) Ps. cxxxix, 8.—5) Pr. xii, 27.

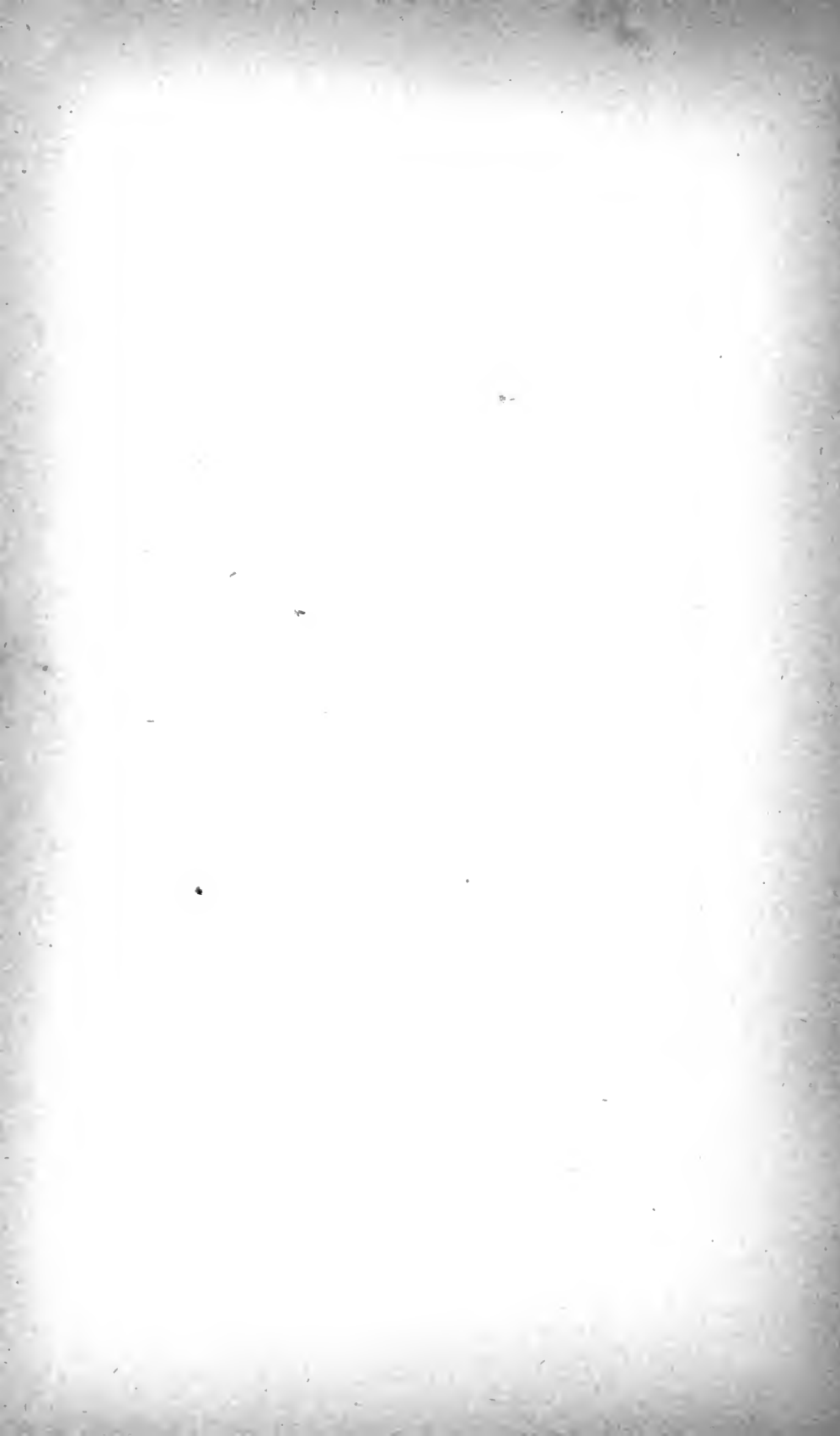
קִנְחַל יִגְרָח⁶ '
 שָׁם פִּעַל אֲבָנִים⁷ '
 אֶנּוּ יִגְרָח⁸
 אֲגִלִּי טַל וּמָיִם :

אִזּוּ פֶּן יִחַרֶם
 מִנּוֹת חֲלָצִים
 וְנִפְשָׁה תִגְרֶם⁹ '
 בָּעוּ אֲבָרְתִּים
 חִשָּׁה וַתִּפְרֹץ
 מִרְאָה גַם מִתְנִים .
 יוֹנָה תִּעְרֹץ¹⁰
 עַל מְבוּעֵי מָיִם :

וַתֵּאָמֶר (מִרְדָּךְ)
 בָּנָה וּבְנִלִים
 לָעוֹף לָעֵרֶךְ
 בֵּין הַיִּשְׁפָּחִים)
 חֲבִנְתִּי קֶרֶג
 מִקְצֶר אֲפִים :
 יוֹנָה תִּעְרֶג
 עַל אֲפִיקֵי מָיִם :

---

6) Juiz. v, 21. — 7) Jer. xviii, 3. — 8) Deut. xxxiii, 28. — 9) Ps.
 cxix, 20. — 10) Job xiii, 25.

٢٨ قَطّ

قَطّ مَرَّةً دَخَلَ إِلَى دُكَّانٍ حَدَّادٍ فَاصَابَ الْمِبْرَدَ مَرْمِيًّا فَأَقْبَلَ
يَلْحَسُهُ بِلِسَانِهِ وَلِسَانُهُ يَسِيلُ مِنْ الدَّمِ وَهُوَ يَبْلَعُهُ وَيُطْقِنُ أَنَّ
مِنَ الْمِبْرَدِ إِلَى أَنْ انشَقَّ لِسَانُهُ وَفَنِيَ *

هذا معناه

من ينفق ماله بغير الواجب ثمَّ آنَدَ لا يحسب حتّى
يفلسى وهو لا يعلم *

28. O gato

Um gato entrou uma vez na officina de um ferreiro, e encontrando uma lima caída, pôs-se a lambê-la com a lingua. Ora, começou a correr-lhe sangue da lingua, e como elle julgasse que era da lima, foi-o engolindo, e continuou até que se lhe fendeu a lingua e morreu.

Refere-se esta fábula áquelle que desperdiça os seus bens sem necessidade, e que, por não ter calculado as suas despesas, se lança, sem o saber, na ruína.

כח הַחֲתוּל

חֲרַשׁ בְּרִזְלִי שָׁבַח אֶרְצָהּ כְּצִירָתוֹ .
 חֲתוּלִי כֹּא וּלְלוֹק אֲזִי אֶתָּה בְּלִשׁוֹנוֹ .
 וַיִּרְא דָּמּוֹ נוֹטֵף ' וַיֹּאמֶר בְּדַעְתּוֹ .
 הֲלֹא מִיָּץ הַבְּלִי הֵן נִגְרַם מִבְּטָנוֹ :

וַיִּסָּף עוֹד לְמִצִּין וְלִלְחָד וְלִקְלַע ' ⁴
 וַתִּמָּק לִשׁוֹנוֹ וַתִּדְּבַק לְחֻבּוֹ :
 בֶּן דָּרֶדֶד חָסַר לֵב לֹא אָבָה לוֹ מְרִגּוּעַ ' ⁶
 וְלִהְיוֹת לְזִיק מְרִיק בְּסָף שָׁקוֹ :

---

1) I Sam. xiii, 21. — 2) Este termo não é bíblico, mas post-bíblico. — 3) I Reis xxi, 19. — 4) Zach. xiv, 12. — 5) Job xxix, 10; Ez. iii, 26. — 6) Jer. vi, 16.

٢٩ حدّاد وکلب

حدّاد مرّة كان له كلب وكان لا يزال نائما ما دام
 الحدّاد يعمل شغلا فإذا رفع العمل يجلس هو وأصحابه
 ليأكلوا خبزا فاستيقظ ذلك الكلب ويقوم واقفا فقال له
 الحدّاد يا كلب السؤلائی سبب صوت المرزبات التي
 تزعزع الأرض لا يميّظك وصوت المصغ الخفّی إذا أنت
 سمعت فتفیق وتقف واقفا ۞

هذا معناه

من يسمع ما لا يصلح شانه ويتغافل عما فيه منفعة ۞

29. O ferreiro e o cão

Um ferreiro tinha um cão que não cessava de dormir todo o tempo que o ferreiro andava na sua lida. Mas, logo que este parava o trabalho e se sentava com os seus companheiros a comer alguma cousa, eis o cão que accor-dava e punha-se em pé em seguida. Uma vez disse-lhe o

ferreiro: «Ó cão da fortuna! — (de desgraça) — porque razão o ruído dos martellos que fazem tremer a terra não te accorda; ao passo que quando sentes o leve rumor dos queixos logo te ergues?»

O sentido desta fábula é o seguinte: Tal individuo há que ouve o que nada importa aos seus interêsses, e que descara o que lhe pode ser util.

כַּט הַמִּסְגֵּר וְהַכֶּלֶב

בָּעֵת כְּכֹד חֲרִשָּׁת '
 מִבֶּקֶר וְעַד עָרֵב '
 כָּלֵב נִרְדָּם בְּקֶרֶב
 בֵּית אִישׁ חָרַשׁ גְּחִישָׁתוֹ:

אֶךְ חִישׁ קָם עַל רִגְלָיו '
 כְּתָם שָׂאוֹן מִקֶּבֶת '
 וּכְבוֹא רָחֹאִישׁ לְשִׁבָּת
 לְאַכְזָר וְלִשְׁתוֹת מָוִם:

אָמַר חָרַשׁ בְּזַעַם '
 בָּעֵת הַמּוֹן נִרְדָּמָה '
 וְלִבָּהּ לֹא שִׁנְתָּ
 לַפְּטִישׁ הוֹלֵם פָּעַם:

---

1) Gen. iv, 22. — 2) Est. v, 9. — 3) Is. xli, 7.

וּבְאֶשֶׁר שָׁמְעָה
 בְּשָׁלִי קוֹל שְׁנִים '
 מִדִּיּוּעַ עַל רַגְלִים
 פְּתָאִים קָמָה וְזָעָה :

עָנָה ' רַגְלֵי דְהֶרֶת
 לְבָצַע ' וְאִם אֵין
 נִם אֵין וְנִם צִין
 סִגְרָה וּמִסְגְּרָה :

---

4) Jos. vi, 1.—Tomamos a liberdade de introduzir na versão hebraica um conceito differente do do texto arabe, por nos parecer que o que mais devia interessar ao câo não devia de certo ser o ruído das martelladas.

٣٠. كلاب وثعلب

كلاب مرةً أصابوا جلد سبع فأقبلوا عليه ينهشونه فنظرهم
الثعلب فقال لهم أمّا لو أنّكم كن حيّا لرأيتم مخالبه أحدّ
من أنيابكم وأطول *

هذا معناه

الذين يشتمون بقوم أجلاء المقدار إذا هم تضععت
أحوالهم *

30. Os cães e a raposa

Um dia encontraram uns cães uma pelle de leão. Approximaram-se della e puseram-se a mordê-la.

Uma raposa que os viu, disse-lhes: «Se esse leão estivesse vivo, teríeis já de certo sentido as suas unhas mais afiadas e mais longas que os vossos dentes.»

Isto significa que ha muita gente que insulta as pessoas mais illustres e poderosas quando estas teem decaído da sua primitiva categoria.

ל הַקְלָבִים וְהַשּׁוֹעַל

בִּישׁוּרָה הַלָּקֶת

עֲבַת קְלָבִים

רַעֲבִים :

רְאוּ שֵׁם מִשְׁלָלֶת

נִבְלַת אֲרִיָּה ' מוֹת

בְּאֵמֶת :

אָמְרוּ ' מִבְרָכָת

עֲלִיוֹן וְנוֹרָא

חֲבָרָה :

וְתַחֲלִי מִלְאֲכָת

מִלְתַּעֲוִיָּהֶם

וַיִּדְיָהֶם :

בִּרְכָּה מִשְׁרָכֶת ' ⁴

תִּשּׁוּר חֲמִיֶּעַל

בַּת שׁוֹעַל :

וּלְרִאשָׁה סִכָּת ⁵

אֲמָרָה לְאַחִים

נוֹבְחִים :

לְחִקָּה דִּרְכָת ⁶

עַל שַׁחַל מִבָּה

וְנוֹרָכָה

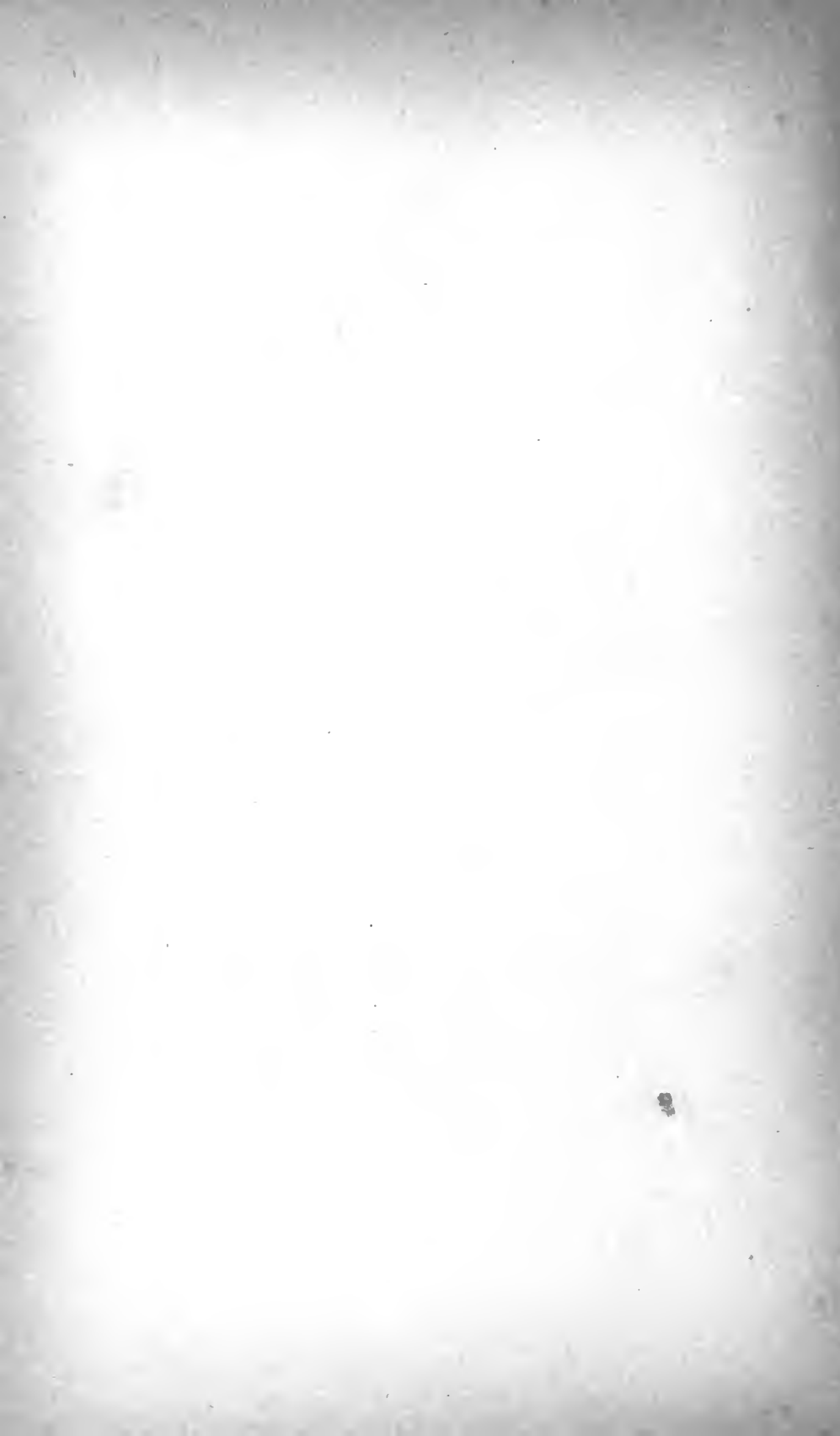
1) Juiz xiv, 8; Ps. xxii, 17.— 2) I Reis xiii, 25.— 3) Deut. xxxiii, 13.— 4) Jer. ii, 23.— 5) Ps. cxi, 8.— 6) Ps. xci, 13.

⁷
 אֲשֶׁר מִתְאַפֶּקֶת
 גִּּאֲוֹת כֹּה הַיּוֹם
 עַל אֵיִם :
 וּבְכֹל לֵב נִשְׁכָּת
 בְּעוֹר בְּבִשּׁוֹר '
 לוֹלֵא צָר
 חֶרֶב מִתְּחַפֶּקֶת ⁸
 עַל אֶרְצָה גִּמְטָה '
 כִּי עֲתָה '
 לֹא תִתֵּנִי לַחֶקֶת ⁹
 דָּמוֹ ' כִּי אִם בַּק
 בִּירָק :

¹⁰
 הֲלֹא אִם חִשְׁבָּת
 שְׂמֹשׁ עוֹז וְהוֹן
 אֶבֶר אוֹן
 וְיִרְאָה דַּעֲבָת :
 לָבֵן ' טוֹב ' אֲחִי ¹¹
 בְּלֵב חַי
 בְּבֵית מִמְּחֶפֶקֶת ¹²
 מִצְרָנָה בַּחוּץ
 וּמִחוּץ :

---

7) Is. ix, 17. — 8) Gen. iii, 24. — 9) Num. xxii, 4. — 10) Is. xiii
 10. — 11) Ecc. ix, 4. — 12) II Chr. xvi, 10.

٣١ كلب وأرنب

كلب مرة طرد أرنبا فلما أدركه قبض عليه وأقبل يعتد
بأنياه فإذا الدم قد جرى لحسه بلسانه فقال لأرنب
أراك تعصني كأنني عدوك ثم تبوسني كأنك صديقي *

هذا معناه

من يكون في قلبه غش ودغل ويظهر إشفاقا ومحبة *

31. O cão e a lebre

Um cão andava uma vez á caça de uma lebre. Tendo-a alcançado, entrou a mordê-la com os dentes. Ora, á proporção que o sangue corria, o cão lambia-o com a lingua.

Então a lebre disse-lhe: «Vejo que me mordes como se eu fosse teu inimigo, e que em seguida me beijas como se fosses meu amigo.»

Refere-se este apologo áquelle cujo coração encerra a perfidia e a velhacaria, e cuja apparencia é de amizade e compaixão.

לא תִּכְלֹךְ וְהִצַּרְתָּ

אֶת־כֶּלֶב תִּרְוֹץ¹ ' אֶת־זֶרְנוֹר מִתְּנִים .
זֶרְנוֹר הַשִּׁפִּים לְצוֹר ' קְעוֹף חָשׁ בְּכַנְפֹּם :

בֵּין צִיץ וּבֵין חֲצִיר ' מִה תִּבְטְחוּ אֶרְנָת ' ²
עַד אֵן תִּתְחַמְּקוּן ' עַד אֵן בַּטֵּל שְׂכָרְתָּ :

אֶת־הָ ' חֲנָה וְהָ בָא ' הִנֵּה קֶצֶף חֲנִיעַ .
כֶּלֶב רֹדֵף ' הִשִּׁיג³ ' וְאַפָּם לָךְ מוֹשִׁיעַ :

בְּחֶרֶב פִּיפִיּוֹת שְׁנוֹ וְנִתְחַוָּה .
וּשְׁפָתָיו שְׁאֵפִים אֲצִי וְלִחְכוּהָ :

וְהֵאמֹר בְּקוֹל מֶר ' לָמִיתָ חֲמָה תִּהְיֶנִּי .
תִּבְנֶנִּי בְּאֹיִב וּכְרַעַ תִּשְׁקֶנִּי :

הֲלֹא כֵן דָּרָךְ אִישׁ מִתְּלִיק עַל רַעְהוֹ⁴ .
דָּכַר⁵ שְׁלוֹם בְּפִיו וּבִלְבוֹ וּשְׁמָמָהוּ⁶ :

---

1) Prov. xxx, 31 — 2) Jer. xxxi, 21. — 3) Ex. xv, 9. — 4) Prov. xxix, 5. — 5) Jer. ix, 7. — 6) Gen. xxvii, 41; L, 15.

٣٢ البطن والرجلان

البطن والرجلان تخاصما فيما بينهما أتتبعهما يحمل الجسم
فقال الرجلان نحن بقوتنا نحمل الجسم جميعه فقال
الجوف أنا إن لم أأكل من الطعام شيئا فأنكما لا تستطيعان
المشي فضلا أن تحملا شيئا *

هذا معناه

من يتولى أمرا فإن لم يعضده الذى هو أرفع منه وأشد
مند وكلا فما له قدرة على خدمته ولا منفعة لروحه أيضا *

32. O ventre e os pés

O estomago e os pés disputavam um dia sobre qual dos dois contribuía mais para o sustento do corpo.

Os pés diziam: «Nós, pela nossa força supportamos todo o corpo.» A isto respondeu o estomago: «Se não fosse o alimento que eu vos dou, nem andar poderíeis, quanto mais supportar alguma cousa.»

Esta fábula significa que aquelle que comprehende um negocio sem ser ajudado por alguem mais forte e poderoso que elle, não alcança exito nem para a sua empresa nem para si proprio.

לב הקרש והרגלים

רגלים יום אחד עם קרש התוכחו¹
 לאמר ' עשר ידות לנו בננוהנו .
 גם כמן וגם ראש על בחנו ובמחו²
 ואפס עד היום מעדו קרסלינו³ :

ויזען קרש ' לו ' שקל וישקל בחר
 בעשי ובהותי ועצב יום וליל .
 אני בפעלתי ארחיק אימה ופחד .
 כמיון התוד בספי הכל ועשה חיל :

קנה לך עוגר וסמך ככל נפש .
 ארץ ' מאין תריש ' קוץ וברדר הפצמים⁴ .
 מאין תרש ' חרוץ נהפך למיט ורפש .
 קנה אהב ואז ככל חפץ הפצלים :

---

1) Mich. 6, 2. — 2) Dan. i, 20. — 3) Pr. xviii, 37. — 4) Job vi, 2. —
 5) Ez. xxii, 22. — 6) Gen. iii, 18. — 7) Is. lxi, 10.

٢٢٣ النمس والدجاج

بلغ النمس أنّ الدجاج مرضى فقام النمس فلبس جلد
طاووس وأتى يزورهم فقال لهم السلام عليكم أيتها الدجاج
كيف أنتم وكيف حالكم فقال له الدجاج ما نحن إلا
بخير يوم لا نرى وجهك *

هذا معناه

من يظهر الحبة مرآة وفي قلبه الدغل *

33. A fuinha e as gallinhas

Informaram a fuinha de que as gallinhas estavam doentes. Levantou-se logo, vestiu uma pelle de pavão e foi visitá-las. Ao chegar disse-lhes: «A paz seja convosco, ó gallinhas! Como estais de saúde?» Responderam-lhe as gallinhas:

«A nossa saúde será perfeita no dia em que não tornemos a ver-te a cara.»

Eis o conceito desta fábula: Há hypocritas que manifestam exteriormente a amizade e occultam o odio no coração.

לג הַחֶלֶד וְהַתְּרַנְּגוּלִים

אֶל הַחֶלֶד הַגֶּד ' ¹

בֹּא גֵד ' ²

כִּי עִם תְּרַנְּגוּלִים

חֹלִים :

קָם חֶלֶד גִּבְבָּשׁ

מוֹקֵשׁ ' ³

וְהִנֵּה הַדְּבִים

בָּאִים :

לָקַט וְעָלְיוֹ שָׁם

נוֹצֵם :

אַחַר כֵּן ' מִתְגַּבֵּר ' ⁴

בָּקָר

שִׁבְנֵי הַדְּבִים

מָפִים :

וַיֹּאמֶר ' תִּשְׁלֹם

הַלֵּם :

אָמְרוּ ' אֵין כֹּה כָל

כִּי קוֹל ⁵

---

1) Gen. xxx, 11.—2) Na realidade נוצה f. deveria dar נוצתם ou, no plural נוצותם.—3) O leitor não estranhará a frequente repetição da mesma consoante se tiver presente que são gallos os que usam da palavra.

רוֹעַ אוֹיֵב אֶבְרָ

וְנֹר :

חֶלֶד נִקְרָא בְּמוֹ

עֲמוֹ :

בִּי וְהֵן וְיִמְחַ

צִמְחָ

עוֹלֵת הַרְשָׁעִים

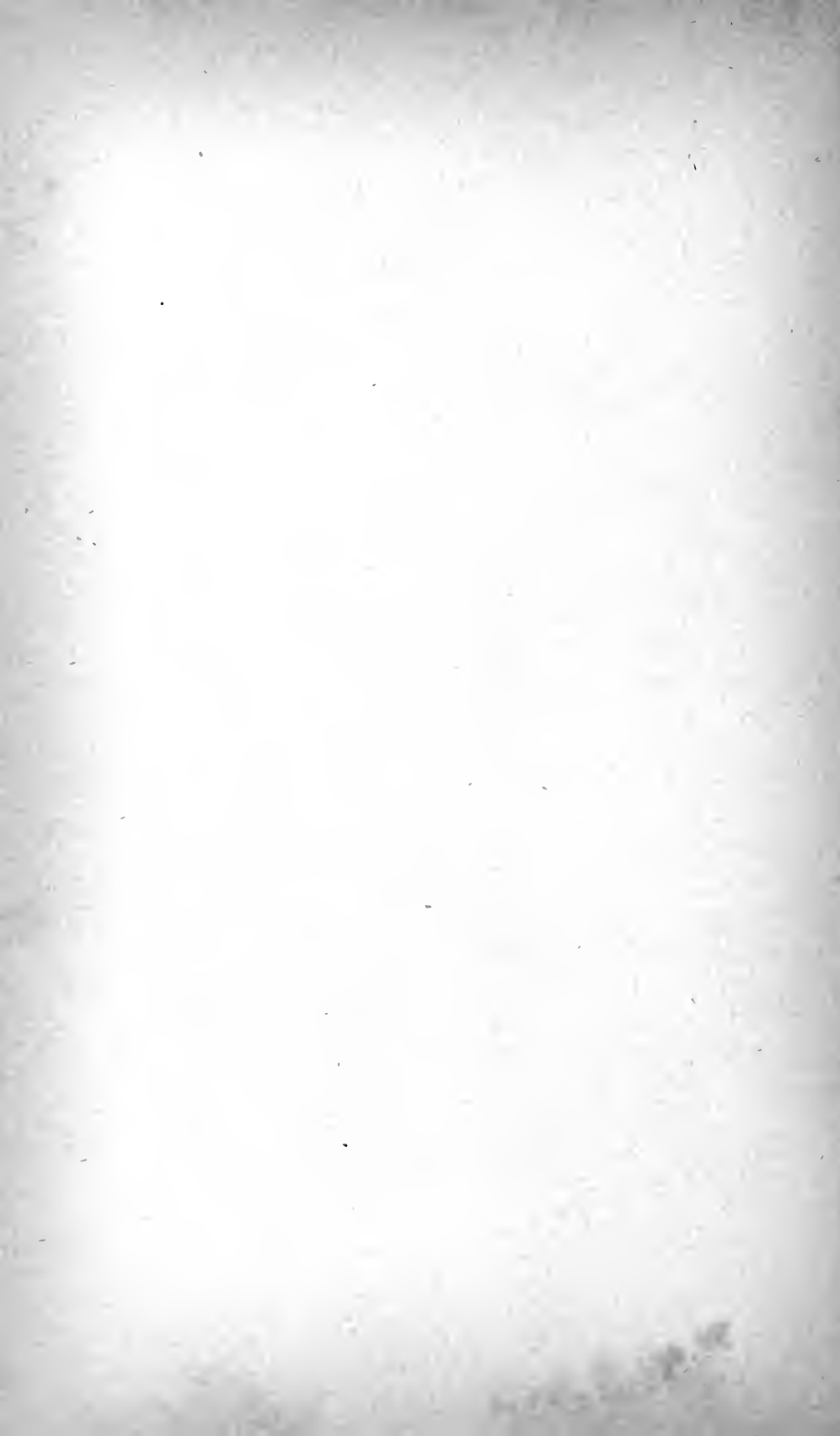
רָעִים :

אִו תִּבּוֹא רְנוּחָה

שְׂמִיחָה

וְהַשְׁקֵט וְשָׁלוֹם

הַלֵּם :

٣٤ الشمس والريح

البرد والحرّ يخاصما فيما بينهما من منهما يقدر أن
يجرد الإنسان الثياب فقام الريح فاشتدت بالهبوب
وعصفت جدّا فكان الإنسان إذا اشتدت هبوب الريح ضمّ
ثيابه إليه والتقى بها من كلّ جانب فلم تغدر الريح على
خلع ثيابه من جسده بشدّة عصفها فلما أشرقت الشمس
وآرتفع النهار واشتدّ الحرّ وحيت الرمضاء فخلع الإنسان
ثيابه وجلها على كتفه من شدّة الحرّ *

هذا معناه

من كان معدّ لا تضاع وحسن الخاق ينال من صاحبه ما

يريد *

34. O sol e o vento

O frio e o calor (o vento e o sol) desafiaram-se a qual dos dois conseguiria despojar um homem dos seus vestidos. O vento desencadeou-se e levantou uma tempestade

violenta. Ora, o homem ao ver que o vento crescia em violencia, apertou bem contra si os seus vestidos e envolven-se por todos os lados, de sorte que o vento não foi capaz de lhe arrancar o fato pela força e impetuosidade. Mas apenas, aclarando-se o tempo, brilhara o sol, derramando o seu calor abrasador sobre a terra ardente, o homem apressou-se a tirar os seus vestidos e levou-os á cabeça para não abafar.

Significa esta fábula que pela humildade e bondade do animo se consegue tudo o que se quer dos nossos semelhantes.

לד הרוח וְהַשֶּׁמֶשׁ

הָרוּחַ בְּגָאוֹת תִּתְחַרֵּה בַּחֲרָה¹.

אָמַר שֶׁמֶשׁ ' עֲתָה גִרָאָה לְמִי גָאוֹן .

הִנֵּה נַעַר עוֹבֵר ' יְרִי אֲדָרְתוֹ אֲרָצָה ' .

אִם בְּאַמַּת יֵשׁ לָךְ יִתָּר² שְׂאֵת וְאוֹן :

מִהֵר ' בְּחָרִי אֲפִי ' רוּחַ תִּקְרָא לְפָנַי ' .

וּתְאָמַר לְהַסִּיר לְאִישׁ עַד כְּתָנָיו .

אֵךְ ' בְּרָאוֹת חֲמָתָה ' וַיִּלֵּט עוֹד הַנַּעַר ' .

וַיּוֹסֶף לַעֲמוֹת הַיֵּטֶב אֶת מִטְפָּחָתוֹ :

אָמַר שֶׁמֶשׁ ' רַב לָךְ עֶצֶב וְשִׁצָּף קָצָף³ .

גַּם אֲנִי אֲנַסֶּה אִם יָבֵל אוֹכֵל לוֹ :

וַיִּחַם לְמַכְבִּיר ' וַיֵּצֵא עַל רִשְׁף רָצָף ' .

וַיִּתְעַלֵּף⁴ הָאִישׁ וַיִּפְשֵׁט מְעִילוֹ :

1) Jer. xii, 5; xxii, 15. — 2) Gen. xlix, 3. — 3) Is. liv, 8. — 4) Jon. iv, 8.

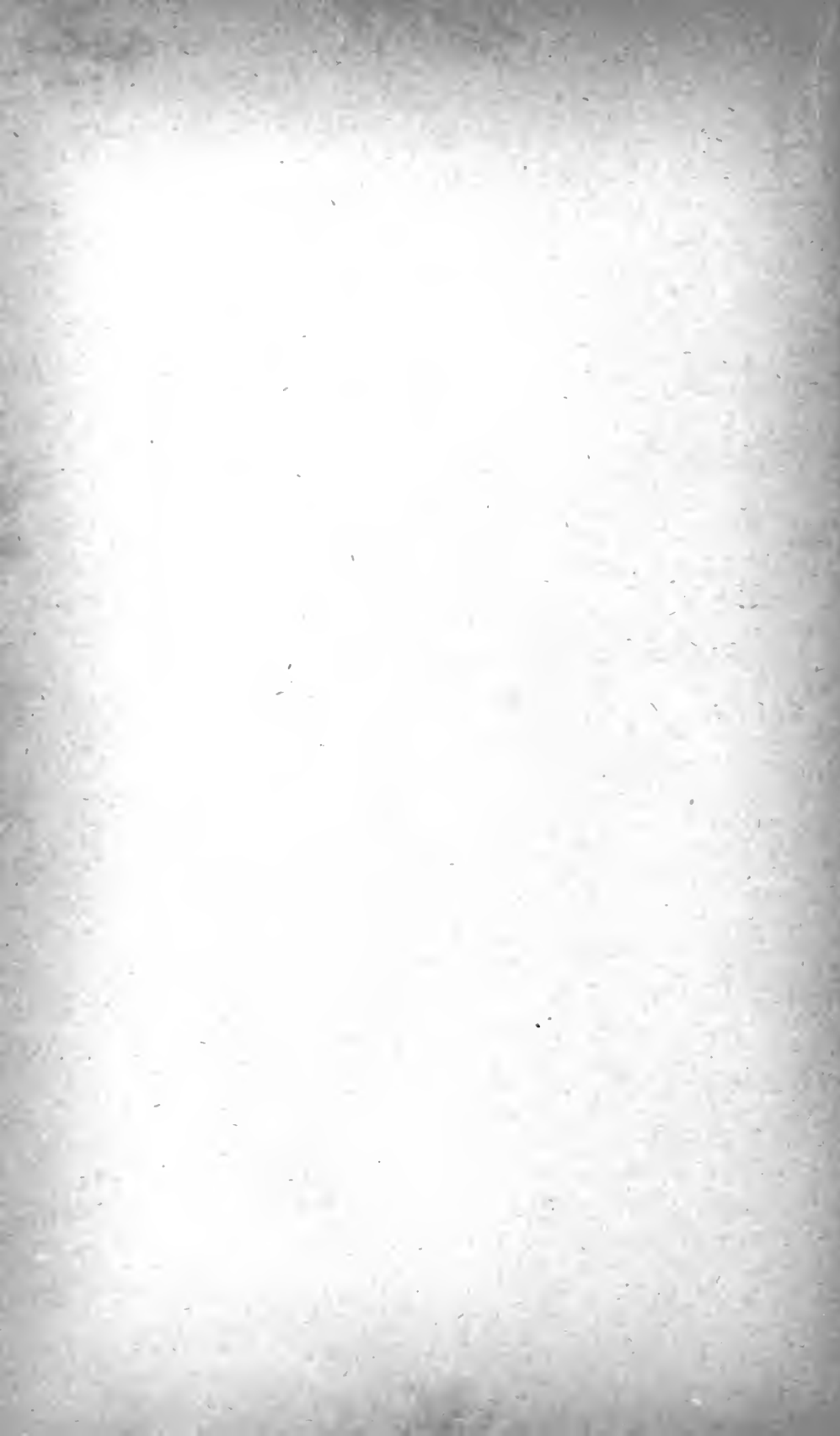

לא ברעש⁵ אָמַת ' בפּסַעַר דְּבָרֵי קִשָּׁט .
 מִרְבָּה כַּעַשׂ וְקוֹל בָּאֵשׁ בְּחָם נוֹפֵחַ⁶ .
 עוֹ בָּנִים לֹא יוֹעִיל ' אֲפָם מִצַּח נְחֹשֶׁת .
 חָכָם יוֹרָה ' וְכִסִּיל מִתְעַבֵּר וּבּוֹטֵחַ⁷ :

לֹא יִתְרַצֶּה אָדָם בְּחֵיל אִוִּי בִכְחֹ .
 וְלִקְחָה וּבִדְוֹד כְּטִל וְלֹא בָנָם .
 יֵשׁ לְכָל חָמָר מֵר וְלְכָל צוֹמֵחַ חֶמֶד .
 אֵף יַעֲזוֹר⁸ מְדוֹן וְקוֹל בֶּדֶד יִשְׁבֹּר⁹ גָּרָם :

---

5) I Reis xix, 11. — 6) Is. liv, 16. — 7) Prov. xiv, 16. — 8) Prov. x, 12; xv, 18. — 9) Prov. xxv, 15.

٣٥ ديكان

ديكان تقاتلا ففقر أحدهما الذي انقلب ومضى واختفى
في بعض الأماكن فأثما الديك الذي غلب فإنه صعد فوق
سطح عال وجعل يصفق بجناحيه ويصيح ويفتخر فنظره بعض
الجوارح فانقضّ عليه واختطفه لوقتده *

هذا معناه

أنّه لا يجوز للإنسان أن يفخر بقوّته *

35. Os dois gallos

Dois gallos brigaram; o vencido fugiu e foi occultar-se num canto, e o vencedor subiu para um telhado elevado e pôs-se a batter as azas e a cantar a gloriosa victoria. No mesmo instante uma ave de rapina que o viu lançou-se sobre elle e levou-o.

Esta fábula prova que o homem não deve gabar-se das suas vantagens.

לה הִתְרַנְּנוּ לִים הִתְרַנְּנוּ צִים

עַל אֶפֶס וְהָכֵל בְּזַעַף וּבִזְעַם צִפְרֹן¹
 יָרִיבוּ וַיִּזְרִיחוּ שְׁנֵי בְעָלֵי כְנָפִים²
 לְמַעַלְהָ לְמַטָּה וְנוֹעוּ וְנוֹטוּ כְּאֶרֶן³
 וּפָצַע בְּפָצַע וַיָּשִׁיבוּ אַחַת בְּכַפְלִים⁴ :

הִקִּיצוּ מִרְעֵשׁ וְרָגְזוּ בְּפִחַד קוֹל מִים⁵
 וְזָעוּ וְקָמּוּ כָּל שְׂכָנֵי כְּלוּב וְגַם גֶּרֶן .
 אֶדְ חֹד נָפַל אֶרְצָה וְחֹד הִתְעוֹפַף לְשָׁמַיִם⁶
 וַיִּזְכְּרוּ שִׁיר נֶצַח עַל צִוֹת גְּבוּהָ כְּתִירָן :

הִיָּדָד⁷ ' וְתִרְוֹגוּ אֶף זִרְיעַ ' שְׂרִיתִי⁸ ' וְכִלְתִּי⁹
 קִנְיָתִי לִי אֲדָר ' עֲשִׂיתִי לִי חֵיל בְּכִיֶּת :
 אֶדְ עֵיט הִכְהוּ בְּטָרֶם רִדְתּוֹ מִן הַצִּוֹת :

וַיֹּאמֶר בְּעֵת צֹאת נִפְשׁוֹ¹⁰ ' מִכָּל הַסֵּד קִמְנִיתִי .
 הִהָ ' לָקַח שְׁמִחָתִי עַל דְּחִי וְנִלְתִי עַל שִׁחַת .
 וְאַנֹּן שׁוֹמֵעַת שְׁמוֹמָה וְעֵינֵי מִשְׁנַחַת :

1) Gen. xxv, 22. — 2) Is. xlii, 13. — 3) Gen. xxxii, 29; Os. xii, 5. — 4) Gen. xxxii, 11.

٣٦ ذئاب

ذئاب مرة أصابوا جلود بقر في جورة ماء تبلّ وليس عندهم
أحد فاتفقوا كلهم جميعاً على أنهم يشربون الماء كلّ حتى
يصلوا للجلود ويأكلوها فمن كثرة ما شربوه انفلقوا كلهم وماتوا
ولم يصلوا إلى الجلود ❦

هذا معناه

من هو قليل الرأي ويعمل عملاً كما لا يجب عمله ❦

36. Os lobos

Uns lobos viram uma vez pelles de boi de mólho n'um regato. Como não houvesse ninguém ao pé dellas para as guardar, resolveram entre si beber toda a agua que os separava das pelles, até poderem approximar-se-lhes e comê-las. Aconteceu porém, que foi tal a quantidade de agua que tiveram de beber, que todos rebentaram sem poder alcançar as pelles.

Isto prova que quem não tem juízo faz ás vezes o que não convem.

לו חנאבים

חמת רעב ' כמוין מפער '

יגרש ידיה זאב מפער :

רחופים '

בפופים '

ואבים בעמק נקתלו '

מקונרם עשו נקתלו :

דלגים '

שאגים '

מבקשים טרף ו'שבר '

כי כצאם 'שבר על 'שבר :

למיון '

כל המיון '

בסוס דהר ' פצו וגזו '

ולשמאל שבו נחפזו :

צועקים '

שווקים '

על יד נהר באו ברעם '

ויאמרו ' אף זאת הפעם

נראח אור .

כי בואור

עורות בקר טבלים במים .

אף ' מי ישיגם ברגלים :

הו בקר '

הנהר '

בין העור ובין שְׁגִימוֹ '

יָרִים גָּלְיוֹ ' יִבְהַלְמוּ :

מָה עָשׂוּ .

נוֹעְצוּ '

הִתְחַבְּמוּ שָׁם ' וַיּוֹחִילוּ

הַתְּרִיבָהוּ ' וַיּוֹאִילוּ

זֹאכִים '

שֹׂאכִים '

עַד כִּי מָהַר בָּלָם גִּשְׁקָעוּ '

וּמַעֲשֵׂיהֶם בָּם הִתְבַּקְּעוּ :

כָּל הוֹלֵל

יִתְחַלֵּל '

לֵאמֹר ' יֵשׁ לִי חֵן וְנִבְעַת

לַפֶּעַל כָּל מָה יָדִי מַנְעַת .

אַךְ אֵימָה

וּכְלָמָה

עַל אֲנִלְתּוֹ תִּבְקָשְׁנוּ '

וּבְרוּב קָלוֹן תִּבְתַּרְנוּ :

٣٧ الوزّ والخطاف

الوزّ والخطاف اشتركا في المعيشة فكان مرعى الجميع في
مكان واحد ولتّما كان ذات يوم أتوهما الصيادون فأتّما
الخطاف فلأجل خفته طار جميعه وسلم وأتّما الوزّ فأدركوه
الصيادون فذبحوه *

هذا معناه

من يعاشر من لا يشاكّد وليس هو ابن جنسه *

37. O ganso e a andorinha

O ganso e a andorinha associaram-se para viver em commun e para pastar num mesmo logar.

Um dia sahiram contra elles os caçadores. Quanto á andorinha, aproveitando-se da sua agilidade, baten as asas e sumiu-se, ao passo que o ganso foi alcançado pelos caçadores e immolado immediatamente.

Esta fábula applica-se áquelle que convive com gente que se lhe não assemelha e que é de outra categoria.

לו סִבְרָבֶר וְסִדְרוֹר

אָמַר בְּרָבֶר אָבוֹס ' כָּבֵד ' שְׁמֹן וְעֵב '
 אֶל סִדְרוֹר סָקַל ' אֲשֶׁר שָׁבָן בְּעֵב '
 שָׁמַע קוֹלִי ' שָׁבָה עִמִּי ' בְּנִיר נְגוּר '
 וַחֲדָו ' תְּמִיד ' בִּשְׁנֵי אַחִים ' בָּסִיס ' עֲגִיר :

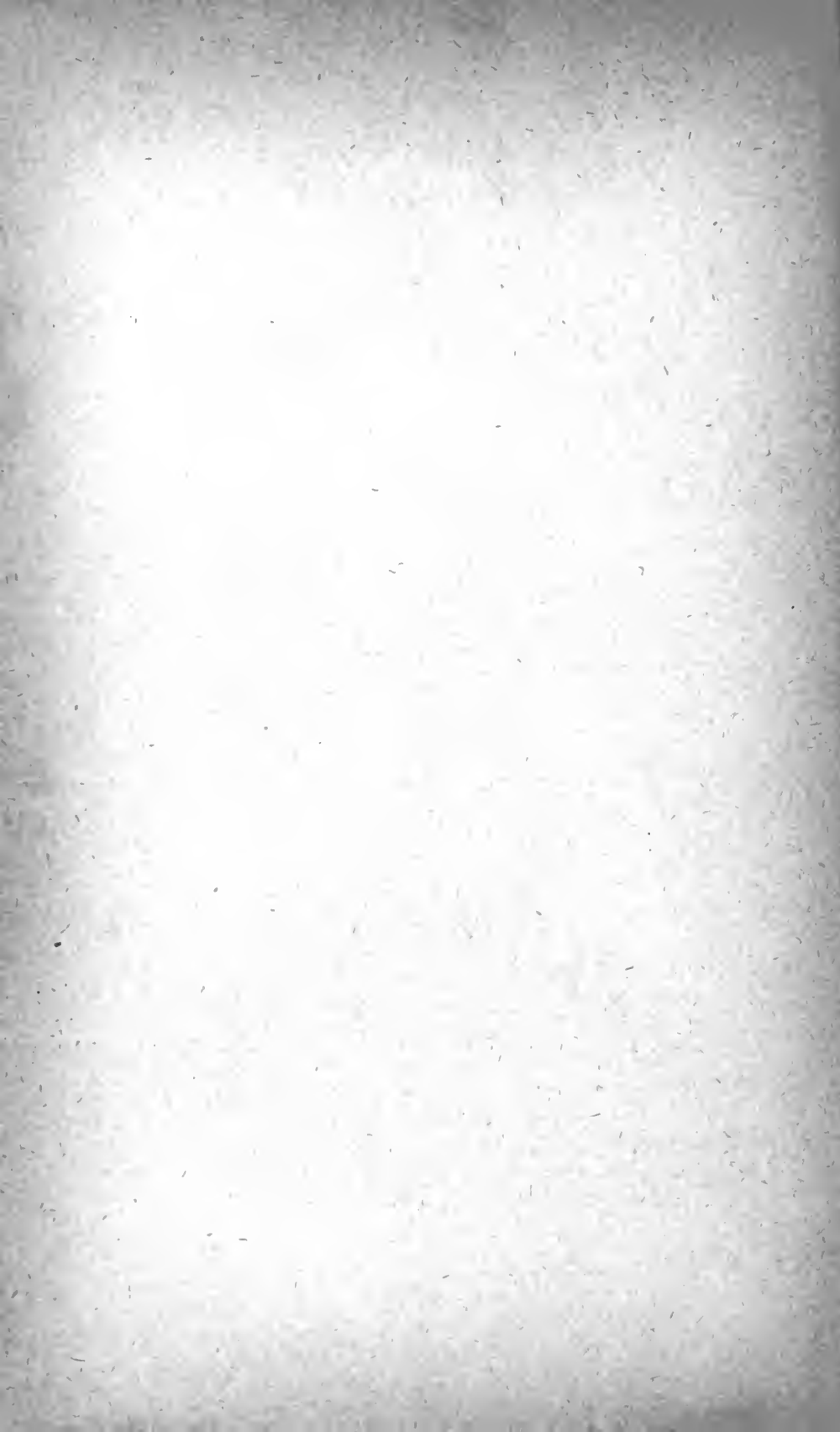
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם יָמִים מִסְפָּר שְׁאַנְגִּים '
 בְּטַח יֹאכְלוּ ' וַיִּשְׁתּוּ ' וַיִּרְעוּ בִּשְׁוֹשָׁנִים .
 סִבְרָבֶר אֹר וְהֵם רָצוּ אֶל סִבְרָבֶר '
 וְעַד עָרֵב אִישׁ אִישׁ לְאַהֲבוֹ עָמַל :

אָמַר בְּרָבֶר ' סָבִיב ' סָבִיב ' אֵין מִסְרִיד .
 בַּק סִבְנִית ' בִּינִי וּבִין אָחִי ' וַיִּפְרִיד '
 וּפַח נִחְנָה ' שְׁנִים סִרְבָּה ' בְּנִעֻמִּים :
 טָרַם כָּלָה וְהָן עַל שְׁנֵיהֶם קָמִים

אֲנִשִּׁי דוֹרְבִי קִשְׁתִּי וּבִעְלִי חֲצִים '
 צִידִים וּכְלָבִים אָצִים וְרוֹצְצִים :
 קָבַשׁ דְּרוֹר קָנָה וַיִּפֶּק לְמָרוֹם .
 בְּרָבֶר הִבִּיט וַיִּט לְצַפּוֹן ' לְדָרוֹם '

וְנִיר ' גְּנוּט ' גָּחוֹג ' בִּישְׁבוֹר ' מִתְחַלֵּל '
 לְאֵט ' לְאֵט ' תִּנָּה וּמִשֶּׁר ' שֵׁם וְסִתְלֵל '
 עַד כִּי רָאוּ אוֹתוֹ בְּנִצְטוֹ אֵלָיו '
 בְּנִלְקַח מִתֵּר וְנִאָּבֵר בְּבִנְלָיו :

אֵל ' עָנִי וְשִׁפְלִי ' עִם גְּדוֹל תְּקוֹנֵר מְשִׁיב '
 בֶּן תִּתְּנָה בְּצִבּוֹר מִתְּגוֹדֶדָה עִם מְשִׁיב :
 כִּי ' אֵם לְנִים ' מִסְּבִין ' אֵין לֵךְ גַּם בְּנִיבִים '
 לְמִתָּה תִּבְקֶשׁ לֵךְ לְעִשְׂוֹת כְּנִפְסִים :

٣٨ كلب وذئب

كلب مرة كان يطرد ذئبا ويفتخر بقوته وخفة جريده وأنهزام
الذئب بين يديده فالتفت إليه الذئب قائلا له لا تظن
أن خوفي منك وإنما خوفي ممن هو معك يطردني *

هذا معناه

أند لا يفخر الإنسان إلا بما هو له ولا يكون إفتخاره بما
ليس له *

38. O cão e o lobo

Um cão, perseguindo uma vez na caça um lobo, estava todo ufano pelo seu vigor e pela velocidade da sua carreira, e gabava-se da fuga do lobo deante d'elle.

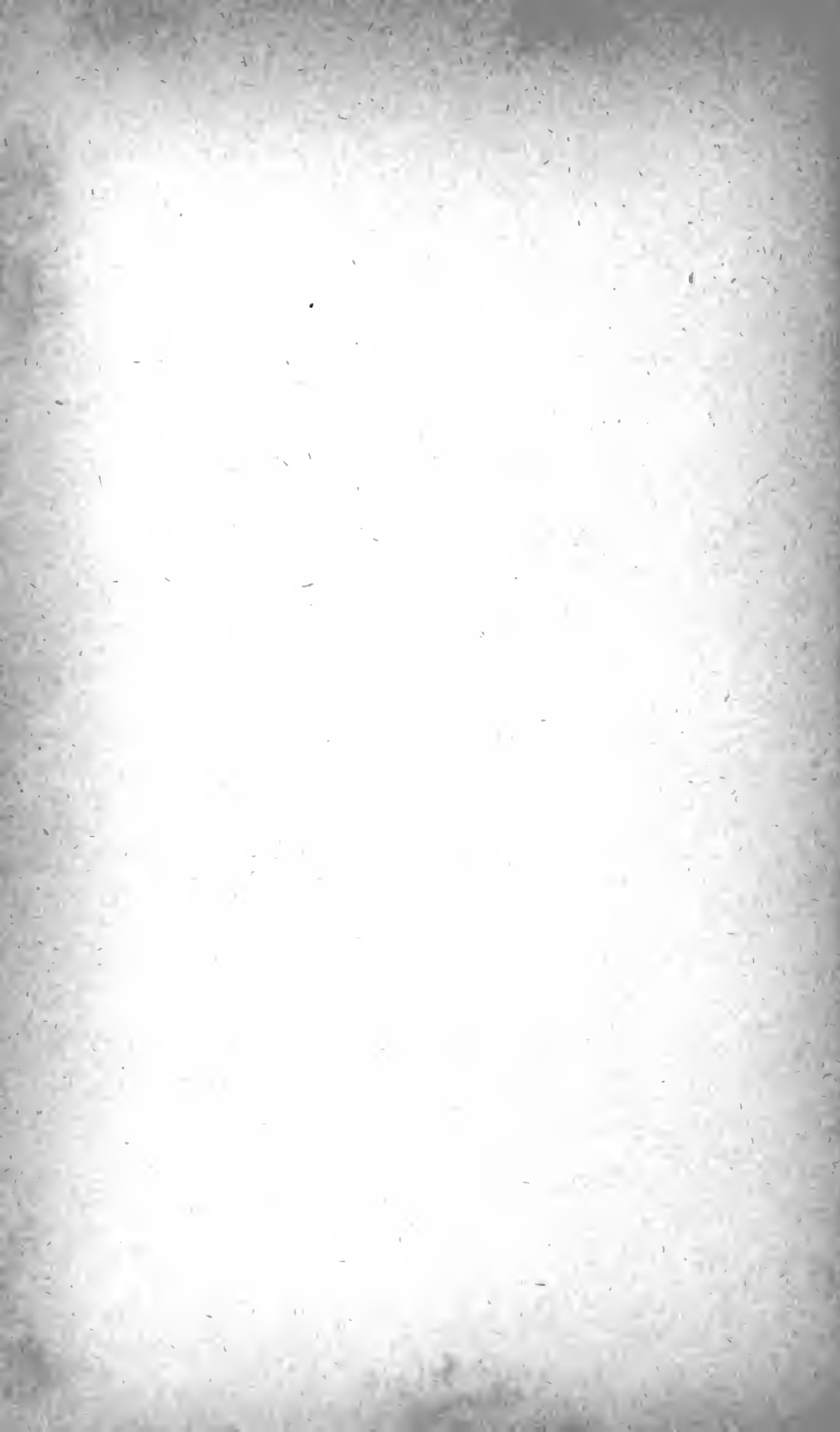
Voltou-se então o lobo para elle e disse-lhe: «Não cuides que o meu medo provém de ti; a quem eu temo é aquelle que te accompanha e que anda a caçar-me.»

Esta fábula prova que o homem não se deve gloriar senão das qualidades que lhe são proprias, nem envaidecer com as que lhe não pertencem.

לח סֶבֶלֶב וְהַנָּאב

יוֹם צִיר ' יוֹם חֶרֶן ' יוֹם כְּנוֹת הַגָּה קָם '
 הִנְנוּ בָּא ' הַגָּה הַנִּיע .
 בָּא עֲרִיד וְאָב עַת שָׁלוֹם וְנָקָם '
 הָלֹא תִשְׁמַע יוֹבֵל גְּרִיע :
 אָנָּה תִפְקֶה ' אָנָּה תִתְחַבֵּא עַל גִּפְשֵׁךְ '
 הָלֹא תִרְאֶה שְׁלֵהֲבֶת חֶרֶב .
 בְּעֶרְבָה ' בְּחֶר ' תִּרְחַח עַל רֹאשְׁךָ '
 וְהַצֵּר סָבִיב בָּמוֹ אֶרֶב .
 וְאִיךָ תָנוּס ' אִיכָּה תִנְצֹל מִיָּדִי '
 וּמִשְׁעִי מִי יוֹשִׁיעֶךָ :
 בָּדָה דָּבָר כָּלֵב ' וַיִּזְעַן וְאָב ' בִּי '
 בִּי לֵךְ ' כָּלֵב ' תִּדְרֹחַ אֲחִיךָ .
 לָמָּה פִיד תִּפְסֹת וּבִגְאוֹת תִּדְבֹר '
 וְהֵן אֲתָה סִנְרָתָה חֶלֶב :
 נִגְדִי בָמוֹ אוֹנֵב עִמָּךְ תִּתְחַבֵּר .
 הָלֹא עַל זֹאת נִקְרָאתָ כָּלֵב :
 אָבוֹ ' בַּע לֵךְ ' בְּסִיל ' כִּי לָרִיק תִּתְחַלֵּל .
 שְׁנִיד לֹא יִבְעֶתוּנִי .
 לוֹלֵא בַעַשׁ שָׁרְךָ אָמִיר ' כִּי ' לְשִׁלָּל '
 עֲצָמֶיךָ וְסִמְכוֹנִי :

בְּחֶלֶק אֲחֵרִים גָּבַר אֵל יִתְבָּאֵר '
 לֵאמֹר ' הֲלֹא לִי הַבָּאֵר .
 וְהוּא שָׁאֵב מִבּוֹר רַעְהוּ :
 בְּמִחְתָּרֶת גָּבַב רַגַע אִם וַיֵּצֵא '
 וַיִּסְרוּ מִמֶּנּוּ מִיָּסָח
 אֲשֶׁר גָּבַב וְגַם שָׁחָהוּ :

٣٩ كلبان

كَلَبَ مَرَّةً كَانَ فِي دَارِ أَصْحَابِهِ دَعْوَةً فَخَرَجَ إِلَى السُّوقِ
فَلَقِيَ كَلْبًا آخَرَ فَقَالَ لَهُ أَعْلَمُ أَنَّ عِنْدَنَا الْيَوْمَ دَعْوَةً فَأَمَضَ
بِنَا لِنَقْصِفَ الْيَوْمَ جَمِيعًا فَمَضَى مَعَهُ فَدَخَلَ بِهِ إِلَى الْمَطْبَخِ
فَلَمَّا نَظَرُوهُ الْخُدَّامُ قَبَضُوا أَحَدَهُمْ عَلَى ذَنْبِهِ وَرَمَوْهُ بِهِ مِنْ
الْحَائِطِ إِلَى خَارِجِ الدَّارِ فَوَقَعَ مَغْشِيًّا عَلَيْهِ فَلَمَّا أَفَاقَ وَانْتَفَضَ
مِنَ الشَّرَابِ فَرَأَوْهُ أَصْحَابُهُ فَقَالُوا أَيْنَ كُنْتَ الْيَوْمَ فَكُنْتُ
تَقْصِفُ فَإِنَّمَا نَرَاكَ مَا خَرَجْتَ الْيَوْمَ تَدْرِي كَيْفَ
الطَّرِيقَ *

هذا معناه

أَنَّ كَثِيرِينَ يَتَطَقَّلُونَ فَيُخْرِجُونَ مَطْرُودِينَ بَعْدَ الْإِسْتِخْفَافِ
بِهِمْ وَالْهَوَانِ *

39. Os dois cães

Um cão, cujos donos estavam para dar um banquete, sahiu, e, encontrando na praça outro cão, lhe disse: «Saberas que temos hoje festim em casa; vem commigo, divertir-nos-hemos juntos.» O outro cão accompanhou-o e

ambos entraram na cozinha. Mal os creados o viram, um delles, pegando-lhe pela canda, atirou com elle por cima do muro para o meio da rua. O pobre cão caiu sem sentidos.

Quando voltou a si, sacudiu o pó que o cobria.

Os seus companheiros que o virão perguntaram-lhe: «Onde tens andado hoje? onde estiveste a divertir-te? Pois, o que parece é que não estás hoje capaz de atinar com o caminho.»

Esta fábula significa que ha muitas pessoas que chegam sem ser convidadas, mas que sahem expulsas, ao pêsso do desprezo e da vergonha.

לט הקלב ורעהו

קלב בחוץ אמר אל אחד מהעו'
הלא תדע כי יום מושקה ושמחה לנו'
הן אדני קרא לכל מידעיו
לסעדה לבם ולהתעלם עיניו :

ועתה אם אבל תחפץ חיוס אתי'
יש לנו רב ' אחי ' עלינו אל תחוס .
בוא נא איפוא לשחות ולחג בביתי'
הלא אתה רעי ' למה תשוב בחוץ :

אני איש ואחיו ' זה בצד זה דהר'
רצו ביתה מושקה לדרש להם ואכלוהו
אך ממבשלים ' בראותם זר ' מהר'
אתנו בנבכו ובעד המור רמוהו :

בִּין רָפִישׁ וְעֶבְרִיט קִרְעַ 'נִפְל' רָבִין .
 רוּחוֹ תִתְפַּעֵם בּוֹ וְנִפְּשׁוּ מִתְקַרְרֶת .
 נִדְחִים 'נִכְחַל' וְיֵשֶׁב שָׁם 'קִפְּנֵר מוֹכֵם .
 לִפְנוֹת עָרֵב חֲמוּץ 'וְהֵן בְּגִלוֹ מוֹעֶדֶת :

אֶמְרוּ בְּעֵין 'מִה לָּךְ 'נְאֻי מִיֶּנֶה תְּבוּא .
 צוֹלַע 'מִתְנוֹדֵר' בְּמִאֲחֹרֵי עַל הַיָּן .
 גַּם חֶבֶר בַּל תִּיכַל הַדֶּרֶךְ תִּלְךָ בּוֹ .
 תִּמְשֹׁשׁ 'תִּנְשֹׁשׁ' בְּגֶבֶר בְּלִי עֵין :

כִּכָּה אֵל כָּל מִשְׁתַּח וּמִחֲרוֹ בָּרִים .
 יִרְצוּ לִשְׁלֹחַן וְחִמָּה לֹא נִקְרְאוּ .
 בַּק קָלוֹן וּמִצְאוֹ תוֹךְ עֶבֶת מִסְכִּים .
 וְשׁוּבוּ נִגְרָשִׁים בִּיקָם בְּאַשֶׁר בָּאוּ :

٤٠. إنسان وحيّتان

إنسان مرّة نظر حيّتين تفتشّان وتتناحشان وإذا بحية
أخرى قد أتت فأصلحت بينهما فقال لها الإنسان لو لا
أنك أشّر منهما لم تدخلي بينهما *

هذا معناه

أنّ إنسان السّويسر إلى أبناء جنس *

40. O homem e as duas serpentes

Um homem viu um dia duas serpentes que brigavam e se mordiam com raiva, quando outra serpente chegou e as reconciliou.

O homem disse então á recém-chegada: «Se tu não fosses peor que ambas, não terias interferido como medianeira».

Esta fábula prova que o mau procura sempre gente da mesma especie que elle.

כ האיש והנחשים

אֶפְעָה וְצַעַ

מִתְאַבְּקִים .

חֲמָה בְּשַׁעַ

הֵם בְּרִימִים .

בָּאֵף וּבִזְעֵם

שֵׁן חֲרָמִים .

בְּכַרִּי טַעַם

בֶּן שִׁרְקִים :

לֹא אָבוּ שְׁקֵט

מִתְרוֹצְצִים .

בְּאֵשׁ דִּלְקָה

הֵם נִצְצִים .

גִּימָה בְּקִישָׁת '

בִּימוֹ חֲצִים .

שָׁנָם בְּעִשָׁת '

בֶּן מִשְׁמָשִׁים :

בָּאֵה רִיבִימוֹ

מִן הַצִּפּוֹן '

וְחִישׁ עֲלִימוֹ

בֹּא שְׁפִיפּוֹן '

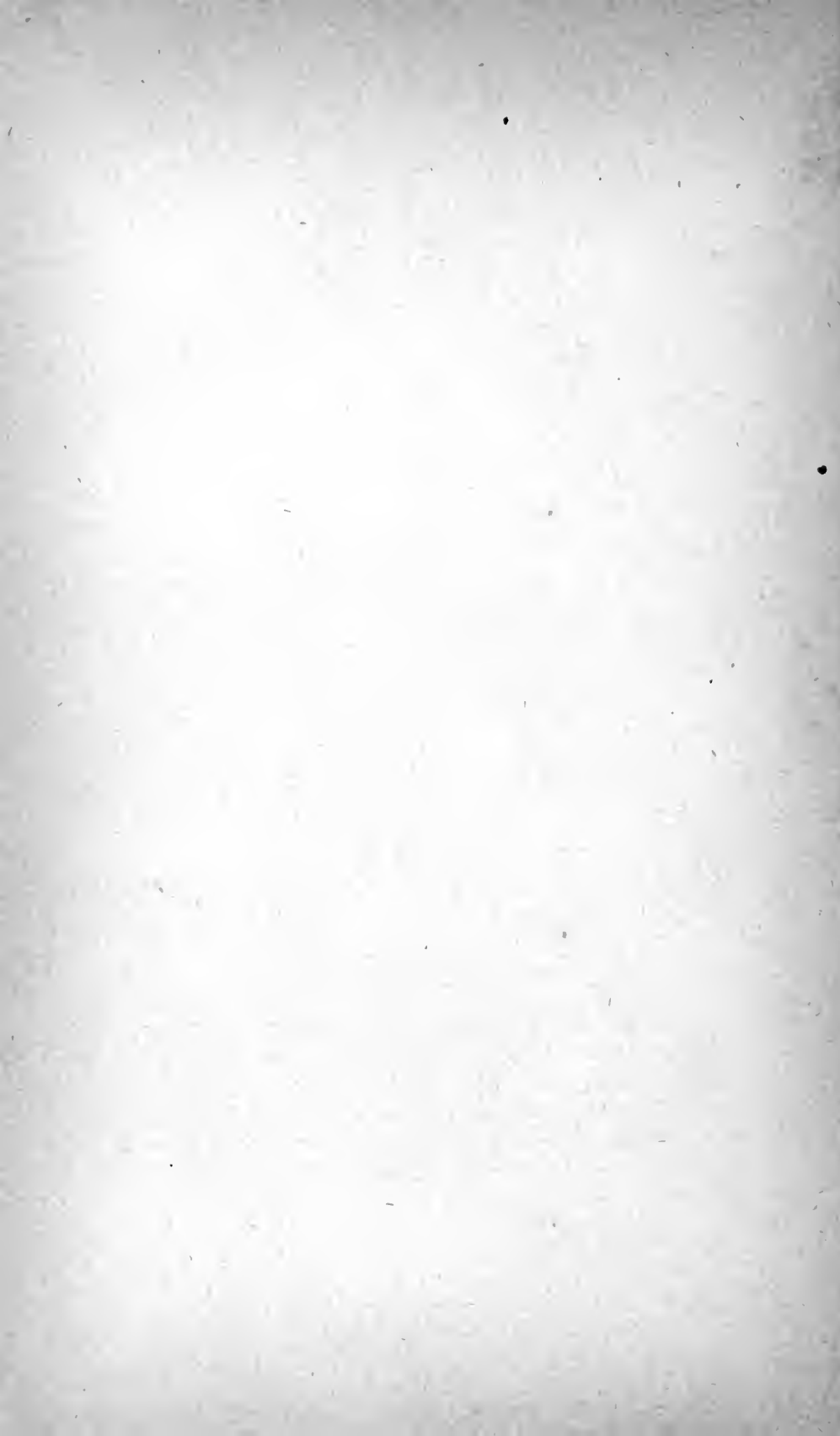
דְּבַר אֲלִימוֹ

וְקָם הָלֵם ' .

עד תת בינימו
חן ושלום :

אני מעביר
לצדעוני'
אמר לו גבר
תקבמוני'
לולא הרשעת
יותר מהם'
לא התנצבת
בין שניהם :

גבר גרם
בין בוכים .
שושן פורח
בין רביבים .
הטוב צומח
בין הטובים .
קלב נובח
בין קלבים :

٤١ كلب وشوكة

كلب مرّة خطف بضعة لحم من المسلخ ونزل يخوض في
النهر فنظر خيالها في الماء وإذا هي أكبر من التي معه فرمى
التي معه فانحدرت شوكة فأخذتها وجعل الكلب يجرى
في طلب الكبيرة فلم يجد شيئاً فرجع في طلب التي كانت
معه فلم يصبها فقال ما شئ من الغرور أقل رأيا متى لأننى
ضئعت ما كان معى وطلبت ما لا يصلح لى .

هذا معناه

من يترك شيئاً قليلاً موجوداً ويطلب كثيراً مفقوداً .

41. O cão e o milhafre

Um cão uma vez arrebatou um pedaço de carne de um açougue e desceu para um rio. Ao atravessá-lo, viu na água a imagem da sua presa; mas como esta imagem lhe parecesse maior que o pedaço de carne que elle trazia, largou-o. No mesmo instante um milhafre descia e o levava. O cão andou á procura do bocado maior, mas não o encontrou. Voltou á procura do que abandonara, mas foi de

balde. Então disse: «Ilusão alguma teve menos fundamento razoavel do que a minha. Abandonei o que tinha no meu poder, para correr atrás do que me não convinha.»

Esta fábula dirige-se áquelle que abandona um objecto de pouca importancia, mas que tem seguro, para ir em busca de outro incerto.

מא סבלב וְהָאָהָה

קָלָב מָאָת טָחָה גִּתְח בְּשָׂר גָּזֵל '
 וַיִּבְקֶשׁ לְאָכְלוּ מִקּוֹם הַשְּׂמֵט וַכְּטַח .
 מִצָּא גָּזֵרוּ נָהָר מִיָּמָיו לְאֵט וְזֵל '
 אֵין לְעָבְרוּ וַיֵּרָא תַּחְתָּיו צֶלֶם הַגִּתְח :

וַיִּנָּהָר וַיִּטְבַּע תוֹךְ הַגִּתְח ' וַיִּנָּהָר
 הַבְּשָׂר מִשְׁנָיו לַקַּחַת אֵת צִלְמוֹ .
 שְׁנִיפְתִּי אָהָה עֵת תְּטוֹשׁ עָלַי טָרַף '
 וְהוּא יָנַע תָּנִים וַיִּשְׁחַת אֵת לַחְמוֹ :

יָמִין וּשְׂמָאל שָׁחָה ' לְכָלִי מוֹעִיל בְּקֶשׁ .
 וַיֵּאמֶר קָלָבוּ ' אַחֵר הַכָּל הַקָּלָתִי .
 פָּנִיתִי לְבָצְעִי וַיְהִי לִי לְמוֹקֶשׁ '
 כִּי לָהֶם וּמִזֶּזֶן בָּעֵד צֶלֶם עֲנֻבְתִּי :

בְּשָׂאוֹל לֹא וַיִּשְׁבַּע ' עֵין לֹא תֵאמַר ' בִּי .
 לָמָּה גָּבַר תִּיבַע לְהִדָּף אַחֵר הַעֲשֵׂר .
 שְׂמִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר חִנְנָה שְׂדֵי '
 אִם מִעֵט ' אִם הַרְבֵּה ' וְאֵן תִּשְׁיֵג הָאֲשֶׁר :

וְאַף גַּם זֹאת שִׁמַּע ' אִם לֹא תִבְּחוּ מוֹפָר '
 מִרְרָם מִיִּם תִּשְׁפֹּךְ ' שָׂאֵב ' קִבֵּץ דִּנְגָה .
 גָּבֵר נִכְסֵל לַחֲוֹן לֶחֶם חָקוּ וְחִסָּר .
 טוֹב מִעֵט קָרוֹב לָךְ מִבֵּב רְחוֹק מִמֶּנִּי :

تتم هذا الكتاب الذى هو احدى وأربعون مثلاً
على التمام والكمال بغير زيادة ولا نقصان

Aqui termina este livro que contém quarenta e uma
fabulas exactamente.

סוף מלאכתו ' קורא נחמד ' הנני .
פי ' החירות ' בנשיר ' שקול ' הנני .
מבל ' אחת וארבעים ' פה הנני .
ברוך אשר הביאני עד הנני :

APPENDICE

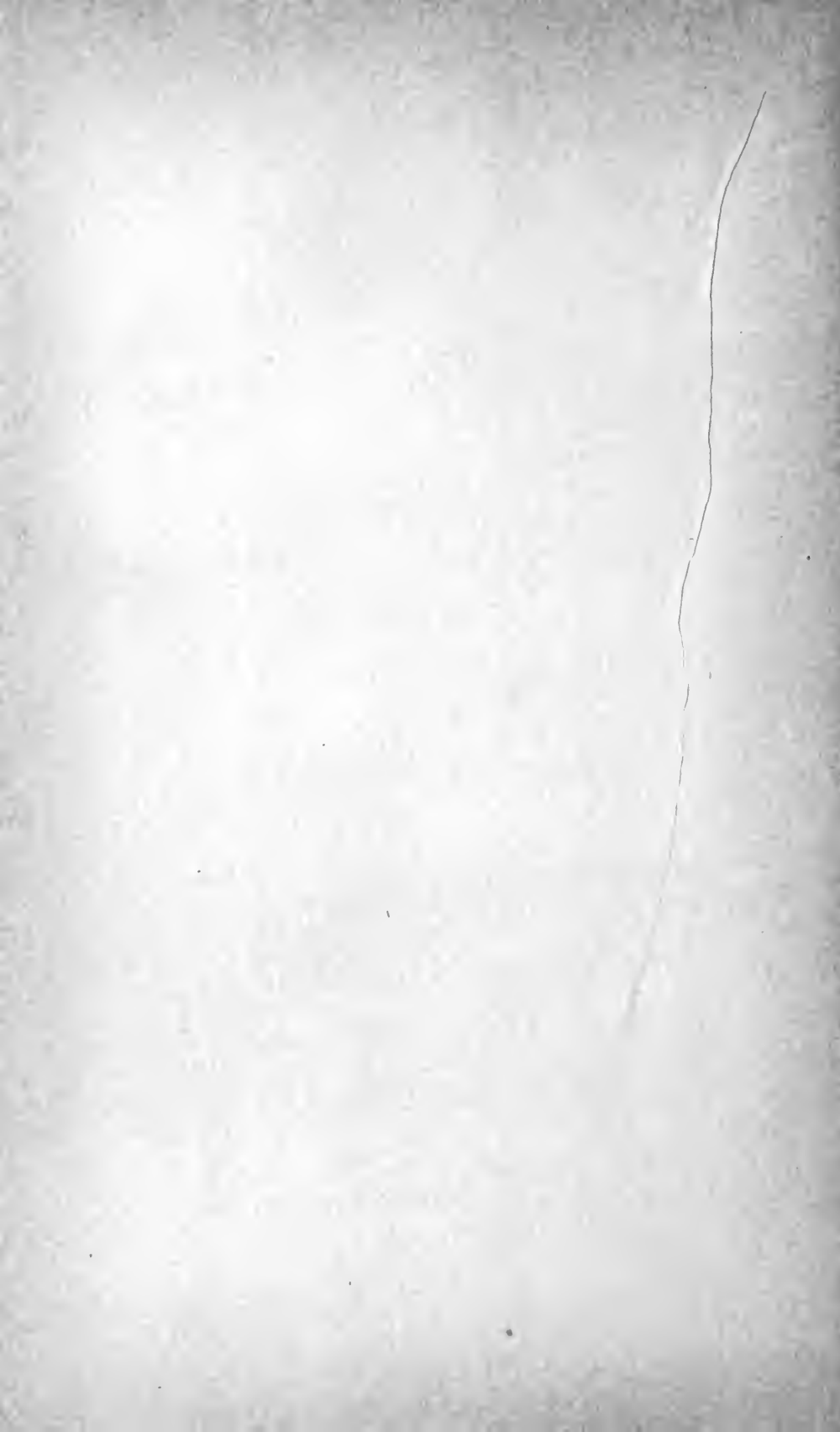

O saber e a ignorancia

اخو العلم حتى خالد بعد موته
واوصاله تحت التراب رميم
وذو الجهل ميت وهو ماش على الثرى
يعدّ من الأحياء وهو عديم

O sabio vive eternamente depois da sua morte, não obstante os seus membros desfazerem-se em pó no sepulcro; ao passo que o ignorante é como um morto a andar sobre a terra; é contado no numero dos vivos e no entanto já não existe.

חַכָּם לִבָּב לְעוֹלָם חַי וְעוֹר גַּם אַחֲרֵי מוֹתוֹ
בְּבוֹא רֶקֶב בְּעֶצְמוֹתָיו וְעַם עֶפֶר תְּבוֹנָתוֹ
וְאִישׁ בְּעַר כְּמֵת נִדְשָׁל וְעַל אֶרֶץ הַלִּיכָהוּ
דְּמוּת חַי לוֹ וְלֹא בֶן כִּי כְּבָר בְּאֶה תְּלִיפָהוּ :

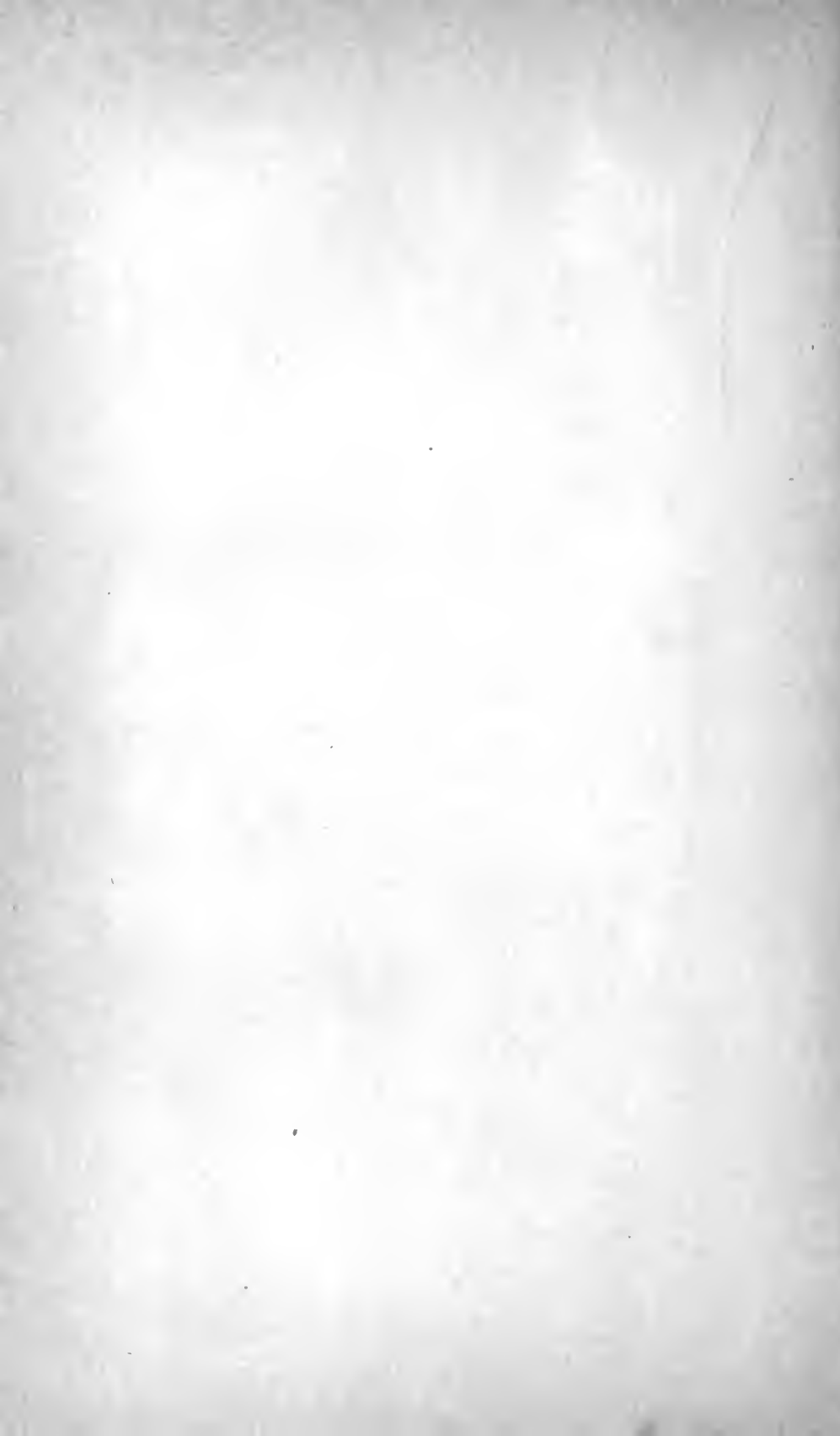

A modestia e a inveja

وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ نَشْرَ فَضِيلَةٍ
طُوِيَتْ أَتَاحَ لَهَا لِسَانٌ حَسُودٌ
لَوْ لَا اشْتِعَالُ النَّارِ فِيمَا جَاوَرَتْ
مَا كَانَ يَعْرِفُ طِيبُ عَرَقِ الْعُودِ ❦

Quando Deus quer descobrir a virtude que se esconde na sombra, suscita contra ella a lingua do invejoso. Se o fogo não lavrasse em tudo quanto o cêrca, não seria conhecido o perfume do aloes.

אִם יֶאֱכָה אֵל לְגִלּוֹת מַעֲשֵׂי אִישׁ תָּם וְרַב חֶסֶד
תִּמְחַעֲלֵם ' יַעֲוֹר לוֹ כְּשׁוֹט שׁוֹטֵף לְשׁוֹן חֹשֵׁד :
לֹא סָבִיב תִּשְׁלַח אֵשׁ לְשׁוֹן אֵף בְּאִשֶּׁר הוּא שֵׁם '
אִיד וְיִבֶּע קְטוֹרֶת אֲהִלּוֹת שָׂדֵי וְחִין שָׂרָשִׁם :

Elogio do sapientíssimo e benemerito Grão-Rabbino
Lazaro Wogue¹

אָבּוּא בְּנִיב שְׁפָה וְכַף שׁוֹמֵם
לְשִׁיר לְאִישׁ חֲסִדִי וְלַמַּנְצָם :
יָרְבוּ שָׁנוֹת חַיָּו יְחִי שְׁמֹם '
עוֹר יַעֲשֶׂה חֵיל כְּגֹן פּוֹרֵם :
וְכָרוּ לְעוֹלָמִים תִּישָׁכֶם '
רוּחוֹ בְּכוֹכְבֵי אֵל וּבְיָרֵם :

אֵל! חֲכָד שׁוֹפֵר בְּעוֹ צוּרֵם '
תּוֹדָה תִּנָּה לְאֵל וְהַשְׁתּוּחַם :
שָׁלַח לְמוֹ אֶרֶץ גְּלוֹת עֵינָם '
וַיַּעַן אֲשֶׁר פָּטַל אֲמַת שׁוֹלֵם :
בְּצִחִי בְּרָנָה צָרַפֶּת עַל כִּכָּה '
עַל כִּי בְּחֶרֶד צָמַנְתָּ פְעָנָם :
עַל כֵּן לְהוֹדוֹת לוֹ אֲמַרְם שְׁמֵר '
אָבּוּא בְּנִיב שְׁפָה וְכַף שׁוֹמֵם :

---

¹ Era ainda vivo o Grão-Rabbino L. Wogue quando fiz esta poesia, cedendo a um sentimento de profunda gratidão e de admiração pelo homem que, como mestre e amigo, nunca me negou os seus preciosos conselhos durante a composição e revisão d'esta e d'outras obras.

לֹא אֶתְּרִישׁ בְּדִיו וְנוֹעַם כִּיהוּ '
 בְּלִתִּי רִבִּיר חֲקִמָה הִלֵּא פִתָּח :
 לִחֵב תִּנִּית שִׁיחוּ וְעִטּוֹ לִחֵט '
 מוֹשִׁיב בְּדִי סוֹפֵר גִּלּוֹת מוֹחֲשֵׁם :
 עַל זֹאת אֶסְפֹּר כִּי תִחְלֹת גִּצָּח '
 לְאִישׁ אֲשֶׁר גִּאוֹת לְהִשְׁתַּכֵּם :
 אֶךְ מוֹחֲלָאֵל יָדִי וְאִיךָ אֲשִׁינָה '
 לְשִׁיר לְאִישׁ חֲסָדִי וְלִמְנַצֵּם :

יָדִין בְּמִישְׁרִים וְשׁוֹבֶת נָחַת '
 חִבּוֹ בְּרַקָּה מַעֲשֵׂה רוֹגֵם :
 אֶזְרָ בָּעוֹ כִּתְּנִיו וְאַצֵּר דָּעַת '
 מִשְׁכֵּם וְחֹת עוֹר וְעוֹר הוֹכֵם :
 יָדִיו אֲמוֹנָה לוֹ וְכַף גִּצָּחַת '
 לֹא כִתְּתָה רוּחוֹ וְלֹא נָם לֵם :
 שִׁמַּח בְּטוֹב מַעֲבִיו וְנִפְתָּ לָקַח '
 וְרַבּוֹ שְׁנוֹת חַיָּיו יַחִי שְׁמֵם :

עוֹר כָּל יָמֵי הַבַּל וְשִׁכְתּוֹ אֶרֶץ '
 מוֹחִיר כְּבוֹד וְזָכְרוֹ וְיוֹתֻלָּמָם :
 נִקְרָא אֱלִיעֶזֶר שְׁמוֹ בַּקֹּדֶשׁ '
 וְחַל כִּיּוֹם בְּהִיר וְגַר קִידָם :
 וְתָן אֱלֹהִים לוֹ כָּעַל כָּל חֲסֵד '
 נִפְשִׁי תִפְרֹשׁ בִּי וְתִתְּנֵם :
 כִּי כָל דְּרָבָיו חֵם אֶמֶת וְצֶדֶק '
 עוֹר יַעֲשֶׂה חוֹל כְּגֹן פּוֹרֵם :

וְכָה תִּפְלְתִּי לְאֵל שָׁמַיִם '
 תְּכִיד אֲשַׁחַר לּוֹ בְּלֵב בּוֹטֵם :
 זוֹקֵף בְּבִיכּוּסִים הוּא וְנֹתֵן כֶּסֶם '
 עַד יַעֲבֹר יָגוֹן וְסָר מִרְּוּחַ :
 וְכִירַת נִבְלֵי יִצְחָק מִשְׁחָק '
 עַל אִישׁ תְּכִים הָעוֹת אֲנִי זוֹכֵם :
 וְכִי נִזְרִי אֵל נֹהַ עַל כְּלִיָּהּ
 וְכִי לְעוֹלָמִים תִּשְׁכַּח :

רָאָה כְּנִי מִלֶּדֶת מֵלֹא לּוֹ אֶדָּר '
 וְיָקָר לְכִלְעוּמָד עַל־מִפְתָּח :
 כֵּן שִׁאֲפָה רוּחִי רָאוֹת מִרְאֵהוּ '
 לְבִי כְּאוֹר אִשׁ אֶחָבוּ נֹפֵחַ :
 עַל זֹאת אֲבַקֵּשׁ מִחֵלֶב הָאָרֶץ '
 לְשִׁקֵּד עַל־פְּתָחוֹ כְּדֵל אוֹרֵם :
 הִנֵּה יָדִיד נִפְשִׁי כְּאוֹר זוֹרֵם '
 רוּחוֹ כְּכּוֹכְבִּי אֵל וְכֹרֵם :

אֵיךְ יַעֲלֶה עַל לֵב לֵלֹא הַשְׁגָּח '
 לְנֹעַת תְּמִידוֹת פִּי וְחִין תְּרִים :
 יוֹם יוֹם אֲבַקֵּר בּוֹ לְהַסְפֵּחַ '
 עֵת אֶחְנֶהוּ פִּי כְּרוֹן פִּי־צֶמֶח :
 וְהֵה הוּא אֶל־עֲזָרִי וְאֵם סוֹלֵם '
 רֵב לִי וְגַם לְבִי לְזֹאת גִּפְחַם :

Naufragio

Ao meu querido irmão Salomão Bénoliel

שִׁכְנִי בְּתֵי הַיָּם וְנָתַתְּ לִי
יִוְרְדֵי הַיָּם שְׂכָרָם עַל בְּנֵי רוּחַ
מִה־תִּבְטְחוּ ' עַתָּה יָבֵר אֵל לְשׁוֹמְרֵי
נַפְשׁ כָּל חַי נִגְדְּרוּ אֶרְצָה תְּשׁוּמִים :

מִיָּם בָּבִים סְבוּנֵי הַקִּיבוּנִי
מִצִּוּלוֹת יָם כְּרָגַע שְׁטֵפוּנִי
הַכְּלִי מִצּוֹק מִבְּקָר אֶפְפוּנִי
שִׁנִּי שְׂאוֹל מִכָּל צַד רְדְּפוּנִי :

יָמִין וּשְׂמָאל לֹלֵא מוֹעִיל אֲשִׁינִים
גַּל אַחֵר גַּל עָלַי רֹאשִׁי גִּית
כְּמִרְחֹק סוּם מִלְחָמָה יָרִים
כָּל מוֹשְׁבֵּי עָלַי הַיָּם הָרִים :

אֵיכָה תִּבְלֶה תִּבְלֶה כְּעֶשֶׂן תִּהְיֶה
אֵיכָה נָמַס שְׂרָה וְהָרִי אֵיפָה הוּא
הֲלֵא כָּל בֵּית מוֹשֶׁב נִמְלָח כְּמוֹהוּ
וְהָאֶרֶץ הִיטָה תִּהְיֶה נִבְהוּ :

מִהֲתַעְלִימוּ נִגְהַךְ שְׁמִשׁ פִּתְּאִם '
 הֲלֹא סוֹפָה בְּלִבְבִי יָמִים תָּהִם '
 תִּשְׁאַף כְּדוֹב בְּנִשְׁוִי תִּשְׁאַג תִּנְהִם '
 וְחֶשֶׁד עַב עָלַי כְּנִי תְּהוֹם :

חָדְלוּ רְאוּת וּתְדַעְכָּנָה עֵינַיִם '
 אֶפְלֵ שָׁד אֶת חֲלָדִי בַּצְהָרִים '
 וּתְנַתֵּר רוּחַ אֲרוֹן שְׁמַיִם '
 מִרְחֶכֶת עָלַי כְּנִי תִמּוֹם :

אֵלֵי אֵלֵי נִחַפֵּד עָלַי מִרְבִּי '
 אֶלְלִי לִי אִם לֹא תִשּׁוּר עֲצָבִי '
 אֶתְהֶה כִּי לִי נִשְׁבֵּר תִּמְחָה לִכִּי '
 שְׁמַע קוֹלִי יָמִים נִתְרוּ כִּי :

תִּבּוֹת אֲרוֹן בְּכָלִי גִמָּא רַעְצָתָ '
 אֲנִיוֹת עוֹ כַּעֲשֹׂן קֵל פִּצְצָתָ '
 וְצִלְעוֹתָן בְּחִרֵי אֶף מִצְצָתָ '
 בְּרִשְׁפֵי אֵשׁ כָּל פֶּאֶרֶן חִצְצָתָ :

וְעֶתָּה אֵין לִי מְחוּז וּמְאוּר '
 אִשָּׁא עֵינֵי אֶלְיָךְ אֵל גְּאוּר '
 הוֹפִיעָה לִי כָחַם צַח עָלַי אוּר '
 וַיֵּאמֶר אֵל יְהִי אוּר וַיְהִי אוּר :

Zara¹

Feliz de quem passou, por entre a magua
E as paixões da existencia tumultuosa,
Inconsciente como passa a rosa,
E leve como a sombra sobre a agua.

Era-te a vida um sonho: indefinido
E tenue, mas suave e transparente.
Acordaste... sorriste... e vagamente
Continuaste o sonho interrompido.

וְהָרָה

אֲשֶׁרִי אֲשֶׁר הָלַךְ בְּעֶצְבוֹת הַבַּל'
וּבְסַעֲרוֹת לֵבָב וְרִגְשֵׁת הַיָּמִים'
נִרְדָּם דּוֹמָם בְּצִיץ צֶ'ן רָבַע וְנָבַל'
וְקַל כְּצֹל נָטוּי עַל פְּנֵי אֲנָמִים:

הָיָה לָךְ חֲזִיוֹנוֹת כָּל יָמֵי מְגוּרְךָ'
חֲלוֹם וְךָ וְנָעִים כְּשֶׁעָפִי לֵיל שְׁלוֹם'
הַקּוֹצוֹת וְשִׁחָקָה''' וְסִגְרִתָּ עֲפָעָפוֹךְ'
וְחוֹסִיפִי לָנוֹם שְׁנִית וְלַחֲלָם:

---

¹ Foi publicada esta poesia na *Zara*, edição polyglotta, dada á luz em 1894 por Joaquim de Araujo.

Endechas de Luiz de Camões a Barbara escrava ¹

Aquella captiva,
Que me tem captivo,
Porque nella vivo,
Já não quer que viva.
Eu nunca vi rosa
Em suaves mólhos
Que para meus olhos
Fôsse mais formosa.

Nem no campo flores,
Nem no céu estrellas,
Me parecem bellas
Como os meus amores:
Rosto singular;
Olhos socegados,
Pretos, e cansados
Mas não de matar;

---

¹ A traducção hebraica d'esta poesia saiu na *Pretidão de Amor*, do meu illustre e carissimo amigo e mestre Dr. Xavier da Cunha, em 1896.

Uma graça viva,
Que nelles lhe mora
Para ser senhora
De quem é captiva;
Pretos os cabellos,
Onde o povo vão
Perde opinião
Que os loiros são bellos;

Pretidão de amor;
Tão doce a figura,
Que a neve lhe jura
Que trocára a côr;
Leda mansidão,
Que o sizo acompanha...
Bem parece extranha,
Mas... *barbara* não;

Presença serena
Que a tormenta amansa:
Nella emfim deseansa
Toda a minha pena.
Esta é a captiva
Que me tem captivo:
E, pois nella vivo,
É fôrça que viva.

שיר אשר לקמואינס
על שפחתו היפה הנקראה בארבארה

Ao meu dilecto amigo Dr. Xavier da Cunha

שפְּחָה לְקַחְתִּי לְבָצְעִי
וְכִשְׁבֹּי חֶרֶב לְקַחְתִּי '
תַּחַת יָדָה נִפְּשִׁי שְׁמַחְתִּי '
וְאַחֲרָה בָּצַע לְבָצְעִי :
אֵין קְמוּחַ צִיץ וּפְרָחִים
הַנּוֹחֲנִים רִיחָם בְּנִגְנוֹת '
כִּי בַעֲתִי בֵּין הַבְּנוֹת
כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין חֲחוּחִים :

מָה אֶשְׁנֶה לָךְ מָה אֶעֱיֹד '
תִּגַּשׁ שׁוֹשֵׁן בְּעַמֻּקִּים '
אִם כּוֹכְבֵי אֹר בְּשִׁחְקִים
וְאִירוֹ כְּזֹהַר הַדֶּג :
אַחַת הִיא וְאֵין בִּלְתָּה '
אֵין מוֹם בָּה עֵינֶיךָ יוֹנִים '
הַמּוֹרִים חֲצִים שְׁנוּנִים
אֵל נִפְּשׁ כָּל רֹאֵה אוֹתָה :

מִקּוֹר חַן וּמִסְמָדִים
 עֲנֵי יוֹנְתִי הַבֶּרֶה '
 אֲזִי הָיִתָּה שְׂפָחָה לְשָׁרָה
 וְשָׂרָה לְעֶבְרִים :
 גַּם חֲשׂוֹךְ מִשְׁחֹר שְׁעָרָה '
 וְעָמָה קִדְרוֹת כְּעָרֵב '
 לְהָעֵר כָּל כֹּהֵן כִּי עָרֵב
 מִשְׁעַר צָהָב שְׁחוּרָה :

שְׁחַרְחַדָּתָהּ הִיא וְנֶאֱמָה
 נִבְחָרוּ מִשְׁלֵג פְּנִיָּה
 וּמִכְפּוֹר עֵשֶׂת מְרָאָה
 לְהַעֲנוּג וּלְהֶאֱמָה :
 נִפְתָּה הַטַּפָּחָה שְׁפָחוּתֶיהָ '
 פִּיָּה עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה :
 תְּזוּרָה הִיא אִם נִבְרָה '
 לִבִּי אֲסוּר בְּתַרְמִיָּה :

מִי זֹאת נִשְׁקָפָה בְּמוֹ שְׁחַר '
 חֲמִלְיָנִית עָלַי חֲמָה '
 תָּמָס סְעָרָה לְדַמְמָה '
 וְלֵב נִכְמָר כְּצֶמֶר צָחַר :
 זֹאת שְׂפָחָתִי אֲשֶׁר לְקַחְתִּי '
 וְכִשְׁבוּי חֶרֶב לְקַחְתִּי '
 אִם בִּידָה נִפְשִׁי שְׂמִיָּה '
 גַּם לְחַיּוֹת עָלֶיהָ בְּשִׁחְתִּי :

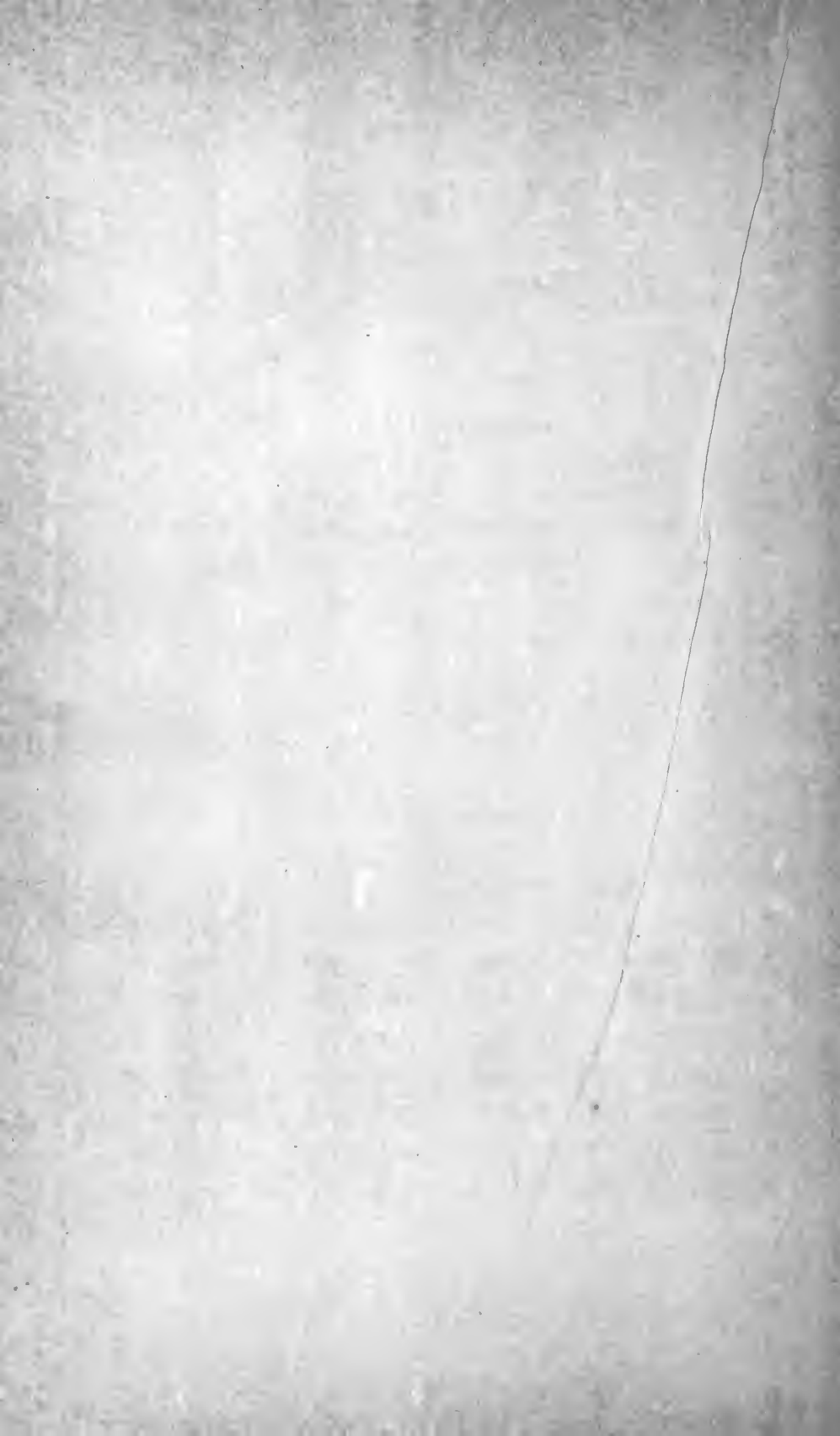
À memoria de David Cohen

מִנְרָתִי אֵימֹם יָמָה כּוֹכֵב הוֹפִיעַ '
לְעֵינֵינוּ זָרַח ' וּנְקָא לוֹ ' הַיָּדָד :
אָבֵן עַר מַחְצִית אֶרְחוֹ מָרָם יִנִּיעַ
וַיַּעֲקֹר פְּתָאֵם וּמָרוֹם שָׂדֶד :

אִיד נִפְלֵת מַעַל נִגְדַעְתָּ מִרְקֹעַ '
הִילַל בֶּן שָׁחַר יוֹם בְּשַׁעְלוֹ מָדַד
מִסְלָתָהּ אֱלֹהִים ' וּכְמוֹ אָבֵן הַסִּיעַ
זֶר וְרַחֵם אֲשֶׁר עַתָּה חֹשֶׁד וְנוֹדָד :

שִׁכְנִי לְחוּף זָמִים ' הָאִי ' אֶל הַמִּי לָךְ '
כִּי נֶאֱסַף בְּנֶךְ ' גִּרְדָּה סָר וַיִּלָּךְ '
וַיִּלָּךְ בַּעֲדֵי יוֹם מֵאֶרֶץ הַחַיִּים :

הִנֵּה מִן לְעַקֵּר וְסִפִּידִים לְאַפֵּר '
בְּחֶפֶז אֶל שְׂמֹךְ דָּוִד כִּהֵּן מִסְפָּר :
אִיכָה יוֹעַם זָהָב בְּיָרְבָהּ אֵימֹם :

Epitaphio de David Cohen

תירוש דָּגוֹן '	בְּכַף אֲגוֹן '	דוריו לָגוֹן '	הוריד רוחו :
נָצַב אֵיחָן '	עַל חֲמִסְפָּתוֹן '	גִּרְדוֹ נָתַן '	מחר-יִרְחוֹ :
לֵב גִּאֲמָן '	בְּפוֹ נִטְמָן '	אֶבֶח נִסְמָן '	תָּמִיד נִכְחוֹ :
מִתּוֹדַ עֵשׂוֹן '	בְּאוֹר כְּבִשׁוֹן '	עָלָה שׁוֹשׁוֹן '	לְבֵית נוֹחוֹ :

Epitaphio de Arão Cohen

אֶתְהָה כִּי כָכָה '	דָּגוּל מְרַכְכָּה '	בְּטָרָם שׁוֹכָה '	תִּהְיֶה בּוֹ זִוְרָקָת '
הִיָּה בְּמֵאוֹר '	מְצִיץ חֹן נְאוֹר '	בְּאֶדָם טְהוֹר '	פְּטִיָּה וּבְרָקָת :
רַב מִחֲשָׁבוֹת '	מוֹשֵׁד לְבָבוֹת '	פִּיהוּ נְדָבוֹת '	צָדֵק וְשָׁלוֹם :
נֶפֶשׁ יִמְרָה '	בְּטוֹב צְרוּרָה '	מְנַסֵּךְ בָּרָה '	סִפִּיר יִתְלֵם :
הִדְרַת בְּחוּרִים '	אַרְבָּעָה טוֹרִים '	בְּפוֹ קְשׁוּרִים '	וּבְנִשְׁמָה :
כָּל־טוֹב נִמְצָא־בוֹ '	חֲתוּם עַל לְבוֹ '	כָּל־שֵׁם שְׁבוֹ '	וְגַם אֲחֻלָּמָה :
הִגִּיד אֲמֵרוֹת '	נְעִים וְמִירוֹת '	זְבוֹת וּמֵהוֹרוֹת '	בְּעֶרְךָ יָפָה :
נִסְק לְמָרוֹם '	לְזִבּוּל הַשָּׁלוֹם '	אֶךְ תִּרְשִׁישׁ הַלּוֹם '	שִׁמָּם וְיִשְׁפָּה :

INDICE

Dedicatoria	v
Prefacio	vii-xi

Fabulas

Ao leitor	1
O leão e os dois touros	5
A gazella	11
A gazella	13
O leão e a raposa	17
O leão e o touro	19
O leão e a raposa	23
O leão e o homem	27
A gazella e o leão	29
A gazella e a raposa	31
As lebres e as raposas	33
A lebre e a leôa	35
A mulher e a gallinha	37
O mosquito e o touro	39
O homem e a morte	41
O jardineiro	43
O homem e o idolo	45
O homem preto	49
O homem e a egua	51
O homem e o poreo	55
A tartaruga e a lebre	59
O lobo	63

O espinheiro.....	69
Um preto.....	69
A vespa e a abelha.....	71
O menino.....	75
A criança e o escorpião.....	79
A pomba.....	81
O gato.....	85
O ferreiro e o cão.....	87
Os cães e a raposa.....	91
O cão e a lebre.....	95
O ventre e os pés.....	97
A fuinha e as gallinhas.....	99
O sol e o vento.....	103
Os dois gallos.....	107
Os lobos.....	109
O ganso e a andorinha.....	113
O cão e o lobo.....	117
Os dois cães.....	121
O homem e as duas serpentes.....	125
O cão e o milhafre.....	129
Conclusão.....	132

Appendice

O saber e a ignorancia.....	135
A modestia e a inveja.....	137
Elogio do Grão-Rabbino L. Wogue.....	139
Naufragio.....	143
Zara.....	145
Endechas de Luiz de Camões a Barbara escrava.....	147
Á memoria de David Cohen.....	151
Epitaphio de David Cohen.....	153
Epitaphio de Arão Cohen.....	153

Acabou de imprimir-se

Aos 31 dias do mez de Março do anno

MDCCC XCVIII

NOS PRELOS DA

IMPrensa NACIONAL DE LISBOA

PARA A

COMMISSÃO EXECUTIVA

DO

CENTENARIO DA INDIA

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

Los Angeles

This book is DUE on the last date stamped below.

REC'D LD-URL

REC'D URL

FEB 2 1969

REC'D LD-URL

MAR 11 1970

MARCH 13

UNIVERSITY OF CALIFORNIA-LOS ANGELES

L 007 680 794 0

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

AA 000 366 781 3

PJ
7680
L96fPo
1898

